

ผลของการใช้คำถามระดับสูงในการสอนอ่านจับใจความที่มีผลต่อความตระหนักรู้ในความเป็นไทยของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF USING HIGHER ORDER QUESTION IN TEACHING READING COMPREHENSION
ON AWARENESS OF THAINESS OF FOURTH GRADE STUDENTS

Mr. Tossaporn Srisang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Elementary Education

Department of Curriculum and Instruction

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2017

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้คำถามระดับสูงในการสอนอ่านจับใจความที่มีผลต่อความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โดย นายทศพร ศรีแสง

สาขาวิชา ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรณะกร

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิระพันธุ์ พูลพัฒน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรณะกร)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กীরติ คุ้มสานนท์)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ทศพร ศรีแสง : ผลของการใช้คำถามระดับสูงในการสอนอ่านจับใจความที่มีผลต่อความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (EFFECTS OF USING HIGHER ORDER QUESTION IN TEACHING READING COMPREHENSION ON AWARENESS OF THAINESS OF FOURTH GRADE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร.ฉัตรวรรณ ัญญวรรณะกร, 182 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้คำถามระดับสูงในการสอนอ่านจับใจความที่มีต่อความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2560 จำนวน 64 คน กลุ่มทดลอง 32 คน กลุ่มควบคุม 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระการอ่าน โดยใช้คำถามระดับสูง และแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระการอ่าน แบบปกติ แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย ใช้มาตราวัดอันดับคุณภาพ และแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย มีลักษณะการเขียนเต็มประโยค ให้สมบูรณ์ โดยคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงมีความตระหนักในความเป็นไทยหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความรูปแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาควิชา หลักสูตรและการสอน

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา ประถมศึกษา

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2560

5783331427 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEYWORDS: HIGHER ORDER QUESTION / AWARENESS OF THAINESS / READING COMPREHENSION

TOSSAPORN SRISANG: EFFECTS OF USING HIGHER ORDER QUESTION IN TEACHING READING COMPREHENSION ON AWARENESS OF THAINESS OF FOURTH GRADE STUDENTS. ADVISOR: CHATTRAWAN LANCHWATHANAKORN, Ph.D., 182 pp.

This research aims to investigate the effects of higher order question in teaching reading comprehension on awareness of Thainess of fourth grade students. The samples were 64 fourth grade students of Chulalongkorn University Demonstration Elementary School in first semester academic year 2017. There were 32 students each experimental and control groups. The research instruments consisted of 1) lesson plans of Thai reading content using higher order question 2) Traditional Thai reading lesson plan 3) Thai awareness behavior observation form Check list 4) Thai awareness test rating scale 5) Thai awareness in sentence completion test. The data were analyzed by mean, standard deviation and t-test.

The investigation showed the post-test score of fourth students in experimental group using higher order question in teaching reading comprehension was higher than the pre-test score and their Thai awareness was higher than the control group.

Department: Curriculum and
Instruction

Student's Signature

Advisor's Signature

Field of Study: Elementary Education

Academic Year: 2017

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาและความกรุณาอย่างสูงยิ่ง จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรธนะกร ที่ได้ให้ความรู้อันทรงคุณค่า และคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ ทั้งยังได้ดูแลเอาใจใส่ ช่วยเหลือ คอยติดตามความก้าวหน้า แก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์ รวมถึงคอยให้กำลังใจ และความห่วงใยแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จีระพันธ์ พูลพัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. กิรติ คุสานนท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำที่ดียิ่งในการแก้ไขและปรับปรุงวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอนทุกท่านที่เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งปวงให้แก่ผู้วิจัย อันเป็นประโยชน์อย่างสูงในการทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลาในการตรวจและให้ข้อเสนอแนะในการทำเครื่องมือวิจัยให้มีความถูกต้องสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ ผู้บริหาร และคณาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ อำนวยความสะดวกในการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง ขอขอบคุณอาจารย์นพมาศ ว่องวิทย์สกุล อาจารย์ณัฐภัทร ปันปิ่น อาจารย์นุชนภา ราชนิยม และอาจารย์ศุภกร ธิรมงคลจิต ที่ช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ ตลอดจนขอขอบคุณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2560 ที่น่ารักทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเป็นตัวอย่างสำหรับเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณเพื่อน พี่ น้อง ทุกคนที่เป็นกัลยาณมิตรที่ดี ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผัสสพรรณ ธนอมพงษ์ชาติ อาจารย์เพียงดา กิจศิริธวัชศ์ อาจารย์ลิเดีย ลัมพิทักษ์ผล และเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ครุศาสตร์ ทั้งปริญญาตรี ปริญญาโท ที่คอยให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องและคอยเติมเต็มกำลังใจให้ผู้วิจัยในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี สิ่งดีงามที่ผู้วิจัยได้รับจากทุกท่านที่กล่าวมาจะประทับใจอยู่ในใจผู้วิจัยตลอดไป

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	1
สารบัญภาพ	1
บทที่1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	9
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	9
สมมติฐานการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
1. คำถามระดับสูง	15
1.1 ความหมายของคำถามระดับสูง.....	15
1.2 ความสำคัญของคำถามระดับสูง.....	17
1.3 ประเภทของคำถามระดับสูง	18
1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำถามระดับสูง	20
2. การอ่านจับใจความ	25
2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ	25

2.2 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ	27
2.3 จุดมุ่งหมายในการสอนอ่านจับใจความ	28
2.4 แนวทางในการสอนอ่านจับใจความ	29
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านจับใจความ	32
3. ความตระหนัก.....	34
3.1 ความหมายของการตระหนัก	34
3.2 องค์ประกอบของความตระหนัก	36
3.3 กระบวนการเกิดความตระหนัก	37
3.4 ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนัก.....	38
3.5 การวัดความตระหนัก.....	40
3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตระหนัก.....	43
4. ความเป็นไทย.....	45
4.1 ความหมายของความเป็นไทย.....	45
4.2 ลักษณะของความเป็นไทย	47
4.3 พฤติกรรมบ่งชี้และตัวชี้วัดความเป็นไทย.....	48
4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย.....	50
กรอบแนวคิด.....	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระการอ่าน.....	56
2. แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย	73

การเก็บรวบรวมข้อมูล	83
การวิเคราะห์ข้อมูล	86
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	88
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	88
1.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	88
1.2 การวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทย	89
1.2.1 การวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย	89
1.2.2 การวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบ ประเมินตนเอง	90
1.2.3 การวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเต็ม คำตอบ	92
1.3 การตรวจสอบความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง	93
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย	95
2.1 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยก่อนและหลังการจัด กิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง	95
2.1.1 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความ เป็นไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้ คำถามระดับสูง ของนักเรียนกลุ่มทดลอง	95
2.1.2 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทย ก่อนและ หลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติของ นักเรียนกลุ่มควบคุม	97
2.2 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยหลังการจัดกิจกรรม การสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของกลุ่มทดลอง และการจัด กิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติของกลุ่มควบคุม	99

2.2.1 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความ เป็นไทยหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง ของกลุ่มทดลอง และการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอน แบบปกติของกลุ่มควบคุม	99
2.2.2 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัด แบบประเมินตนเองหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้ คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง และการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน จับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม	100
2.2.3 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัด แบบเติมคำตอบ หลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้ คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง และการจัดกิจกรรมการสอนอ่าน จับใจความแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม	101
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	103
สรุปผลการวิจัย	104
1. ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยก่อนและหลังการจัด กิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง ของนักเรียนกลุ่มทดลอง....	104
2. ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยหลังการจัดกิจกรรม การสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของกลุ่มทดลอง และการจัด กิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติของกลุ่มควบคุม	105
อภิปรายผลการวิจัย	106
1. ความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม การสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง	107
2. ความตระหนักในความเป็นไทยของกลุ่มทดลองหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับ ใจความโดยใช้คำถามระดับสูงและความตระหนักในความเป็นไทยของกลุ่มควบคุม หลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติ	113
ข้อเสนอแนะ	117

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้.....	117
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	118
รายการอ้างอิง	119
ภาคผนวก.....	129
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	130
ก-1 รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามความตระหนักในความเป็นไทย ..	131
ก-2 รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย	131
ภาคผนวก ข เครื่องมือวิจัย.....	132
ข-1 แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย	133
ข-2 แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย แบบประเมินตนเอง.....	134
ข-3 แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทยแบบการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์	136
ข-4 ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้คำถามระดับสูง และ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความแบบปกติ	139
ข-5 ข้อเสนอแนะในการปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ	158
ข-6 ตัวอย่างบทอ่าน.....	164
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	182

สารบัญตาราง

ตารางที่ 3.1	บทเรียนในวิชาอ่านจับใจความในแต่ละสัปดาห์	57
ตารางที่ 3.2	ตัวอย่างขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง และแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความแบบปกติ	58
ตารางที่ 3.3	กิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงในแต่ละขั้นตอนและบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน.....	63
ตารางที่ 3.4	ตัวอย่างขั้นตอนคำถามระดับสูงที่ใช้ในแต่ละบทเรียน.....	64
ตารางที่ 3.5	ข้อเสนอแนะในการปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ	67
ตารางที่ 3.6	ค่าการประเมิน IOC แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย	75
ตารางที่ 3.7	ค่าการประเมิน IOC แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย แบบประเมินตนเอง..	78
ตารางที่ 3.8	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ของแบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงความเป็นไทย	83
ตารางที่ 3.9	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ของแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทยแบบประเมินตนเอง	83
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	89
ตารางที่ 4.2	ค่าสถิติบรรยายของคะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนเรียนและหลังเรียน	90
ตารางที่ 4.3	ค่าสถิติบรรยายของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนเรียนและหลังเรียน	92
ตารางที่ 4.4	ค่าสถิติบรรยายของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเดิม คำตอบของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	93
ตารางที่ 4.5	ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมที่ถึงแสดงความตระหนักในความเป็นไทยก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	93

ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	94
ตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเติมคำตอบก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	94
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง	95
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง	96
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเติมคำตอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง	97
ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความใช้วิธีสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม	97
ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดประเมินตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความใช้วิธีสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม	98
ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเติมคำตอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม	99
ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ	100

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเอง หลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้ คำถามระดับสูงและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้ วิธีสอนแบบปกติ.....	101
ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเต็ม คำตอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดย ใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีสอนแบบปกติ.....	102

สารบัญภาพ

แผนภาพที่ 1	ขั้นตอนและกระบวนการเกิดความตระหนัก.....	37
-------------	---	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน มีประเพณีวัฒนธรรมเป็นที่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับกันไปทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมทางด้านวัตถุและด้านจิตใจ เช่น วรรณกรรม สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ดนตรีไทย นาฏศิลป์ไทย ภาษาไทย มารยาทไทย และอุปนิสัยที่ดีงาม ลักษณะนิสัยที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักเสียสละ มีความกตัญญูกตเวที ความรักสันโดษไม่เบียดเบียนใคร ความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวกัน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนแสดงถึงเอกลักษณ์ไทย ควรรักษาให้คงอยู่ต่อไปในอนาคต เพราะเอกลักษณ์ไทยเหล่านี้มีคุณค่าต่อชนรุ่นหลังที่จะได้รู้จักความเป็นไทย และเกิดความภูมิใจในความเป็นไทย ดังนั้นเด็กและเยาวชนไทยที่จะเป็นกำลังของชาติในอนาคต ควรได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญในเอกลักษณ์ความเป็นไทย เพื่อช่วยกันสืบสานให้ดำรงอยู่ต่อไป

สภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่วนหนึ่งมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งประดิษฐ์ที่ทันสมัยจากต่างประเทศ โลกเข้าสู่ยุคไร้พรมแดน วัฒนธรรมต่างประเทศได้เข้ามามีอิทธิพลต่อสังคม ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมตะวันตก วัฒนธรรมตะวันออก การรับวัฒนธรรมบางอย่างมาโดยขาดการศึกษาเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศ ซึ่งหมายถึงการรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติมาโดยขาดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง อาจจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการสูญหายในความภูมิใจในวัฒนธรรมไทย (วีระ อัมพันธ์สุข, 2551) เห็นได้ว่าวัฒนธรรมจากต่างประเทศที่ได้เข้ามาในสังคมไทยมีผลกระทบต่อลักษณะของความเป็นไทย คนไทยมีพฤติกรรมในการใช้ชีวิตที่แตกต่างไปจากอดีตมากขึ้นเรื่อยๆ ยกตัวอย่างเช่น การใช้ภาษาไทย ปัจจุบันนี้ตามร้านค้าหรือห้างสรรพสินค้าต่างๆ มักนิยมใช้ชื่อร้านที่มาจากภาษาต่างประเทศ หรือแม้แต่การตั้งชื่อในปัจจุบัน ส่วนใหญ่นิยมใช้ชื่อมีมาจากภาษาต่างประเทศเช่นเดียวกัน รวมไปถึงการออกเสียงคำควบกล้ำไม่ชัด การสะกดคำผิด ปัจจุบันนี้ยังพบว่าเด็กไทยยังมีความสับสนในการไหว้ ไม่ว่าจะเป็นการไหว้พระ การไหว้ผู้ใหญ่ และการไหว้ผู้ที่เสมอกัน รวมถึงการแต่งตัวที่ตามแฟชั่นมากเกินไป สอดคล้องกับข้อมูล (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ที่ทำการสำรวจความรู้สึกเด็กไทยเกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาชาติโดยเน้นประเด็นการเป็น

คนดี มีความสุขกับการเรียน และมีความภูมิใจในความเป็นไทย อันเป็นลักษณะพึงประสงค์ของ เด็กไทย พบว่า เด็กไทยมีความรู้สึกภูมิใจในความเป็นไทยต่ำที่สุดโดยมีเด็กไทยจำนวนร้อยละ 38 เท่านั้นที่มีความภูมิใจในความเป็นไทย ผลการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรักความเป็นไทย (ขวัญใจ ถนอมปัญญารักษ์, 2551; วีระ อัมพันสุข, 2551) พบว่าในปัจจุบันคนไทยได้รับวัฒนธรรมและค่านิยมต่างชาติจากสื่อต่างๆ จนเกิดการเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติ และนำมาใช้ในชีวิตรประจำวัน ทำให้วัฒนธรรมไทยและค่านิยมที่ดั้งเดิมของไทยที่มีมาดั้งเดิมเริ่มจางหายไป ไม่ว่าจะเป็น รักสถาบันหลักของไทย กิริยามารยาทแบบไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีแบบไทย ภูมิปัญญาไทย รวมไปถึงภาษาไทย พบว่าเยาวชนในปัจจุบันขาดความภูมิใจในภาษาไทย พูดภาษาไทยไม่ชัดเจน และใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ถ้าไม่ได้รับการแก้ไข ก็จะสมจนวนกลายเป็นปัญหาที่ใหญ่มากขึ้น เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังการรักความเป็นไทยให้ เกิดกับเยาวชนของไทย

วิกฤตการณ์ในเรื่องความตระหนักต่อความเป็นไทยในปัจจุบัน ส่งผลต่อสังคมไทยไม่ว่าจะเป็น ทางด้านของสังคมและความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ ซึ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ สมพงษ์ จิตระดับชี้ว่า สถานการณ์เด็กและเยาวชนไทยจะแย่ลงเรื่อยๆ ในอีก 10-15 ปี ข้างหน้า ปัญหาจะหนักหน่วงขึ้น จนถึงขั้นวิกฤต เนื่องจากการศึกษาพบว่าเด็กในยุคปัจจุบันจำนวนร้อยละ 90 มีคุณลักษณะหรือ คาแรกเตอร์ ก้าวร้าว หมกมุ่นเรื่องเพศ ติดเกม มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรมลดลง ส่วนเด็กที่ศึกษา ในระดับมัธยมศึกษามีการเปลี่ยนแปลงในทางแย่มากขึ้น คือ เล่นกีฬา ช่วยงานบ้าน ไปเที่ยวกับ ครอบครัว และไปวัดน้อยลง ขณะที่เด็กเหล่านี้มีความต้องการที่จะเล่นอินเทอร์เน็ต ดูเว็บโป๊ ทำศัลยกรรม เที่ยวกลางคืน เล่นหวย คุยโทรศัพท์ และติดเพื่อนเพิ่มมากขึ้น และเด็กไทยจะเป็นเด็กที่มี วัฒนธรรมที่หลากหลาย โดยเฉพาะวัฒนธรรมเลียนแบบดารา นักร้อง ดาราเกาหลี และดารา นักร้อง ญี่ปุ่น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการกลืนความเป็นไทย วัฒนธรรมดีๆ ของไทยให้ลดน้อยลงเหลือประมาณ ร้อยละ 30 เท่านั้น นั่นคือ ในอนาคตเด็กไทยจะเหลือเพียงรู้จักการไหว้ พูดภาษาไทย และใช้เงินไทย เท่านั้น (สมพงษ์ จิตระดับ, 2551)

สถานการณ์ปัญหาเกี่ยวกับความตระหนักและการเห็นคุณค่าของความเป็นไทยที่น้อยลง ปัจจุบันจึงมีการให้ความสำคัญในการที่จะฟื้นฟูเอกลักษณ์ความเป็นไทยเหล่านี้ผ่านทางการปลูกฝังใน รูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นจากสถาบันครอบครัว สถาบันทางศาสนา สื่อจากแหล่งต่างๆ รวมถึง สถาบันการศึกษาที่จะช่วยให้เยาวชนไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นไทย เพื่อให้เกิดการ

พัฒนาความเป็นไทย แนวทางในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของความเป็นไทยและค่านิยมที่พึงามของไทยในการเตรียมตัวรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นทั้งการเปลี่ยนแปลงภายนอกและภายในประเทศที่มีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ซึ่งแนวทางหนึ่งในการที่จะรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การให้ความสำคัญกับค่านิยมที่พึงามของสังคมไทย ยึดโยงคนไทยให้เป็นปึกแผ่น ลดอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติและความขัดแย้งในสังคมไทย ประชาชนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน ครอบครัวร่วมเพาะความเป็นไทยที่มีจิตสำนึกและอัตลักษณ์ให้บุตรหลานได้ตระหนักถึงรากเหง้าของตนเอง โดยสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กำหนดให้ความเป็นไทยเป็นวิสัยทัศน์ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2570 ไว้ (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) ดังนี้

“คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีรับวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล การบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดีเกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน อยู่บนฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี”

ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ก็ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของความเป็นไทยและค่านิยมที่พึงามของไทยในการแก้ไขปัญหาสังคม โดยได้กำหนดทิศทางการและกรอบยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย ที่มุ่งเน้นพัฒนาคนทุกช่วงวัยเพื่อให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดีการสร้างความสุขที่ดี มีสุขให้ครอบครัวไทย รวมทั้งการเสริมสร้างบทบาทของสถาบันทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสังคม (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) ที่ได้ระบุหนึ่งในเป้าหมายหลักในการดำเนินการว่า คนไทยเป็นคนดี เก่ง มีความสุข มีความรู้เชิงวิชาการและสมรรถนะทางวิชาชีพ ใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีสุขภาพทั้งกายและใจที่สมบูรณ์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย สามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อเป็นเป้าหมายและฐานหลักของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

(สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับปัจจุบันและแผนการศึกษาแห่งชาติต่างมีจุดมุ่งหมายให้คนไทยได้ตระหนักถึงความเป็นไทย และภูมิใจในความเป็นไทย ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของชาติไทย เพื่อเตรียมตัวรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงการหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติ ที่จะเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของคนไทย

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545) ได้ให้ความสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการความรู้ด้านต่างๆ โดยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อปลูกฝังความเป็นไทยให้กับผู้เรียน มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปลูกฝังความเป็นไทยให้กับผู้เรียน ดังมาตรา 7 ได้กำหนดไว้ว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และมาตรา 23 กล่าวถึง การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่อง ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัวชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และมาตรา 27 กล่าวว่า ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้เห็นความสำคัญในการปลูกฝังความเป็นไทยให้ผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้รู้จัก ประวัติความเป็นมาของชนชาติของตนเอง เข้าใจในลักษณะของภูมิปัญญาไทย ประเพณีไทยและ ศิลปวัฒนธรรมไทย ตลอดจนการบำรุงรักษาเอกลักษณ์ของไทยให้คงไว้สืบต่อไป (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความเป็นไทย โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ว่า มุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนด เป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน ดังนี้ เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของ พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกายมีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมือง ไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียน 8 ประการ ซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขใน ฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ประกอบด้วย 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทยซึ่งมีการสอนในทุกระดับการศึกษา เพราะ ว่า ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการหาความรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนจะใช้ภาษาไทยในการแสวงหาความรู้ของ ตน เช่น การอ่านหนังสือเพื่อหาความรู้ การฟังหรือชมรายการทางสื่อต่างๆ ที่มีมากมายในปัจจุบัน การเข้าร่วมรับฟังบรรยาย เป็นต้น จะเห็นได้ว่าวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่สามารถพัฒนาความรู้ ความคิดของผู้เรียน รวมถึงการสร้างคุณธรรมของนักเรียนในเรื่องต่างๆ โดยหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดถึงความสำคัญของวิชาภาษาไทยไว้ว่า ภาษาไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถ

ประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณีและสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป จะเห็นได้ว่าจากโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดเวลาเรียนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษาให้มีเรียนทุกวัน เพื่อต้องการฝึกฝนให้ผู้เรียนอ่านออก เขียนได้ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการแสวงหาความรู้ในวิชาอื่นๆ ถ้าหากอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ก็ไม่สามารถเรียนรู้วิชาอื่นๆ ได้

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญในวิชาภาษาไทย ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้สาระการอ่านเป็นสาระ 1 ใน 5 สาระหลัก โดยระบุความสำคัญของการอ่านไว้ว่า

“การอ่านเป็นกระบวนการค้นหาความหมายของเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นสัญลักษณ์ของตัวอักษรเท่านั้น แต่อาจจะเป็นสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายใดๆ ที่สามารถนำมาตีความได้ ดังเช่น เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ หรือวัตถุที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นตามลักษณะของวัฒนธรรม นอกจากนี้ การอ่าน คือ การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิดและนำความคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ตัวอักษรเป็นเครื่องหมายแทนคำพูด และคำพูดก็เป็นเพียงเสียงที่ใช้แทนของจริงอีกทีหนึ่ง เพราะฉะนั้นหัวใจของการอ่านอยู่ที่การเข้าใจความหมายของคำ”

การอ่าน คือ การค้นหาความหมายหรือความเข้าใจจากตัวอักษรและสัญลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ในข้อมูล ซึ่งผู้อ่านจะต้องใช้กระบวนการคิดเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลที่อ่านกับความรู้และประสบการณ์เดิม การอ่านไม่ใช่การมองผ่านประโยคและย่อหน้าเท่านั้น แต่เป็นการรวบรวม การตีความหมาย การประเมินความเห็นเหล่านั้นอีกด้วย (Day & Bamford, 1998) นอกจากนี้การอ่านจะช่วยพัฒนาความคิดและยกระดับสติปัญญา เพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มาก เมื่อมีความรู้มากย่อมก่อให้เกิดสติปัญญาที่แหลมคม มีความฉลาดปราดเปรื่อง และอ่านถึงขั้นเชี่ยวชาญในเรื่องที่สนใจและคิดตาม

เรื่องที่สามารถอ่านได้ (สนธิ สัตโยภาส, 2545) การอ่านจะทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายของตัวอักษร ออกมาเป็นความคิดและนำความคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ซึ่งสามารถสร้างความตระหนักในเรื่องต่างๆ ให้กับผู้อ่านได้ ประกอบกับเนื้อหาการอ่านในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับความเป็นไทยสอดแทรกอยู่ ทั้งในหนังสือภาษาพาที และวรรณคดีล้านา เช่น กิริยามารยาทไทย สถาบันหลักของไทย ประเพณีศิลปะไทย ภูมิปัญญาไทย เป็นต้น ซึ่งในการสอนการอ่านครูควรจะมีการตั้งคำถาม เพื่อเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่ามีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านมากน้อยเพียงใด ผู้เรียนสามารถสรุปใจความสำคัญในเรื่องที่อ่านหรือไม่ ดังที่ กัญญา รวมนใหม่ ได้กล่าวถึงแนวทางในการสอนอ่านจับใจความไว้ว่า การสอนทักษะการอ่านจับใจความ ครูต้องพยายามสร้างความสนใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านจับใจความ โดยฝึกให้นักเรียนอ่านเพื่อความเข้าใจในเรื่องราวที่กำหนดให้ การบอกรายละเอียด การจัดลำดับเหตุการณ์ การบอกถึงเหตุผล โดยครูต้องตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเป็นตอนๆ ตามเรื่องนั้น (กัญญา รวมนใหม่, 2553)

การใช้คำถามในกระบวนการเรียนการสอน เป็นเทคนิคการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้คิด กระตุ้น และส่งเสริมให้ผู้เรียน และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน ผู้เรียนสามารถใช้ความคิดในการพิจารณา วิเคราะห์ ความรู้เพื่อตัดสินใจสรุป หรือหาคำตอบที่เหมาะสมกับคำถามได้ ดังนั้นการใช้คำถามในการเรียนการสอนจึงเป็นทักษะที่สำคัญในการสอนเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี ที่ว่า “มนุษย์เป็นผู้มีศักยภาพในการคิดค้น มีความใฝ่รู้อยู่เป็นธรรมชาติ หากไม่มีสิ่งกระตุ้นหรือวิธีการที่เหมาะสม ความใฝ่รู้นั้นจะนอนอยู่นิ่งต่อไปโดยไม่ได้รับการนำออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์” ซึ่งแรงกระตุ้นที่จะทำให้ผู้เรียนแสดงศักยภาพในการเรียนรู้ นั่นก็คือการใช้คำถามในการเรียนการสอน ได้มีผู้แสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้คำถามในการเรียนการสอนของครูผู้สอนในปัจจุบันว่า ปัจจุบันการสอนของครูใช้คำถามในระดับชั้นของ ความรู้ ความจำ เป็นส่วนมาก ครูยังไม่ได้มีการใช้คำถามที่จะพัฒนาการคิดขั้นสูงตั้งแต่ระดับการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และการคิดประเมินค่า ซึ่งจำเป็นที่จะต้องใชคำถามระดับสูงในการที่จะถามผู้เรียนเพื่อที่จะให้ผู้เรียนตอบมากกว่าคำตอบที่ถูกต้องแต่ต้องมีการอธิบายและขยายเหตุผลด้วย (ทิศนา ขัมมณี, 2547)

คำถามระดับสูงเป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้ตอบแสดงการปฏิบัติเชิงนามธรรม ซึ่งพบว่ามีการใช้คำถามระดับสูงมากในรายวิชาคณิตศาสตร์ เช่น การคูณ การแทนที่ หรือการทำให้อยู่ในรู้อย่างง่าย สามารถประเมินค่า โดยมีเหตุผลเพียงพอ บอกความเหมือนหรือความแตกต่างของสิ่ง สิ่งหรือ 2 มากกว่า โดยใช้เกณฑ์ที่สร้างขึ้นเอง บอกลำดับเหตุการณ์ที่เป็นผลมาจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ และ

บอกหลักฐานเหตุผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (T. L. George & Hans, 1970) และกฤษฎา วรพิน ได้ให้ความหมายของคำถามระดับสูงไว้ว่า เป็นคำถามที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดระดับสูงในการคิดหาคำตอบ ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาการคิดของผู้เรียน นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการในการเรียนรู้ สามารถเข้าใจเนื้อหาและได้รับความรู้ใหม่และสามารถที่จะตัดสินใจเลือกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ ดังนั้นการใช้คำถามระดับสูงจึงเป็นทักษะวิเคราะห์วิจารณ์ สามารถใช้ได้กับทุกเนื้อหาทุกระดับชั้นและกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในชั้นเรียน พัฒนาให้เป็นผู้คิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อที่จะสามารถจะตัดสินใจจะทำ จะเชื่อ หรือแก้ปัญหาได้อย่างมีหลักการและถูกทาง นอกจากนี้การใช้คำถามระดับสูงในการเรียนการสอนยังเป็นการช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง รวมไปถึงสามารถสร้างความตระหนักในเรื่องต่างๆ ให้เกิดกับผู้เรียน (กฤษฎา วรพิน, 2554)

ความตระหนักมีความสำคัญในการที่จะช่วยให้แสดงออกถึงความรู้สึก ความคิดเห็น ความสำนึก หรืออุกคิดต่อบางสิ่งบางอย่างของเหตุการณ์ เป็นภาวะที่บุคคลเข้าใจและประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้โดยอาศัยระยะเวลา เหตุการณ์ ประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยให้เกิดความตระหนัก (มารยาท สุจริตวรกุล, 2545) ในส่วนของ Bloom ได้กล่าวถึงความตระหนักว่า ความตระหนักเป็นความรู้สึกขั้นต่ำสุดของจิตพิสัย (Affective Domain) ซึ่งความตระหนักคล้ายกับความรูตรงที่ ความรู้และความตระหนักต่างไม่เน้นที่ลักษณะของสิ่งเร้า แต่ความตระหนักต่างจากความรูตรงที่ ความตระหนักไม่จำเป็นต้องเน้นประสบการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความตระหนักจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีสิ่งเร้าให้เกิดความตระหนัก จะเห็นได้ว่าความตระหนักเป็นการรับรู้อย่างหนึ่ง เป็นภาวะที่แสดงว่าบุคคลนั้นมีการรับรู้ เกิดความเข้าใจ ถึงปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์นั้นๆ ทำให้สามารถเลือกตัดสินใจที่จะแสดงพฤติกรรมที่ได้รับรู้ได้อย่างถูกต้อง (Bloom, 1971)

ความสำคัญของการอ่าน การใช้คำถามในการเรียนการสอน และการใช้คำถามระดับสูง ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าการใช้คำถามระดับสูงในการสอนอ่านจับใจความ จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิด ได้คิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณ ทำให้ได้รับความรู้ในเรื่องเรื่องการอ่านในแบบเรียน และความรู้ใหม่ๆ ที่ได้จากการคิดในระดับสูง ทำให้สามารถที่จะรับรู้และตัดสินใจในการตอบคำถามหรือเลือกที่จะทำในสิ่งต่างๆ รวมถึงสร้างความตระหนักในเรื่องต่างๆ ได้ รวมถึงสร้างความตระหนักในการรักความเป็นไทย เนื่องจากเนื้อหาในการอ่านของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย เช่น ศิลปวัฒนธรรมไทยไม่ว่าจะเป็นทั้งในด้านของจิตใจ คือ กิริยามารยาท

ไทย ลักษณะนิสัยที่มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความรักสามัคคี รวมไปถึงทางด้านวัตถุ เช่น อาหารไทย วรรณกรรมไทย สถาปัตยกรรมไทย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับ ความรักในสถาบัน พระมหากษัตริย์ การนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ในการดำเนินชีวิต และภูมิปัญญาไทย ซึ่งคำถามระดับสูงจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ในการหาคำตอบ และพิจารณาในการเลือกที่จะทำสิ่งต่างๆ เห็นคุณค่าของสิ่งที่ได้ศึกษา อันเป็นหนทางในการสร้างความตระหนักในความเป็นไทยในด้านรักสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย กิริยามารยาทแบบไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีแบบไทย ภูมิปัญญาไทย ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ ดังนั้นการในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของการใช้คำถามระดับสูงในการสอนอ่านจับใจความที่มีผลต่อความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำถามการวิจัย

การใช้คำถามระดับสูง ในการสอนอ่านจับใจความมีผลต่อความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้คำถามระดับสูงในการสอนอ่านจับใจความที่มีต่อความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าคำถามระดับสูงสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดระดับสูง มีวิจารณญาณในการคิดหาคำตอบ และช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ดังผลการวิจัยของ Jeffrey ที่ศึกษาผลการใช้คำถามระดับสูงของครูต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนประถมศึกษาในห้องเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า คำถามระดับสูง (คำถามที่สูงกว่าระดับความรู้ความจำ) ช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณมากกว่าคำถามระดับต่ำ (คำถามที่ถามความรู้ความจำ) (Jeffrey, 2001) ซึ่งสอดคล้องกับ อินสน สมเกต ศึกษาผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีสัดส่วนต่างกันต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม และพบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความก้าวหน้าทางการเรียนสูงขึ้น (อินสน สมเกต, 2533)

เมื่อผู้เกิดการเรียนรู้แล้วก็จะนำไปสู่การเกิดความตระหนัก ดังที่ ชนิกันต์ ดุลนกิจ กล่าวว่า เมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าก็จะเกิดการรับรู้ เมื่อเกิดการรับรู้ก็จะนำไปสู่ความเข้าใจในสิ่งเร้านั้นและนำไปสู่การเรียนรู้ในขั้นต่อไป ถ้าบุคคลเกิดความรู้ก็จะมีผลนำไปสู่ความตระหนักในที่สุด โดยความรู้และความตระหนักจะนำไปสู่การกระทำหรือพฤติกรรมที่มีต่อสิ่งเร้านั้น (ชนิกานต์ ดุลนกิจ, 2556)

นอกจากนี้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องยังพบว่าคำถามระดับสูงสามารถทำให้ผู้เรียนตัดสินใจที่จะเชื่อ หรือจะทำ สิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ โดยพิมพันธ์ เดชะคุปต์ กล่าวว่า คำถามระดับสูงช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนได้คิดในระดับที่ยากขึ้น เพื่อพัฒนาสู่การเป็นผู้มีความสามารถในการตัดสินใจ จะทำ จะเชื่อ หรือแก้ปัญหาได้อย่างมีหลักการและถูกทาง (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2549)

เอกสารที่เกี่ยวข้องและผลการวิจัยข้างต้นมีความเป็นไปได้ว่าคำถามระดับสูงจะช่วยให้สร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ประกอบกับเนื้อหาในบทอ่านของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย ไม่ว่าจะเป็น สถาบันหลักของไทย ศิลปวัฒนธรรมของไทย กิริยามารยาทไทย ภูมิปัญญาไทย เป็นต้น ดังนั้นเมื่อนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้เรียนบทอ่านในวิชาภาษาไทยโดยการใชคำถามระดับสูงน่าจะสร้างความตระหนักในความเป็นไทยให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยในครั้งนี้ว่า

1. การใช้คำถามระดับสูง ในการสอนอ่านจับใจความภาษาไทยมีผลต่อความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยใชคำถามระดับสูง ในการสอนอ่านจับใจความภาษาไทยจะมีความตระหนักในความเป็นไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยใชคำถามระดับสูงในการสอนอ่านจับใจความภาษาไทยจะมีความตระหนักในความเป็นไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีผลต่อความตระหนักในความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาในวิชาภาษาไทย จำนวน 2 สาระ คือ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1: ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน บูรณาการกับสาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1: เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดี และวรรณกรรม ไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง โดยเป็นบทอ่านจากหนังสือภาษาพาที และวรรณคดีลำนํ้า ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของประชากรในการวิจัย ออกเป็น

ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 7 ห้องเรียน จำนวนทั้งสิ้น 266 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2560 ห้อง ป.4/1 จำนวน 32 คน และห้อง ป.4/3 จำนวน 32 คน รวมทั้งหมด 64 คน ซึ่งได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของตัวแปรในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ การสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความตระหนักในความเป็นไทย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คำถามระดับสูง หมายถึง คำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ความคิดระดับสูงในการหาคำตอบ ซึ่งเป็นความคิดในระดับที่สูงกว่าความรู้ความจำ ซึ่งคำถามระดับสูงจะต้องใช้เหตุและผลและ วิจาร์ณญาณในการหาคำตอบ ได้แก่ คำถามที่เกี่ยวกับการนำไปใช้ (Application) คำถามให้ วิเคราะห์ (Analysis) คำถามให้สังเคราะห์ (Synthesis) และคำถามให้ประเมินค่า (Evaluation)

การสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การอ่านในวิชาภาษาไทย โดยมีแนวทางในการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสอดแทรก คำถามกระตุ้นความคิดในกิจกรรมการเรียนการสอน ในขั้นสร้างความสนใจ ขั้นสำรวจและค้นหา ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป ขั้นขยายความรู้ และขั้นประเมินผล โดยแต่ละขั้นมีกิจกรรมดังนี้

- 1) ขั้นสร้างความสนใจ ครูยกตัวอย่างเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน และใช้คำถามระดับสูงในการกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความพร้อมและมีความกระตือรือร้นในการเรียน
- 2) ขั้นสำรวจและค้นหา ครูใช้คำถามระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่อ่านถามนักเรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อตัดสินใจสรุป
- 3) ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป โดยครูใช้คำถามระดับสูงในการกระตุ้นให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญ
- 4) ขั้นขยายความรู้ ครูใช้คำถามระดับสูง ให้นักเรียนยกตัวอย่างการนำความรู้ที่ได้จากบทเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- 5) ขั้นประเมินผลโดยครูใช้คำถามระดับสูงทบทวนความรู้ที่ได้รับจากบทอ่าน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้

การสอนแบบปกติ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านจับใจความตามปกติ คือ มีการจัดกิจกรรมการสอน 5 ขั้นตอน ขั้นสร้างความสนใจ ขั้นสำรวจและค้นหา ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป ขั้นขยายความรู้ และขั้นประเมินผล

ความตระหนักรู้ หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึก และรับรู้ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สามารถบอก และ อธิบายในเรื่องนั้นๆ ได้ รวมไปถึงสามารถบอกคุณค่าหรือความสำคัญของสิ่งต่างๆ หรือตัดสินใจที่จะยอมรับต่อพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง

ความตระหนักในความเป็นไทย หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ เข้าใจ เห็นคุณค่า แสดงความคิดเห็นในเรื่องของความเป็นไทยในประเด็นต่างๆ ได้แก่ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิริยามารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย รักในภูมิปัญญาไทย โดยประเมินจากแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทยแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยในด้านต่างๆ และการเขียนตอบในลักษณะการสะท้อนคิดในรูปแบบเติมคำตอบ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนของครูเพื่อส่งเสริมความตระหนักในเรื่องต่างๆ
2. ครูสามารถนำวิธีการสอนจากผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาความตระหนักในความเป็นไทย และเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้น
3. ได้ขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมความตระหนักในความเป็นไทย โดยใช้คำถามระดับสูงในกิจกรรมการสอน และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ศึกษาในการนำผลการวิจัยไปพัฒนาต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาผลของการใช้คำถามระดับสูงในการสอนอ่านจับใจความที่มีผลต่อความตระหนักรู้ในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงได้ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ คำถามระดับสูง ความตระหนักรู้ และความเป็นไทย โดยมีรายละเอียดผลการศึกษาในแต่ละหัวข้อตามลำดับดังนี้

1. คำถามระดับสูง

- 1.1 ความหมายของคำถามระดับสูง
- 1.2 ความสำคัญของคำถามระดับสูง
- 1.3 ประเภทของคำถามระดับสูง
- 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำถามระดับสูง

2. การอ่านจับใจความ

- 2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ
- 2.2 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ
- 2.3 จุดมุ่งหมายในการสอนอ่านจับใจความ
- 2.3 แนวทางการสอนอ่านจับใจความ
- 2.4 งานวิจัยเกี่ยวข้องกับการสอนอ่านจับใจความ

3. ความตระหนักรู้

- 3.1 ความหมายของการตระหนักรู้
- 3.2 องค์ประกอบของความตระหนักรู้
- 3.3 กระบวนการเกิดความตระหนักรู้
- 3.4 ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักรู้
- 3.5 วิธีการวัดความตระหนักรู้
- 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักรู้

4. ความเป็นไทย

- 4.1 ความหมายของความเป็นไทย
- 4.2 ลักษณะของความเป็นไทย
- 4.3 พฤติกรรมบ่งชี้และตัวชี้วัดความเป็นไทย
- 4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย

1. คำถามระดับสูง

1.1 ความหมายของคำถามระดับสูง

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีผู้ได้ให้ความหมายของคำว่าคำถามระดับสูงที่เป็นเทคนิคหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยสรุปดังนี้ George and Hans ให้ความหมายของคำถามสืบสอบระดับสูงสรุปได้ว่า เป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้ตอบปฏิบัติสิ่งต่อไปนี้ 1) แสดงการปฏิบัติเชิงนามธรรม ซึ่งพบการใช้มากในรายวิชาคณิตศาสตร์ เช่น การคูณ การแทนที่ หรือการทำให้อยู่ในรูปอย่างง่าย 2) ประเมินค่า โดยมีเหตุผลเพียงพอ 3) บอกความเหมือนหรือความแตกต่างของสิ่ง 2 สิ่งหรือมากกว่า โดยใช้เกณฑ์ที่ผู้ตอบสร้างขึ้นเอง 4) บอกลำดับเหตุการณ์ที่เป็นผลมาจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ 5) บอกหลักฐานเหตุผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (T. L. George & Hans, 1970) ซึ่งสอดคล้องกับ Rosemary ที่ได้ให้ความหมายของคำถามระดับสูง (Higher Order Question) สรุปได้ว่า เป็นคำถามที่ให้นักเรียนเปรียบเทียบ สรุปกฎเกณฑ์อย่างมีเหตุผล คำถามที่ให้นักเรียนค้นพบรูปแบบใหม่ๆ และคำถามที่ให้นักเรียนแก้ปัญหาที่ไม่เคยพบมาก่อน (Rosemary Schmalz, 1973) สอดคล้องกับ รวมทั้ง สุจิตรา โอสถอภิรักษ์ ที่ได้ให้ความหมายของคำถามระดับสูงในทำนองเดียวกันว่า คำถามระดับสูงเป็นคำถามที่ต้องการให้นักเรียนเปรียบเทียบ สรุปกฎเกณฑ์อย่างมีเหตุผล หรือคำถามที่ให้นักเรียนแก้ปัญหาที่ไม่เคยพบมาก่อน (สุจิตรา โอสถอภิรักษ์, 2538) เช่นเดียวกับ สรวาดิเพ็งศรีโคตร ที่สรุปว่า คำถามระดับสูงเป็นคำถามที่ส่งเสริมให้เด็กคิด โดยนำความรู้และประสบการณ์เดิม หรือจากความรู้ที่ได้จากคำถามระดับต่ำมาเป็นพื้นฐานในการสรุปหาคำตอบ (สรวาดิเพ็งศรีโคตร, 2549) ในขณะที่ George and Wragg ได้ให้ความหมายของคำถามระดับสูงเพิ่มเติมว่า เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบมากกว่าการให้นักเรียนบอกข้อความจริง/ความหมาย หรือยกตัวอย่าง แต่ต้องอาศัยการวิเคราะห์ สรุปอ้างอิง ตัวอย่างเช่น “ทำไมนกจึงไม่เป็นแมลง” หรือ “นี่คือส่วนที่ยัง

เหลืออยู่ จงเขียนอยู่ในรูปร้อยละ” (B. George & Wragg, 1993) ซึ่งสอดคล้องกับ Kathleen ที่ได้ให้ความหมายของคำถามระดับสูงจากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้คำถามในห้องเรียนว่า คำถามระดับสูงเป็นคำถามที่ถามในสิ่งที่เป็นนามธรรมที่นักเรียนเคยเรียนมาแล้ว นำมาใช้ในการหาคำตอบหรือสนับสนุนคำตอบโดยมีหลักฐานและเหตุผลเพียงพอ (Kathleen, 2001)

สำหรับ Jeffrey et al. ได้ให้ความหมายของคำถามระดับสูงไว้ว่า เป็นคำถามระดับสูงเป็นคำถามที่ถามเพื่อให้นักเรียนได้ตอบสนองและใช้ความคิดระดับสูงหรือระดับที่มากกว่าความรู้ความจำ (Jeffrey, 2001) สอดคล้องกับ จิต นวนแก้ว ก็ให้ความหมายของคำถามระดับสูงไปในทำนองเดียวกัน โดยสรุปว่า เป็นคำถามที่ผู้เรียนต้องใช้ความคิดในการเปรียบเทียบ หาสาเหตุหรือความสัมพันธ์ แก้ปัญหาหรือคิดรอบด้าน คิดได้หลากหลายทิศทางและมีคำตอบมากกว่า 1 คำตอบ (จิต นวนแก้ว, 2543) นอกจากนี้สายันท์ ฝาน้อย ให้ความหมายของคำถามระดับสูง สรุปได้ว่าเป็นคำถามที่ต้องการคำตอบที่ใช้สติปัญญาสูงขึ้น คือ คำถามในระดับความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า หรือเรียกว่าคำถามที่ต้องการสอบความคิด (Thought Question) การตอบคำถามระดับนี้ผู้ตอบจะต้องใช้ความคิด ความสัมพันธ์และการแปลผล โดยอาศัยพื้นฐานความจำมาสัมพันธ์กัน (สายันท์ ฝาน้อย, 2549) สอดคล้องกับเบญจมาศ ฉิมพลี ได้สรุปไว้ว่า คำถามระดับสูง คือ คำถามที่ต้องการคำตอบที่ต้องใช้ความคิดในระดับสูงกว่าความรู้ความจำ กล่าวคือ เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบมากกว่าการให้นักเรียนบอกข้อความจริงหรือความหมาย ต้องอาศัยการพิจารณาสิ่งที่เคยเรียนรู้มาแล้ววิเคราะห์หาคำตอบหรือข้อสรุปอย่างมีเหตุผล (เบญจมาศ ฉิมพลี, 2550) และอัมพร ม้าคนอง ก็ยังได้กล่าวถึงคำถามระดับสูงไว้โดยสรุปว่า คำถามประเภทนี้เป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ความคิดในระดับสูง เช่น ให้เปรียบเทียบ ค้นหาแบบรูป หาข้อสรุปที่เป็นเหตุเป็นผล เป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนได้ค้นพบสิ่งใหม่หลังการใช้ความรู้ที่มีอยู่ประกอบการคิดอย่างรอบคอบ (อัมพร ม้าคนอง, 2553) และในส่วนของพิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ ให้ความหมายของคำถามระดับสูง สรุปได้ว่าเป็นคำถามที่ยาก (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2549)

ความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า คำถามระดับสูงเป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ความคิดระดับสูงในการหาคำตอบ ซึ่งเป็นความคิดในระดับที่สูงกว่าความรู้ความจำ คำถามระดับสูงจะต้องใช้เหตุและผลและวิจารณ์ญาณในการหาคำตอบ

1.2 ความสำคัญของคำถามระดับสูง

การศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องมีนักการศึกษาต่างประเทศ และนักการศึกษาไทย ได้กล่าวถึงความสำคัญของคำถามระดับสูงไว้ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกัน NSEAD ได้กล่าวถึงการใช้คำถามและการสนทนาในชั้นเรียนที่มีจุดมุ่งหมายในการถามคำถาม ได้แก่ ช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ภายในบทเรียนได้ดี ทำให้ผู้เรียนสนใจเรียน ประเมินถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ และตรวจสอบความเข้าใจและการประยุกต์สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ ทดสอบความจำและความเข้าใจของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นกระบวนการคิดส่วนบุคคลและส่วนร่วมในการตอบสนองต่อความรู้ใหม่ ค้นหามุมมองและความคิดเห็นของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น มุมมอง และเสนอมุมมอง กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และการคิดเชิงนวัตกรรม ส่งเสริมการคิด การตั้งสมมติฐาน และการสร้างความคิด สร้างการรับรู้ในการเรียนรู้ร่วมและหลีกเลี่ยงการสอนแบบบรรยาย กระตุ้นสนับสนุน (ท้าทาย) ให้เกิดระดับการคิด และการเปลี่ยนให้เกิดการคิดขั้นสูง และสร้างโมเดลของการคิดขั้นสูง โดยใช้การยกตัวอย่างและสร้างการโต้ตอบกับผู้เรียน (NSEAD, n.d.) สอดคล้องกับ Rosemary ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการใช้คำถามระดับสูง สรุปได้ว่า เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด การเรียนรู้ และส่งเสริมให้นักเรียนได้พบสิ่งใหม่ๆ หลังจากการพิจารณาสิ่งที่เคยรู้หรือได้เรียนมาแล้ว ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูควรปฏิบัติโดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ครูจะต้องทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากกว่าระดับความรู้ความจำ (Rosemary Schmalz, 1973) นอกจากนี้ Ruddel กล่าวถึงความสำคัญของการใช้คำถามระดับสูง สรุปได้ว่า ไม่เพียงแต่กระตุ้นความคิดและความเข้าใจเท่านั้น แต่ยังทำให้นักเรียนได้เกิดความอกเอยทางปัญญา เพราะคำถามระดับสูงกระตุ้นให้นักเรียนประเมินและพัฒนาแนวคิดของเขา (Ruddel, 1974)

สำหรับ Hollingsworth กล่าวถึงความสำคัญของการใช้คำถามระดับสูง สรุปได้ว่า คำถามระดับสูงก่อให้เกิดความคิดขั้นสูง ครูมีบทบาทเป็นอย่างมากในการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดขั้นสูง โดยการตั้งคำถามกับนักเรียน ครูสามารถยกระดับการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้ และสามารถช่วยนักเรียนในการสะท้อนความคิดโดยเลือกใช้คำถามที่เหมาะสม (P.H., 1982) สอดคล้องกับความคิดเห็นของ Fisher กล่าวถึงการใช้คำถามที่ช่วยสนับสนุนความคิดขั้นสูงในการสอน โดยกล่าวว่า การกำหนดคำถามเป็นสิ่งที่ทำทนาย การใช้คำถามปลายเปิดและคำถามที่กระชับ ไม่เยิ่นเย้อช่วยสนับสนุนการใช้ความคิดขั้นสูง จึงกล่าวได้ว่าการใช้คำถามของครูนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก จะส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดแม้ว่านักเรียนจะไม่อยากคิดก็ตาม (Fisher R, 1998)

นอกจากนี้ในส่วนของ Center for Teaching Excellence University of Urbana Champaign กล่าวถึงความสำคัญของคำถามระดับสูง สรุปได้ว่า เป็นคำถามที่มีความเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้เพื่อ 1) ส่งเสริมนักเรียนให้รู้จักคิดอย่างลึกซึ้งและละเอียดรอบคอบ (Encouraging Student to think deeply and critically) 2) การแก้ปัญหาของนักเรียน (Problem Solving) 3) ส่งเสริมให้มีการอภิปราย (Encouraging Discussions) 4) ส่งเสริมให้นักเรียนค้นหาสารสนเทศด้วยตัวของพวกเขาเอง (Stimulating Student to Seek Information on Their Own) (Center for Teaching Excellence University of Urbana Champaign, 2006)

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ กล่าวถึงความสำคัญของคำถามระดับสูง โดยคำถามระดับสูงช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนได้คิดในระดับที่ยากขึ้น เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้คิดในระดับที่ยากขึ้น เพื่อพัฒนาสู่การเป็นผู้มีความสามารถในการตัดสินใจ จะทำ จะเชื่อ หรือแก้ปัญหาได้อย่างมีหลักการและถูกต้อง (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2549)

จากความสำคัญของการใช้คำถามระดับสูงดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การใช้คำถามระดับสูงสามารถช่วยพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

1.3 ประเภทของคำถามระดับสูง

จากการศึกษาจากเอกสารต่างๆ นักการศึกษาได้แบ่งประเภทของคำถามระดับสูงไว้ตามแนวคิดของแต่ละท่านไว้ ดังนี้ George and Hans แบ่งประเภทของคำถามสืบสอบระดับสูงว่าเป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้ตอบปฏิบัติสิ่งต่อไปนี้ 1) แสดงการปฏิบัติเชิงนามธรรม ซึ่งใช้มากในวิชาคณิตศาสตร์ เช่น การคูณ การแทนที่ หรือการทำให้อยู่ในรูปอย่างง่าย 2) ประเมินค่า โดยมีเหตุผลเพียงพอ 3) บอกความเหมือนหรือความแตกต่างของสิ่ง 2 สิ่ง หรือมากกว่า โดยใช้เกณฑ์ที่ผู้ตอบสร้างขึ้นเอง 4) บอกลำดับเหตุการณ์ที่เป็นผลมาจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ 5) บอกหลักฐานหรือเหตุผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (T. L. George & Hans, 1970) ขณะที่ George ได้นำจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของ บลูม (Bloom's Taxonomy of Education Objectives) ซึ่งประกอบด้วย จุดมุ่งหมายทางการศึกษา 6 ระดับ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า มาเป็นเกณฑ์ในการจำแนกประเภทของคำถามออกเป็น 2 ประเภท คือ คำถามระดับต่ำ (Lower Order Cognitive Question) และคำถามระดับสูง (Higher Order Cognitive Question)

ซึ่งคำถามระดับสูง เป็นคำถามที่มีลักษณะดังนี้ 1) คำถามที่เกี่ยวกับการนำไปใช้ (Application) เป็นคำถามที่แสดงการนำความรู้ไปใช้หรือแก้ปัญหา 2) คำถามให้วิเคราะห์ (Analysis) เป็นคำถามที่ต้องการให้แสดงถึงสาเหตุ เหตุจูงใจ หรือการก่อเกิดเหตุการณ์ ซึ่งอาจมีหลายคำตอบ 3) คำถามให้สังเคราะห์ (Synthesis) เป็นคำถามที่จะได้คำตอบทำนองคาดการณ์ และคำตอบที่แสดงภาพพจน์และแนวคิด 4) คำถามให้ประเมินค่า (Evaluation) เป็นคำถามที่ต้องแสดงความแตกต่างของความคิดและคุณค่า ซึ่งจะต้องมีเหตุผลในการพิจารณาสรุป (B George, 1975) ในขณะที่ Kathleen ได้ขยายประเภทของคำถามระดับสูง ดังนี้ 1) คำถามปลายเปิด 2) คำถามให้แปลความ 3) คำถามให้ประเมินค่า 4) คำถามสืบสอบ 5) คำถามให้สรุปอ้างอิง 6) คำถามให้สังเคราะห์ (Kathleen, 2001)

ในส่วนของโรจนี จะโนภาษ และคณะ แบ่งประเภทของคำถามระดับสูง ดังนี้ 1) คำถามให้อธิบาย เป็นคำถามที่ครูใช้เมื่อต้องการให้นักเรียนอธิบายข้อความหรือปรากฏการณ์ต่างๆ คำถามให้อธิบายมักจะมีคำว่า ทำไม อย่างไร เพราะเหตุใด 2) คำถามให้เปรียบเทียบ เป็นคำถามที่ครูให้นักเรียนใช้ความคิดเปรียบเทียบสิ่ง 2 สิ่ง ว่าจะมีคุณสมบัติ ลักษณะคล้ายกันหรือต่างกันอย่างไร 3) คำถามให้จำแนกประเภท เป็นคำถามที่ครูใช้เมื่อให้นักเรียนจำแนกสิ่งต่างๆออกมาเป็นหมวดหมู่ 4) คำถามให้ยกตัวอย่าง เป็นคำถามที่นักเรียนต้องใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมมาคิดและตอบ ซึ่งสอดคล้องกับสรวดี เพ็งศรีโคตร (2549) ที่ได้แบ่งประเภทของคำถามระดับสูงออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ 1) คำถามให้อธิบาย เป็นคำถามที่มักมีคำว่า ทำไม อย่างไร เพราะเหตุใด ประกอบอยู่ด้วย 2) คำถามให้เปรียบเทียบ 3) คำถามให้ยกตัวอย่าง เป็นคำถามที่เด็กสามารถใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมคิดหาคำตอบและมีคำตอบหลายอย่าง 4) คำถามให้วิเคราะห์ เป็นคำถามที่ให้เด็กได้คิด ค้นหาความจริงที่ประกอบขึ้นเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์หรือให้แยกแยะเรื่องราวออกเป็นส่วนย่อย เพื่อหาสาเหตุและผลของปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น 5) คำถามให้สังเคราะห์ เป็นคำถามที่ให้เด็กได้คิด เพื่อสรุปความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยมาเป็นความคิดใหม่และพัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น และ 6) คำถามให้ประเมินค่า เป็นคำถามที่ให้เด็กได้พิจารณาคุณค่าของสิ่งต่างๆ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักประเมินผลโดยใช้เนื้อหา เรื่องราว รวมทั้งกฎเกณฑ์ที่เป็นจริงแล้วนำมาสนับสนุนความคิดเห็นของตน (โรจนี จะโนภาษ และคณะ, 2522)

นอกจากได้อัมพร ม้าคะนอง ได้แบ่งลักษณะของคำถามระดับสูงไว้ 12 ประเภท ไว้ดังนี้ 1) คำถามที่ถามให้ผู้เรียนแปลความหมาย และยกตัวอย่างของสิ่งที่เป็นนามธรรมเป็นต้นว่า นิยามหรือกฎทั่วไป 2) คำถามที่ถามให้ผู้เรียนใช้วิธีการหรือกลปัญหาใหม่ๆ ที่เพิ่งเรียนรู้หรือให้ตัดสินใจว่าสิ่งที่

กำหนดให้เป็นไปตามเงื่อนไขของนิยามหรือโน้ตพิเศษเฉพาะใดๆหรือไม่ 3) คำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนปรับปรุงแบบคำถาม ประโยค หรือแนวคิด โดยคงสาระหรือโครงสร้างที่จำเป็นของคำถามไว้ 4) คำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนแปลความสัมพันธ์ที่อยู่ในรูปประโยคสัญลักษณ์ให้อยู่ในรูปภาษาเขียนหรือภาษาพูด 5) คำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ความสามารถในการใช้สัญลักษณ์แทนการมองเห็นของ 6) คำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนเปรียบเทียบความคล้ายคลึงหรือความแตกต่าง 7) คำถามที่ผู้เรียนเข้าใจปัญหา แต่ไม่ทราบวิธีการแก้ปัญหา 8) คำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนแสดงการพิสูจน์หรือแสดงข้อความขัดแย้งทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ 9) คำถามที่ถามเพื่อให้ผู้เรียนตรวจสอบความถูกต้องของการนำหลักตรรกศาสตร์ไปใช้ 10) คำถามที่ถามให้ผู้เรียนหาแบบรูป ทำตามแบบรูป หรือแก้ปัญหาผ่านการค้นพบแบบรูป 11) คำถามที่ถามให้ผู้เรียนสร้างกลวิธีหรือข้อมูลสำหรับการแก้ปัญหา 12) คำถามที่ถามให้ผู้เรียนคิดได้อย่างหลากหลาย ไม่จำกัดขอบเขต (อัมพร ม้าคนอง, 2553)

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าการแบ่งประเภทคำถามระดับสูงตามแนวคิดของนักการศึกษาแต่ละท่าน ซึ่งการใช้คำถามระดับสูงที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดระดับสูง ซึ่งผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จากเรื่องที่อ่าน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และเมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้ว ก็จะนำไปสู่การเกิดความตระหนักในที่สุด

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำถามระดับสูง

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับคำถามระดับสูง ดังต่อไปนี้

งานวิจัยต่างประเทศ

George and Hans ศึกษาเกี่ยวกับแบบแผนในการจัดระดับคำถามที่ใช้วัดระดับการสอนแบบสืบสอบของครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 9 จำนวน 40 คน ที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้การอภิปรายในห้องเรียน 3 แบบ แต่ละแบบใช้คำถามต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า การใช้คำถามระดับต่างกัน มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแตกต่างกัน หากครูใช้คำถามระดับสูงเป็นสัดส่วนที่สูง มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นด้วย (T. L. George & Hans, 1970)

Lesley ศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำถามในห้องเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 2 จำนวน 108 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม แล้วให้

นักศึกษาปริญญาเอกจำนวน 3 คน ทำการสอนเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ กลุ่มที่ 1 ได้รับการสอนโดยใช้คำถามระดับสูงร้อยละ 70 และคำถามระดับต่ำร้อยละ 30 กลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนโดยใช้คำถามระดับสูงร้อยละ 30 และคำถามระดับต่ำร้อยละ 70 กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม คำถามที่ใช้ในการทดลองกำหนดจากการจำแนกของบลูม เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ โดยวัดพฤติกรรมตามการจำแนกของบลูม พฤติกรรมละ 5 ข้อ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คำถามระดับสูงร้อยละ 70 และคำถามระดับต่ำร้อยละ 30 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คำถามระดับสูงร้อยละ 30 และคำถามระดับต่ำร้อยละ 70 ส่วนนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คำถามระดับสูงร้อยละ 30 และคำถามระดับต่ำร้อยละ 70 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม (Lesley, 1972)

Rey ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้คำถามระดับต่ำและระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 108 คน นักเรียนกลุ่มทดลองจำนวน 54 คน ได้รับการสอนโดยครูใช้คำถามระดับสูง ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยครูใช้คำถามระดับต่ำ (ถามความจำ) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยคำถามระดับสูงมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยคำถามระดับต่ำ (Rey, 1973)

Ryan ศึกษาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเกรด 5 จำนวน 104 คน โดยแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ได้รับการสอนโดยใช้คำถามระดับสูง กลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนโดยใช้คำถามเฉพาะด้านความจำ โดยทั้งกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ส่วนกลุ่มที่ 3 ไม่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ใช้ระยะเวลาในการสอน 9 วัน ติดต่อกัน แล้วทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ 1 และนักเรียนกลุ่มที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ และนักเรียนกลุ่มที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูงสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 นอกจากนี้นักเรียนกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูงไม่แตกต่างกัน (Ryan, 1973)

Adam ศึกษาพบว่า การใช้คำถามระดับสูงของครูในปริมาณที่มากกว่าคำถามระดับต่ำจะทำให้ให้นักเรียนพัฒนาความคิดมากขึ้น (Adam, 1975)

Agard ศึกษาผลการใช้คำถามของครูที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนเกรด 11 โดยแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยครูให้ข้อมูล กลุ่มทดลองที่ 1 ใช้คำถามแบบสืบสวนสอบสวนระดับสูง กลุ่มทดลองที่ 2 ใช้คำถามแบบสืบสวนสอบสวนระดับต่ำ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้คำถามระดับสูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้คำถามระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่สอนโดยครูให้ข้อมูลซึ่งไม่มีการใช้คำถาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Agard, 1977)

Margaret ศึกษาผลของการใช้คำถามของครูในห้องเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 2 จำนวน 8 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 118 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ได้รับการสอนโดยใช้คำถามระดับต่ำ กลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนโดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ 3 ได้รับการสอนโดยใช้คำถามระดับต่ำผสมกับคำถาม ระดับสูง และใช้นักเรียนในโรงเรียนศึกษาพิเศษอีกแห่งหนึ่ง จำนวน 26 คน เป็นกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ บทเรียนที่ใช้สไลด์จำนวน 8 บท ใน 1 ชุด เรื่อง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งประกอบด้วย คำถามระดับต่ำและคำถามระดับสูงประเภทละ 20 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ระดับคำถามที่ครูใช้มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นั่นคือ ถ้าครูใช้คำถามระดับสูงในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นและใช้คำถามระดับต่ำในสัดส่วนที่ลดลง จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (Margaret, 1977)

Riley ศึกษาผลของประเภทคำถามของครูที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนเกรด 12 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วย คำถามระดับสูงมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนโดยไม่ใช้คำถาม (Riley, 1992)

Thomas and Josepha (1998) ศึกษาพบว่า การใช้คำถามระดับสูงในการเรียนการสอนคณิตศาสตร์เป็นการกระตุ้นที่ดีของครูในการทำให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาหรือโจทย์ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตัวของนักเรียนเอง ไม่ใช่ให้นักเรียนจำวิธีการคิดแล้วนำไปใช้แก้ปัญหาในลักษณะเดียวกันหมดแบบแต่ก่อน ครูควรสอนแบบนี้ถึงสถานการณ์จริงและใช้คำถามระดับสูงกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความรู้ที่มีอยู่มาเป็นเหตุผลในการสรุปหาคำตอบ

Jeffrey ศึกษาผลการใช้คำถามระดับสูงของครูต่อนักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับประถมศึกษาในห้องเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการตอบสนองคำถามระดับสูง

ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน และพบว่าคำถามระดับสูง (คำถามที่สูงกว่าระดับความรู้ความจำ) ช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณมากกว่าคำถามระดับต่ำ (คำถามที่ถามความรู้ความจำ) (Jeffrey, 2001)

งานวิจัยในประเทศ

อรุณรัตน์ พ่วงทิพากร ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้คำถามระดับต่างๆ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนกวิทยาศาสตร์ โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม จำนวน 2 ห้อง ห้องละ 30 คน รวม 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 สอนโดยใช้คำถามระดับต่ำ กลุ่มที่ 2 สอนโดยใช้คำถามระดับต่ำและระดับสูง ใช้เวลาสอน 12 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการสอนวิชาการอ่านที่เน้นการใช้คำถามระดับต่ำและคำถามระดับสูง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยใช้คำถามระดับต่ำและระดับสูงสามารถช่วยให้นักเรียนพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษได้มากกว่าสอนโดยใช้คำถามระดับต่ำเพียงอย่างเดียว (อรุณรัตน์ พ่วงทิพากร, 2532)

อินสน สมเกต ศึกษาผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีสัดส่วนต่างกันต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสนามบิน อำเภอมะนัง จังหวัดขอนแก่น แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 44 คน กลุ่มทดลองสอนโดยเน้นการใช้คำถามระดับสูงกับคำถามระดับต่ำในสัดส่วนประมาณ 70 ต่อ 30 และกลุ่มควบคุมสอนโดยเน้นการใช้คำถามระดับสูงกับคำถามระดับต่ำในสัดส่วนประมาณ 30 ต่อ 70 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความก้าวหน้าทางการเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (อินสน สมเกต, 2533)

ยุพดี กะจะวงษ์ ศึกษาการใช้คำถามเพื่อสร้างความคิดรวบยอดในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เขตการศึกษา 12 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสุ่มจากโรงเรียนประถมศึกษาเขต 12 จำนวน 7 จังหวัด จังหวัดละ 8 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 56 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 28 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม 28 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการสอนการใช้คำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และแผนการสอนตามคู่มือครู

คณิตศาสตร์ของ สสวท. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบวัดความคิดรวบยอดในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยครูใช้แผนการสอนการใช้คำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และมีความคิดรวบยอดในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยครูใช้แผนการสอนตามคู่มือครูคณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ยุพดี กะจะวงษ์, 2535)

ปรุง อินทรมาตร์ ศึกษาผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนจากการใช้คำถามระดับสูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์ต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 85 ที่กำหนดไว้ทุกด้าน นักเรียนที่ระดับผลการเรียนทางคณิตศาสตร์สูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการวิเคราะห์ต่ำกว่าร้อยละ 85 ที่กำหนดไว้ ส่วนด้านอื่นๆ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 85 นอกจากนี้ ยังพบว่า นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนทางคณิตศาสตร์สูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลการเรียนทางคณิตศาสตร์ปานกลางและต่ำในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ปรุง อินทรมาตร์, 2541)

เบญจมาศ ฉิมพลี ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์โดยใช้คำถามระดับสูง ประกอบแนวทางการพัฒนาความคิดทางคณิตศาสตร์ของพรายวิลลิกที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหา คณิตศาสตร์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยจรงวิทยา จังหวัดสุรินทร์ จำนวนนักเรียนกลุ่มทดลอง 36 คน และนักเรียนกลุ่มควบคุม 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงประกอบแนวทางการพัฒนาความคิดทางคณิตศาสตร์ของพรายวิลลิก และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา คณิตศาสตร์ และแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลการศึกษาพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์โดยใช้คำถามระดับสูงประกอบแนวทางการพัฒนาความคิดทางคณิตศาสตร์ของพรายวิลลิก มีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด สูงกว่าร้อยละ 50 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์โดยใช้คำถามระดับสูงประกอบแนวทางการพัฒนาความคิดทางคณิตศาสตร์ของพรายวิลลิก มีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์ โดยใช้คำถามระดับสูงประกอบแนวทางการพัฒนาความคิดทางคณิตศาสตร์ของฟรายวิลลิก มีความสามารถในการแก้โจทย์อย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (เบญจมาศ ฉิมพลี, 2550)

อัมพร ม้าคนอง ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์โดยใช้โมเดลมโนทัศน์และคำถามระดับสูง ประชากรในการวิจัยคือ นิสิตวิชาเอกคณิตศาสตร์ และวิชาเอกประถมศึกษา กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ ตรีศรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้เรียนที่ตอบแบบวัดมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ได้ในระดับที่ถูกต้องอย่างสมบูรณ์และถูกต้องค่อนข้างสมบูรณ์ หลังเรียนจากการใช้โมเดลการได้มาซึ่งมโนทัศน์และคำถามระดับสูง 2. ผู้เรียนที่ตอบแบบวัดมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์หลังเรียนจากการใช้โมเดลการได้มาซึ่งมโนทัศน์และคำถามระดับสูง ได้ในระดับที่ถูกต้องอย่างสมบูรณ์และถูกต้องค่อนข้างสมบูรณ์มากกว่าก่อนเรียน มีจำนวนเพิ่มขึ้นในทุกสาระคณิตศาสตร์ 3. มโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียนหลังเรียนจากการใช้โมเดลการได้มาซึ่งมโนทัศน์และคำถามระดับสูง สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกสาระคณิตศาสตร์ (อัมพร ม้าคนอง, 2551)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำถามระดับสูง พบว่าคำถามระดับสูงนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดในระดับสูงและมีความก้าวหน้าทางการเรียน พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว คำถามระดับสูงยังช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้อีกด้วย

2. การอ่านจับใจความ

2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่านเพื่อจับใจความไว้ดังนี้ บันลือ พุกกะวัน กล่าวว่าการอ่านเพื่อจับใจความเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหน และหมายความว่าอย่างไร จะเห็นได้ว่าการอ่านเพื่อจับใจความส่วนใหญ่จะเน้นในเรื่องของความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ค้นหาสาระสำคัญหรือประเด็นที่สำคัญของเรื่องที่อ่าน (บันลือ พุกกะวัน, 2530) ซึ่งนุชน้อย สติธอังกูร ได้ขยายความว่าการอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น เก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง

เก็บเนื้อเรื่องสำคัญ เก็บความรู้หรือข้อมูลที่น่าสนใจ ตลอดจนแนวคิดหรือทัศนคติของผู้เขียน(นุชน้อย สติรังกูร, 2533) ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านข้อความ เรื่องราวต่างๆ แล้วสามารถบอกใจความสำคัญของเรื่อง สรุปสาระสำคัญของเรื่อง ระบุความสำคัญของข้อความหรือเรื่องราวนั้นๆ ได้ โดยผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญให้ได้ว่าผู้เขียน ต้องการเสนอข้อคิดเห็นอะไร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539) ในส่วนของอรุณี สายเสมา ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านจับใจความ คือ การทำความเข้าใจในเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน สามารถจับใจความ สาระสำคัญ แปลความให้เข้าใจตรงกับผู้เขียนที่ต้องการสื่อสารกับผู้อ่าน (อรุณี สายเสมา, 2541)

ในขณะที่ แวมมยุรา เหมือนนิล ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มว่าคืออะไร ซึ่งกรมวิชาการ (2543) ได้ขยายความความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า เป็นการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งใจความสำคัญของเรื่อง คือ ข้อความที่มีเนื้อหาสาระคลุมข้อความอื่นๆ ในย่อหน้านั้นหรือเรื่องนั้นทั้งหมด ข้อความอื่นๆ เป็นเพียงส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น ข้อความหนึ่งตอนหรือตอนหนึ่งจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียว นอกนั้นเป็นใจความรอง (แวมมยุรา เหมือนนิล, 2541)

นอกจากนี้ น้ำอ้อย อริยะสุขสกุล และนพมาศ พุ่มฉวี ได้สรุปความหมายของการอ่านจับใจความเป็นไปในแนวทางเดียวกันว่า เป็นการอ่านที่ผู้อ่าน มุ่งจับความสำคัญให้ได้ อ่านอย่างเข้าใจ และรู้ถึงสาระสำคัญของข้อเขียนในแง่มุมต่างๆ กัน ผู้อ่านต้องค้นหาสาระของเรื่องหรือเนื้อความที่เป็น ส่วนใจความสำคัญ และส่วนที่ขยายใจความสำคัญ เพื่อให้ทราบจุดมุ่งหมายของเรื่องหรือเนื้อความ นั้นๆ ได้ถูกต้อง (นพมาศ พุ่มฉวี, 2550; น้ำอ้อย อริยะสุขสกุล, 2546) สอดคล้องกับกัญญา รวมใหม่ ที่กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การทำความเข้าใจประเด็นของเรื่องหรือข้อความที่อ่าน สามารถจับสาระของเรื่อง แปลความหมายของสิ่งที่อ่านและเข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องนั้นๆ (กัญญา รวมใหม่, 2553) และมิรินทร์ ชูสกุล ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความในทำนอง เดียวกัน โดยกล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านแล้วเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง สามารถ สรุปประเด็นสำคัญของเรื่อง แปลความหมายของเรื่องที่อ่าน นำมาถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (มิรินทร์ ชูสกุล, 2555) แตกต่างกับสุนันทา มันเศรษฐวิทย์ ที่กล่าวว่า การอ่านจับใจความ เป็นความ ขำนาญหรือเชี่ยวชาญในการอ่าน ที่ผู้อ่านสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ซึ่งจะต้องมีการ

ฝึกฝนทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนกำหนดขึ้น ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจความหมายแล้วใช้ความคิดเห็นของตนช่วยตัดสินใจในการเลือกใจความสำคัญ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545)

ความหมายของการอ่านจับใจความดังที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความหมายถึง ความสามารถในการอ่านเพื่อจับสาระสำคัญของเรื่องหรือข้อความที่อ่าน แปลความหมายของสิ่งที่อ่าน และเข้าใจจุดหมายสำคัญของเรื่องนั้นๆ

2.2 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ

องค์ประกอบของการอ่านจับใจความจะทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน มีผู้เสนอความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการอ่านจับใจความ ไว้ดังนี้ Wainright กล่าวว่า ผู้ที่จะเข้าใจเรื่องราวที่ตนอ่านได้ จะต้องมีความสามารถดังนี้ 1) เก็บใจความสำคัญและระลึกได้เมื่อต้องการ 2) เลือกเอาแต่หัวข้อสำคัญ 3) ตีใจความสำคัญ และแนวคิดในเรื่องได้ 4) สรุปเรื่องราวต่างๆ จากเรื่องที่อ่านได้ 5) สรุปและประเมินค่าน้ำใจเรื่องที่ตนอ่านได้ และ 6) เชื่อมโยงความรู้ที่ได้มา กับประสบการณ์ (Wainright, 1972)

สำหรับ สุนาฏ นิธิมูทรากุล ความกล่าว ความเข้าใจของการอ่านของแต่ละบุคคลจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ดังนี้ 1) ความเข้าใจในการอ่านของแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์เดิม และความคิดอันเป็นวัตถุประสงค์ของการอ่านที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เช่น 1.1 อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ 1.2 อ่านเพื่อศึกษารายละเอียด 1.3 การเพื่อศึกษาคำแนะนำต่างๆ 1.4 อ่านเพื่อคาดการณ์ว่าเรื่องจะลงเอยอย่างไร 1.5 อ่านเพื่อหาคคุณค่าของสิ่งที่อ่าน 1.6 อ่านเพื่อรวบรวมเรื่อง หรือย่อเรื่องแล้วนำมาเขียนใหม่ 1.7 อ่านเพื่อเปรียบเทียบกับเรื่องราวหรือข้อความอื่น 1.8 อ่านเพื่อจดจำและเข้าใจเนื้อเรื่อง สำหรับนำไปใช้ชั่วคราวหรือตลอดไป 2) พิสัยของความเข้าใจในการอ่าน เด็กจะอ่านได้ดีและถูกต้องเพียงใดขึ้นอยู่กับพิสัยของหมู่คำที่เด็กอ่านเข้าใจได้ และขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญา ชนิดของประสบการณ์เก่าและความยากง่ายของข้อความด้วย 3) ความถูกต้องของความเข้าใจในการอ่าน ช่วยให้เข้าใจเรื่องราวที่อ่านมากน้อยต่างกัน ความถูกต้องในการอ่านของแต่ละบุคคลย่อมต่างกันมากน้อยตามประสบการณ์ และความยากง่ายของข้อความนั้นๆ 4) ระดับความเข้าใจในการอ่านขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เป็นต้นว่า สติปัญญา ความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจศัพท์ที่อ่าน และวิธีการพิเศษเฉพาะตัวของผู้อ่านแต่ละคน รวมทั้งประสบการณ์เดิมของแต่ละคน 5) ความเร็วของความเข้าใจในการอ่าน ต้องอาศัยความเข้าใจ

ในศัพท์ ความสามารถในการนึกภาพในสิ่งที่อ่าน ความยากง่ายของข้อความและสิ่งอื่นๆ (สุนาญ นิธิมทรากุล, 2520)

ในขณะที่ สดสวย กาวี สรุปไว้ว่า การอ่านที่จะเข้าใจเรื่องและจับใจความสำคัญได้นั้น ต้องสืบเนื่องมาจากการอ่านให้เกิดทักษะทั้ง 5 คือ อ่านออก อ่านคล่อง อ่านเข้าใจเรื่อง อ่านแยกแยะชนิดของข้อความ อ่านแล้วตีความวินิจฉัยสาระได้ โดยขั้นนี้เป็นขั้นที่จำเป็นที่สุดในการอ่าน ซึ่งผู้อ่านจะต้องเข้าใจว่าผู้เขียนส่งสารอะไรให้ผู้อ่านบ้าง โดยผู้อ่านจะต้องพิจารณาเอง (สดสวย กาวี, 2550)

องค์ประกอบของการอ่านจับใจความที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการอ่านจับใจความจะทำให้เข้าใจและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ซึ่งประกอบด้วย ประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน ความถูกต้องของการอ่าน ความสามารถในการจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ความสามารถในการวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน และความสามารถในการตีความในเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ผู้อ่านจะต้องมีการฝึกฝนอยู่เสมอ

2.3 จุดมุ่งหมายในการสอนอ่านจับใจความ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านพบว่า จุดมุ่งหมายในการสอนอ่านจับใจความ ผู้สอนจะมีจุดมุ่งหมายในการสอนที่ต่างต่างกันไป บันลือ พลฤกษ์วัน ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการสอนเพื่อความเข้าใจและเพื่อจับใจความ ดังนี้ 1) เพื่อให้นักเรียนอ่านและจับใจความสำคัญได้ ไม่ใช่อ่านเพื่อจบชั่วโมงไปเฉยๆ 2) ให้ผู้อ่านสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องที่อ่านว่ามีสาระอะไรบ้าง โดยให้เล่า ให้รายงานได้อย่างชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้ จึงแสดงว่าผู้อ่านมีความเข้าใจเรื่องที่อ่าน 3) อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำ 4) ฝึกการใช้สายตา อ่านเพื่อความเข้าใจ นิยมฝึกทักษะในการอ่านเร็วและตอบคำถามได้ถูกต้องแม่นยำ 5) อ่านเพื่อให้สรุปหรือย่อได้ว่าเรื่องที่อ่านนั้นเกี่ยวข้องกับอะไร แม้จะไม่ละเอียด แต่ให้สามารถบอกได้บ้าง แม้จะไม่ครบบริบูรณ์ก็ตาม 6) อ่านและสามารถคาดการณ์ทำนายว่าเรื่องที่อ่านนั้นจะลงเอยในรูปแบบใด 7) อ่านแล้วทำรายงานย่อได้ โดยเฉพาะการอ่านประเภทนี้ต้องฝึกทำโน้ตย่อ และ 8) อ่านเพื่อหาความจริงและแสดงข้อคิดเห็นประกอบด้วย (บันลือ พลฤกษ์วัน, 2532) สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการสอนอ่านจับใจความของ สมบัติ มหารศ ที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้ 1) เพื่อให้นักเรียนอ่านและจับใจความสำคัญได้ เพื่อให้กิจกรรมการอ่านมีความหมาย 2) เพื่อให้ผู้อ่านสามารถบอกรายละเอียดเรื่องที่อ่านได้

3) อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำ 4) ฝึกการใช้สายตา 5) อ่านเพื่อให้สรุปหรือย่อเรื่องที่อ่านได้ 6) อ่านแล้วคาดการณ์ ทำนายถึงตอนท้ายที่สุดของเรื่องที่อ่านได้ 7) อ่านเพื่อหาความจริง และแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (สมบัติ มหารศ, 2533)

สำหรับ กรมวิชาการ ได้เสนอจุดประสงค์ในการสอนการอ่านไว้ดังนี้ 1) อ่านได้ชัดเจน ถูกต้อง รวดเร็ว 2) จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ตลอดจนรู้ความไพเราะของเรื่องที่อ่านได้ 3) มีวิจารณ์วิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ 4) ให้มีนิสัยรักการอ่านและใช้การอ่านให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต 5) สามารถเลือกหนังสืออ่านได้เหมาะสม (กรมวิชาการ, 2543)

นพมาศ พุ่มฉวี ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่าน สามารถค้นหาสาระสำคัญและบอกรายละเอียดของเรื่องได้ ตลอดจนสามารถวิเคราะห์ข้อความเรื่องที่อ่าน บอกข้อคิดและนำข้อคิดที่ได้จากข้อความหรือเรื่องที่อ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้เรียน (นพมาศ พุ่มฉวี, 2550)

มิรินทร์ ชูสกุล ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความนักเรียนจะต้องรู้จุดหมายในการอ่านว่า อ่านเพื่ออะไรหรือจะอ่านอะไร ประการสำคัญต้องพยายามจับใจความสำคัญให้ได้ รู้แนวคิดของเรื่องว่าเป็นอย่างไร ต้องฝึกจับใจความเสมอ จะช่วยให้การอ่านรวดเร็ว ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนทำให้ได้รับความรู้อย่างกว้างขวาง (มิรินทร์ ชูสกุล, 2555)

จุดมุ่งหมายในการอ่านจับใจความที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ เพื่อให้สามารถอ่านแล้วจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ บอกความหมายของคำศัพท์ในเรื่องที่อ่าน บอกรายละเอียดเรื่องที่อ่านโดยการเล่าหรือเขียนสรุปได้โดยใช้ภาษาของตนเอง ปลุกฝังนิสัยรักการอ่าน รวมไปถึงสามารถวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของเรื่องที่อ่าน และนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.4 แนวทางในการสอนอ่านจับใจความ

การสอนทักษะการอ่านจับใจความ ต้องคำนึงถึงหลักสำคัญที่นำไปปฏิบัติและใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การอ่านจับใจความจึงจะประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ Tankersley ได้กล่าวถึงแนวทางใหม่ในการสอนอ่านจับใจความที่มีการนำเอาคำถามที่ให้ผู้เรียนได้คิดขั้นสูงมาใช้ในการสอน โดยกล่าวไว้ว่า ทฤษฎีการสอนอ่านจับใจความในรูปแบบดั้งเดิม โดยเริ่มจากครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ หลังจากอ่านครูและนักเรียนจะสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหา เพื่อจะดูว่านักเรียนได้

เรียนรู้เนื้อหาอะไรจากการอ่านหนังสือนั้น จากนั้นทำการทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ และให้นักเรียนอ่านเรื่องอื่นๆ ต่อไปเป็นวงจรซ้ำเติมในลักษณะเช่นนี้ แต่สำหรับการสอนอ่านจับใจความในรูปแบบใหม่ พบว่าส่งผลที่ดีแตกต่างกับการใช้รูปแบบเดิม ซึ่งในการสอนในรูปแบบใหม่มีลักษณะดังนี้

- 1) การออกแบบกิจกรรมก่อนการอ่านเพื่อจะเชื่อมโยงกับความรู้เดิม สร้างวัตถุประสงค์ของการอ่าน และเพื่อทำให้เกิดคำถามกระตุ้นความสนใจ
- 2) การให้ผู้เรียนได้ใช้หลักวิธีการอ่าน ซึ่งหมายรวมถึงการอภิปรายระหว่างผู้เรียนด้วยกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งที่อ่านร่วมกัน
- 3) การให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นของตนเองจากการอ่านในรูปแบบของตนเอง
- 4) การออกแบบกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้จัดการข้อมูลที่ได้รับจากการอ่านด้วยกระบวนการคิดขั้นสูง (Tankersley, 2005)

บันลือ พุกกะวัน ได้กล่าวถึงการอ่านเพื่อจับใจความว่า เป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบว่าเป็นเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญตรงไหน และหมายความว่าอย่างไร (บันลือ พุกกะวัน, 2530) ซึ่งแววมยุรา เหมือนนิล ได้ขยายแนวทางการสอนอ่านจับใจความ โดยกล่าวว่าพฤติกรรมการอ่านที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนอ่านจับใจความได้หรือไม่ ควรมีทักษะดังต่อไปนี้

- 1) การจำลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านและสามารถเล่าได้โดยใช้คำพูดของตนเอง
- 2) การบอกเล่าความทรงจำจากการอ่านในสิ่งเฉพาะเจาะจงได้ เช่น ข้อเท็จจริง รายละเอียด ชื่อ สถานที่ เหตุการณ์ วันที่
- 3) การปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะหลังการอ่านได้
- 4) การรู้จักแยกข้อเท็จจริง ความคิดเห็นหรือจินตนาการได้
- 5) การรวมข้อมูลใหม่กับข้อมูลที่มีอยู่แล้ว
- 6) การเลือกความหมายที่ถูกต้องและนำไปใช้ได้
- 7) การให้ตัวอย่างประกอบได้ และ
- 8) การจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญได้ (แววมยุรา เหมือนนิล, 2541)

ทัศนีย์ ศุภเมธี กล่าวถึง การสอนเพื่อจับใจความว่า เป็นการอ่านโดยครูชี้แนะให้ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ที่ไหน อย่างไร และในการสอนครูควรแนะแนวทางการอ่านหรือบอกจุดมุ่งหมายในการอ่านออกเสียงก่อนที่จะช่วยให้การอ่านจับใจความได้ผลดี เช่น

- 1) อธิบายบางคำที่มีความหมายพิเศษหรือคำควรทราบก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาในการเข้าใจความหมายในขณะที่อ่านเพื่อจับใจความ
- 2) ให้นักเรียนรู้จุดมุ่งหมายในการอ่าน หรืออาจมีการตั้งคำถามเพื่อให้ค้นหาคำตอบ จะช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น
- 3) มีการสนทนาเกี่ยวกับโครงเรื่องที่จะให้อ่านก่อน หรือสนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ ที่เกี่ยวข้องับเรื่องที่จะให้อ่าน
- 4) กำหนดเนื้อหาและเวลาที่ให้อ่านอย่างเหมาะสมกับระดับ วัย และความสามารถ
- 5) ควรมีกิจกรรม

ต่อเนื่องหลังจากการอ่าน เช่น ให้ตอบคำถามหรือให้เขียนสรุปเรื่องราว เพื่อทดสอบความเข้าใจ หรือ อาจให้อ่านออกเสียงซ้ำในเนื้อหานั้นอีกก็ได้ (ทัศนีย์ ศุภเมธี, 2542)

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ ได้นำหลักการอ่านมาประยุกต์กับหลักการของบลูม (Bloom) เพื่อนำมาใช้ในการฝึกอ่าน 6 ขั้นตอน คือ 1) ชั้นเริ่มต้นของการอ่าน สมองจะต้องจดจำเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของคำยาก จำชื่อตัวละคร และเหตุการณ์สำคัญ ครูผู้สอนจะใช้วิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน การสะกดคำยาก หรือการให้ความหมายคำยาก 2) ชั้นความเข้าใจ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง ด้วยคำพูดของตนเอง เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยคและข้อความที่ให้คติเตือนใจ สรุปเรื่องได้ การประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจมากหรือน้อยเพียงใด คือการให้นักเรียนเล่าเรื่องหรือตอบคำถาม 3) ชั้นนำไปใช้ เป็นขั้นที่นักเรียนมีการฝึกนำคำ ประโยคหรือเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่ หรือนำไปใช้แก้ปัญหาอื่นๆ คำถามที่ไข่มักจะเป็นการกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนพิจารณาความรู้งานมาใช้ให้เกิด ประโยชน์ 4) ชั้นวิเคราะห์ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการ อ่าน การรู้จักแยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์หรือไม่เกี่ยวข้องกัน 5) ชั้นสังเคราะห์ เป็นขั้นที่นักเรียนสรุปแนวคิดของเรื่อง ค้นหา ลักษณะโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่าน สามารถเปรียบเทียบสุภาษิต คำพังเพยที่มีความหมายใกล้เคียงกัน สามารถสรุปแนวคิดเหมือนกันหรือต่างกันได้ และ 6) ชั้นประเมินค่า เป็นการ ให้นักเรียนรู้จักคิดตัดสินใจเรื่องที่อ่านว่าอะไรคือความจริง และอะไรคือความเท็จ พิจารณา ค้นหา คุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่ ความรัก ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ รวมไปถึงความเป็นเหตุเป็นผล ฝึก ให้นักเรียนรู้จักสังเกตการใช้ถ้อยคำบรรยายให้เกิดภาพพจน์ ตลอดจนความประทับใจอื่น ๆ ที่ได้จากการอ่าน (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545)

ในส่วนของกัญญา รวบรวมใหม่ และมิรินทร์ ชูสกุล ได้กล่าวถึงแนวทางในการสอนอ่านจับ ใจความเป็นทำนองเดียวกันว่า การสอนทักษะการอ่านจับใจความ ครูต้องพยายามสร้างความสนใจให้ นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านจับใจความ โดยฝึกให้นักเรียนอ่านเพื่อความเข้าใจใน เรื่องราวที่กำหนดให้ การบอกรายละเอียด การจัดลำดับเหตุการณ์ การบอกถึงเหตุผล โดยครูต้องตั้ง คำถามให้นักเรียนตอบเป็นตอนๆ ตามเรื่องนั้น โดยเริ่มจากการอ่านเรื่องที่ครูกำหนดให้ แล้วสามารถ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้ ขั้นตอนต่อไปคือการนำความรู้ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน รวมทั้งแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน และสรุปแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้ (กัญญา ร่มใหม่, 2553; มรินทร์ ชูสกุล, 2555)

แนวทางการสอนอ่านจับใจความที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า แนวทางในการสอนอ่านจับใจความ ครูจะต้องให้นักเรียนรู้จักความสำคัญของการอ่านจับใจความ จากนั้นให้นักเรียนอ่านเพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่อง เมื่อเข้าใจเนื้อเรื่องแล้ว ครูตั้งคำถามเพื่อถามรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน โดยเป็นการบอกรายละเอียดต่างๆ ในเรื่องที่อ่าน เช่น ตัวละคร จัดลำดับเหตุการณ์ สถานที่ในเรื่อง คาคณะเน เรื่องราว ไปจนถึงบอกข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับ พร้อมทั้งสามารถนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านจับใจความ

งานวิจัยต่างประเทศ

Steven ได้ทำการวิจัยเรื่องความเข้าใจในการอ่านจากการอ่านเรื่องที่สนใจของนักเรียนที่มีความสามารถสูง ที่คะแนนเปอร์เซ็นต์ที่ 82 ขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 และ 6 โดยสำรวจความสนใจในการอ่านจากรายการ 25 เรื่อง ซึ่งระดับความสนใจตั้งแต่ 1-7 เลือกเรื่องที่นักเรียนสนใจมาให้อ่านและทดสอบความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า เรื่องที่นักเรียนสนใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลทำให้นักเรียนอ่านได้ง่าย และสะดวกต่อการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน นอกจากนี้ยังพบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านจากเรื่องที่สนใจ (Steven, 1980)

งานวิจัยในประเทศ

สายสุณี สกุลแก้ว ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดมหาบุศย์ (พิทักษ์ถาวรคุณ) จำนวน 105 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (สายสุณี สกุลแก้ว, 2534)

โสภณา แจ่มยวง ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีอรรถฐานกับการสอนตามคู่มือครู โดยทดลองกับนักเรียนโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่าน ภาษาไทยของนักเรียนหลังสอนตามแนวทฤษฎีอรรถฐานสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (โสภณา แจ่มยวง, 2538)

นิตยา เดชเล ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อจับใจความและความคงทนในการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (นิตยา เดชเล, 2540) ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ด้านการอ่านเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบปกติไม่แตกต่างกัน

ลักขณา นันตาทาศ ได้ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มทักษะภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเหมืองลิก อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน จำนวน 30 คน พบว่าชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 81.54/80.00 ซึ่งเท่ากับเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ลักขณา นันตาทาศ, 2543)

มิรินทร์ ชูสกุล ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถด้านอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์และความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การอ่านนิทานคุณธรรม ระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และ KWL-Plus จุดมุ่งหมายในการวิจัย คือ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และ แบบ KWL-Plus ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และ แบบ KWL-Plus 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การอ่านนิทานคุณธรรม ระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และ แบบ KWL-Plus กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองบัวระเหว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 2 ห้องเรียน จำนวน 43 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และ แบบ KWL-Plus 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

4) แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ 5) แบบทดสอบวัดความฉลาดทางอารมณ์ (มิรินทร์ ชูสกุล, 2555) ผลการวิจัยพบว่า

1. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และ แบบ KWL-Plus ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.42/81.27 และ 84.19/81.71 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

2. ดัชนีประสิทธิผลของแผนจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และ แบบ KWL-Plus แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 72.82 และ 74.37 ตามลำดับ

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC และ แบบ KWL-Plus มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และความฉลาดทางอารมณ์ ไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ สามารถสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ ทำให้ผู้เรียนมุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่องทำให้เป็นการง่ายต่อการอ่านและผู้เรียนสามารถอธิบาย และเรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านได้ ทำส่งผลให้มีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นทำให้มีก้าวหน้าทางการเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

3. ความตระหนัก

3.1 ความหมายของการตระหนัก

ความตระหนักตรงกับคำในภาษาอังกฤษคำว่า awareness ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของความตระหนักไว้ดังนี้ Eysenck and Arnold กล่าวว่า ความตระหนักเป็นความสัมพันธ์ของความสำนึกและเจตคติ ความตระหนักเป็นภาวะของจิตใจซึ่งไม่อาจแยกเป็นความรู้สึกหรือความคิดเพียงอย่างเดียวโดยเด็ดขาด (Eysenck & Arnold, 1972)

Kratwohl, Bloom, and Masia ได้กล่าวถึงความตระหนักว่า เป็นความรู้สึกขั้นต่ำสุดของเจตพิสัย (Affective domain) มีลักษณะเกือบคล้ายความรู้ แต่แตกต่างที่ความรู้เป็นระดับต่ำสุดของพุทธิพิสัย ความตระหนักไม่ใช่ความจำ หรือระลึกได้ แต่รู้สึกนึกคิดในสิ่งนั้นๆ เมื่ออยู่ในเหตุการณ์หรือ

สถานการณ์หนึ่ง และแสดงความเอาใจใส่ต่อสิ่งนั้น การเกิดความรู้ต้องอาศัยระยะเวลา และความจำเป็น เพื่อความสามารถที่ระลึกได้ แต่ความตระหนักเป็นความสำนึกที่บุคคลเคยมีการรับรู้ หรือมีความรู้มาก่อน เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นจึงเกิดเป็นความสำนึกขึ้น (Krathwohl, Bloom, & Masia, 1974) สอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ ที่กล่าวว่า ความตระหนักเป็นพฤติกรรมขั้นต่ำสุดด้านความรู้สึก แต่ความตระหนักไม่ได้เกี่ยวกับความจำหรือความระลึกได้ ความตระหนักหมายถึง ความสามารถนึกคิด ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในสภาวะของจิตใจ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2523)

Good ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความตระหนัก คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรับรู้ การเข้าใจ หรือสำนึกถึงสถานการณ์หรือปรากฏการณ์นั้น (Good, 1973) โดย Koffka ได้ขยายความหมายของความตระหนักพอสรุปได้ว่า ความตระหนักมีความหมายคล้ายกับความสำนึก ในแง่ของภาวะทางจิตใจที่เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด และความปรารถนาต่างๆ ซึ่งความตระหนักเป็นสภาวะที่บุคคลได้รับรู้หรือได้ประสบการณ์ต่างๆ แล้วมีการประเมินค่าและตระหนักถึงความสำคัญในการที่ตนเองมีสิ่งนั้นๆ คือ ระยะเวลาหรือประสบการณ์และสภาวะแวดล้อม หรือสิ่งเร้าภายนอกเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดความตระหนักขึ้น (Koffka, 1978)

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ให้ความหมายไว้ว่า ความตระหนัก หมายถึง การที่บุคคลถูกคิดได้ หรือเกิดขึ้นในความรู้สึกว่ามีสิ่งหนึ่ง เหตุการณ์หนึ่ง หรือสภาพการณ์หนึ่ง ซึ่งการรู้สึกว่ามีหรือการได้ถูกคิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในภาวะของจิตใจ แต่ไม่ได้หมายความว่า บุคคลนั้นจะจำได้หรือระลึกได้ถึงลักษณะบางอย่างของสิ่งนั้น (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520) สอดคล้องกับ กมนทรธรรณ ไชยมณี (กมนทรธรรณ ไชยมณี, 2539) ได้ให้ความหมายของความตระหนักในทำนองเดียวกันว่า ความตระหนัก คือ การคิดได้ รู้สำนึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง พร้อมทั้งจะแสดงออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น การเขียน การพูด การคิด ทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยอาศัยระยะเวลา ประสบการณ์ สภาวะแวดล้อม ลักษณะทางสังคมหรือสิ่งเร้าอื่นๆ มาเป็นส่วนช่วยปรุงแต่งการ แสดงออกนั้น ในส่วนของ มยุรี บุญเยี่ยม ให้ความหมายของความตระหนักไว้ว่า ความตระหนัก หมายถึง การที่บุคคลแสดงถึงการรับรู้ การคิดได้ และการแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบเมื่อเผชิญกับปัญหา เหตุการณ์หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง (มยุรี บุญเยี่ยม, 2545) และ ดิสนีย์ อธิธิรัญวงศ์ ให้ความหมายไว้ว่า ความตระหนัก หมายถึง ความสำนึก ความรู้สึกของบุคคลหนึ่งต่อสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง โดยมีเหตุการณ์ สภาพแวดล้อมในสังคม หรือสิ่งเร้าภายนอก เป็นปัจจัยทำให้บุคคลเกิดความตระหนัก (ดิสนีย์ อธิธิรัญวงศ์, 2553)

เรียงชัย เอี่ยมวรเมธ และวิทย์ เทียงบุญธรรม ได้ให้ความหมายของคำว่าตระหนักรู้ว่า หมายถึง สำนึกถึง รู้ตัว รู้ถึง รู้สึก ทราบ (เรียงชัย เอี่ยมวรเมธ, 2536; วิทย์ เทียงบุญธรรม, 2537) สอดคล้องกับ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่าตระหนักรู้ว่า หมายถึง รู้ประจักษ์ รู้ชัดแจ้ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

ความหมายของความตระหนักรู้ดังกล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า ความตระหนักรู้ หมายถึง ความรู้สึก การรับรู้ของบุคคลต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การตกลงความเห็น การยอมรับ เห็นคุณค่า หรือตัดสินใจที่จะยอมรับต่อพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง

3.2 องค์ประกอบของความตระหนักรู้

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องพบว่า องค์ประกอบของความตระหนักรู้ประกอบด้วย องค์ประกอบต่างๆ ดังนี้ Nelson (1973) อ้างถึงใน (กฤษณา พงสุวรรณ, 2543) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของความตระหนักรู้ว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน ดังนี้ 1) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรู้อารมณ์ 2) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก 3) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความต้องการหรือเจตนาธรรมณ์ ซึ่งเป็นส่วนที่นำไปสู่การแสดงออกต่างๆ สอดคล้องกับ หลวงวิเชียร แพทยาคม (2505) อ้างถึงใน (มารยาท สุจริตวรกุล, 2545) ได้กล่าวถึงความสำคัญว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญๆ ดังนี้ 1) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจ (Cognition) เป็นส่วนของการรับรู้ (Perception) ความทรงจำ (Memory), ความมีเหตุผล (Reasoning), และการใช้ปัญญา (Intellect) เป็นต้น 2) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก (Feeling) เป็นส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึกซึ่งจะเป็นกระตุ้นความคิดอีกต่อหนึ่ง เป็นส่วนของความรู้สึกทางใจ ที่รวมเอาความรู้สึกของบุคคลในด้านบวกหรือด้านลบ เป็นต้น 3) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความต้องการหรือเจตนาธรรมณ์ (Will) ในส่วนนี้เองที่จะพาไปสู่การมีพฤติกรรมในรูปแบบต่างๆ กันไป

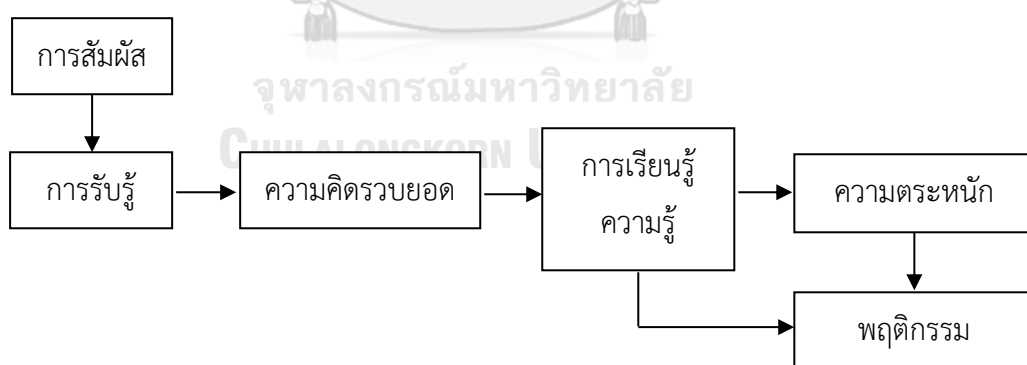
องค์ประกอบของความตระหนักรู้ที่กล่าวถึงข้างต้นยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของเรียงชัย คงสง ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ก่อให้เกิด ความตระหนักรู้ มีทั้งหมด 3 ประการ ดังนี้ 1) ความรู้ (Cognitive) 2) อารมณ์ความรู้สึก (Affective) เป็นความรู้สึกในด้านทัศนคติ ค่านิยม ความตระหนักรู้ชอบหรือไม่ชอบ ดีหรือไม่ดี อันเป็นองค์ประกอบของการประเมินสิ่งเร้า 3) พฤติกรรม (Behavior) เป็นการแสดงออกทั้งทาง วาจา กิริยา ท่าทางที่มีต่อสิ่งเร้า (เรียงชัย คงสง, 2547) เช่นเดียวกับ Breckler (1986) อ้างถึงใน (ปริยดา วันไทย, 2552) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิด ความ

ตระหนัก โดยมีทั้งหมด 3 ประการ คือ 1) ความรู้ความเข้าใจ (Cognition Component) ซึ่งจะเริ่มต้นจากระดับง่าย และมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ 2) อารมณ์และความรู้สึก (Affective Component) คือ ความรู้สึกด้านทัศนคติ ค่านิยม ตระหนักว่าชอบหรือไม่ชอบ ดีหรือไม่ดี เป็นองค์ประกอบในการประเมินต่อสิ่งเร้าต่างๆ และ 3) พฤติกรรม (Behavioral Component) คือ การแสดงออกทั้งทางวาจา กิริยา ท่าทางที่มีต่อสิ่งเร้า หรือแนวโน้มที่บุคคลนั้นจะกระทำ

แนวคิดข้างต้นพอสรุปได้ว่า การที่บุคคลจะแสดงความตระหนักออกมานั้น ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านพฤติกรรมเสมอ

3.3 กระบวนการเกิดความตระหนัก

ความตระหนักเป็นภาวะทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความคิดและความปรารถนาอันเกิดจากการรับรู้และความสำนึก ซึ่งเป็นภาวะที่บุคคลได้รับรู้ หรือได้รับประสบการณ์มาแล้ว โดยมีการประเมินค่า และตระหนักถึงความสำคัญของตนเองที่มีต่อสิ่งนั้นๆ ความตระหนักจึงเป็นความตื่นตัวทางจิตใจต่อเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่ได้รับ โดยระยะเวลาหรือประสบการณ์และสภาพแวดล้อมจะทำให้เกิดการรับรู้ และนำไปสู่ความคิดรวบยอด การเรียนรู้และความตระหนักตามลำดับ ซึ่งขั้นตอนและกระบวนการเกิดความตระหนักสามารถสรุปได้เป็นแผนภาพดังนี้

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนและกระบวนการเกิดความตระหนัก

Good, C.V., (1973) อ้างถึงใน (รัชชก ทุมชาติ, 2551)

จากแผนภาพที่ 1 ความตระหนักเป็นผลของกระบวนการทางปัญญา กล่าวคือ เมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าหรือรับสัมผัสจากสิ่งเร้าก็จะเกิดการเรียนรู้ เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว ก็จะนำไปสู่ความเข้าใจในสิ่งเร้านั้น ก็คือเกิดการเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งเร้านั้น ซึ่งก็จะเกิดการนำไปสู่

การเรียนรู้ในขั้นต่อไปคือมีความรู้ต่อสิ่งเร้านั้น และเมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้แล้ว ก็จะนำไปสู่การเกิด ความตระหนักในที่สุด ซึ่งทั้งความรู้และความตระหนักต่างก็นำไปสู่การกระทำหรือพฤติกรรมของ บุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า ดังนั้นการที่บุคคลจะมีความตระหนักขึ้นได้นั้น บุคคลต้องมีความรู้มาก่อน ซึ่ง สอดคล้องกับ ชนิกันต์ ดุลนกิจ กล่าวว่า เมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าก็จะเกิดการรับรู้ เมื่อ เกิดการรับรู้จะนำไปสู่ความเข้าใจในสิ่งเร้านั้นและนำไปสู่การเรียนรู้ในขั้นตอนต่อไป ถ้าบุคคลเกิด ความรู้ก็จะมีผลนำไปสู่ความตระหนักในที่สุด โดยความรู้และความตระหนักจะนำไปสู่การกระทำหรือ พฤติกรรมที่มีต่อสิ่งเร้านั้น (ชนิกันต์ ดุลนกิจ, 2556) นอกจากนี้รัตนภรณ์ จินดาสวัสดิ์ ยังได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนที่ช่วยเสริมสร้างความตระหนักให้นักเรียนว่า การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนมองเห็นความสำคัญ ความรับผิดชอบ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมา จะส่งผลให้ นักเรียนเกิดความตระหนักต่อสิ่งนั้นๆ ต่อไป ในที่สุดทั้งความรู้และความตระหนักก็จะนำไปสู่การ กระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า (รัตนภรณ์ จินดาสวัสดิ์, 2555)

3.4 ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนัก

ความตระหนักจะเกิดขึ้นได้ในบุคคล บุคคลนั้นจะต้องรู้จักหรือมีความรู้ในสิ่งนั้นก่อน ซึ่งความ ตระหนักจะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดก็จะขึ้นอยู่กับกระบวนการรับรู้ของมนุษย์แต่ละคน บัณฑิต จุฬาศัย (2528) อ้างถึงใน (ทองศักดิ์ ประสบกิตติกุล, 2535) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของมนุษย์ไว้ 3 ประการดังนี้ 1) ประสบการณ์ การรับรู้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทั้งในอดีตและในชีวิตประจำวัน การรับรู้เรื่องราวใดๆ ทำให้เกิดการรับรู้ระดับต่างๆ เช่น คนที่เคยประสบปัญหาน้ำท่วมย่อมรู้เรื่อง น้ำท่วมได้ดีกว่าคนที่อยู่ในบริเวณที่น้ำไม่ท่วม เพราะเคยมีประสบการณ์ในการประสบภัยน้ำท่วม คนที่ อาศัยอยู่ในบ้านเมืองที่วุ่นวายไร้ระเบียบ สกปรก มีเศษขยะตามหนทางต่างๆ มีสายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ห้อยระโยงระยาง ก็จะได้รับรู้สภาพดังกล่าวอยู่ทุกวัน จนทำให้เกิดความเคยชินและยอมรับ ในสภาพนั้น ถึงแม้ว่าจะเป็นสภาพที่ไร้คุณภาพก็ตาม การรับรู้ดังกล่าวจะเปลี่ยนไปก็ต่อเมื่อมีการ เปรียบเทียบจากสิ่งที่ได้รับรู้ใหม่ เช่น การได้ไปเห็นบ้านเมืองอื่นๆ ที่มีความสะอาดและมีระเบียบ เรียบร้อย 2) ความใส่ใจและการให้คุณค่าในเรื่องที่จะรับรู้ ความใส่ใจในเรื่องที่จะรับรู้แปรเปลี่ยนได้ หลายระดับตั้งแต่ความจำเป็น ความต้องการ ความคาดหวัง ความสนใจและอารมณ์ เช่น บุคคลที่ สัญจรบนท้องถนนจะมีความต้องการบ้านเมืองที่สะอาดร่มรื่น การจราจรบนท้องถนนมีความเป็น ระเบียบเรียบร้อย ก็จะรับรู้ถึงความสับสนต่างๆ ที่เป็นปัญหาต่อการขับขี่ ส่วนศิลปินอาศัยเพียง

อารมณ์ที่จะใส่ใจรับรู้ในเรื่องของความงามของสภาพแวดล้อม นักอนุรักษที่มี ความสนใจในเรื่อง สภาพแวดล้อมก็จะใส่ใจและเห็นคุณค่าของธรรมชาติ จะเห็นได้ว่าการรับรู้ในเรื่องใดของแต่ละบุคคล นั้น ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นใส่ใจและให้คุณค่าเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด 3) ลักษณะและรูปแบบของเรื่อง ที่จะรับรู้ นอกจากการรับรู้ของบุคคลจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความใส่ใจและการให้คุณค่าที่จะรับรู้ แล้ว ยังขึ้นอยู่กับว่าสิ่งนั้นหรือเรื่องที่จะรับรู้มีลักษณะรูปแบบเป็นอย่างไร เช่นการสร้างความตระหนัก ในเรื่องขยะที่ได้รับความสนใจมาก เนื่องจากการให้ความรู้ความเข้าใจได้กระทำโดยอย่างกว้างขวาง เช่น การโฆษณาโดยดาราภาพยนตร์ที่เป็นที่รู้จัก มีทั้งบทเพลง คำขวัญ และมีการนำเสนอข่าวสารทั้ง ทางวิทยุและโทรทัศน์ การเสนอบ่อยครั้งทำให้บุคคลสนใจและเกิดการรับรู้ เมื่อเกิดการรับรู้ก็จะนำไป สู่ความตระหนักในที่สุด ซึ่งการที่จะทำให้บุคคลรับรู้และเกิดความตระหนักนั้น จะต้องทำให้บุคคล สนใจใฝ่ใจที่นั้นๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้

ประสาธ อิศรปริดา กล่าวว่า ความตระหนัก (Awareness) เป็นพฤติกรรมด้านอารมณ์หรือ ความรู้สึก (Affective domain) ซึ่งคล้ายกับความรู้ (Knowledge) ซึ่งเป็นพฤติกรรมขั้นต่ำสุดของ ความรู้ ความคิด (Cognitive domain) ปัจจัยด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ จะมีความสัมพันธ์กับปัจจัย ด้านความรู้ความคิดเสมอ แต่ความตระหนักเป็นเรื่องของการได้สัมผัสสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อม การใช้จิต ไตร่ตรองแล้วจึงเกิดสำนึกต่อปรากฏการณ์หรือสถานการณ์นั้นๆ ขึ้น ความตระหนักไม่เกี่ยวข้องกับ ความจำ เพียงแต่รู้สึกว่ามีสิ่งนั้นอยู่ จำแนกและรับรู้ลักษณะของสิ่งนั้นๆ เป็นสิ่งเร้าออกมาว่ามีลักษณะ ใดๆ ซึ่งอาจกล่าวได้โดยสรุปว่า ความรู้หรือการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักนั่นเอง (ประสาธ อิศรปริดา, 2523)

นอกจากนี้มารยาท สุจริตวรกุล กล่าวว่า ปัจจัยหรือสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การตระหนักนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบใหญ่ คือ 1) ลักษณะของสิ่งเร้าลักษณะของสิ่งเร้าและคุณสมบัติ ของสิ่งเร้าเป็นปัจจัยภายนอกที่ทำให้บุคคลเกิดความสนใจที่จะรับรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การตระหนักต่อไป 2) ลักษณะของบุคคลที่รับรู้ หมายถึง การที่บุคคลจะเกิดความตระหนักต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์ หนึ่งมากน้อยแค่ไหน ย่อมจะขึ้นอยู่กับปัจจัยสองด้าน คือ ปัจจัยด้านกายภาพ ได้แก่ สมรรถภาพของ อวัยวะรับสัมผัส หู ตา จมูก ปาก และปัจจัยด้านจิตวิทยา ซึ่งได้แก่ ความรู้เดิม การสังเกตพิจารณา ความสนใจ ความตั้งใจ และความพร้อมที่จะรับรู้ การเห็นคุณค่า ฯลฯ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้มีอิทธิพล ทำให้บุคคลเกิดการตระหนักแตกต่างกัน (มารยาท สุจริตวรกุล, 2545) ในส่วนของ กรรณา วัชระ อารังกุล กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตระหนักว่า ความรู้เป็นเรื่องจริงที่เกิดจากข้อเท็จจริงจาก

ประสบการณ์และการใช้จิตไตร่ตรองคิดหาเหตุผล ความตระหนักเป็นการสัมผัส การรับรู้ความคิดรวบยอด การเรียนรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรม เป็นเรื่องของโอกาสในการได้รับการสัมผัสจากสิ่งเร้าโดยไม่ตั้งใจ การใช้จิตไตร่ตรองแล้ว จึงเกิดสำนึกต่อปรากฏการณ์ หรือสถานการณ์นั้นๆ ในเรื่องของความตระหนักนี้จะไม่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความจำหรือการระลึกมากนัก เพียงแต่รู้สึกว่ามีสิ่งนั้นอยู่ (Conscious of something) จำแนกและรับรู้ (Recognitive) ลักษณะของสิ่งนั้นที่เป็นสิ่งเร้า ออกมาว่ามีลักษณะเป็นเช่นไร โดยไม่มีความรู้สึกในการประเมินเข้ามาาร่วมด้วย และยังไม่สามารถแบ่งออกมาได้ว่ามีลักษณะอย่างไร ซึ่งกล่าวได้โดยสรุปได้ว่า ความรู้หรือการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความตระหนักนั่นเอง (กรรณา วัชรธำรงกุล, 2552)

ขณะที่ พจนศรา มัทธูรส (2552) ได้สรุปปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักไว้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ประสบการณ์ที่มีต่อการรับรู้ การมีประสบการณ์ที่คล้ายคลึงจะทำให้เกิดการตระหนักได้ง่าย 2) ความเคยชินต่อสภาพแวดล้อม ถ้าบุคคลมีความเคยชินกับสภาพแวดล้อมที่ได้รับรู้ ก็จะทำให้เกิดการตระหนักได้ง่าย 3) ความใส่ใจและการให้คุณค่า ถ้าบุคคลมีความใส่ใจในเรื่องที่กำลังรับรู้อยู่ ก็จะทำให้เกิดการตระหนักได้ง่าย 4) ลักษณะและรูปแบบของสิ่งเร้า ถ้าสิ่งเร้านั้นทำให้บุคคลที่รับรู้เกิดความสนใจ ย่อมจะทำให้เกิดการตระหนักได้มากขึ้น 5) ระยะเวลาและความถี่ของการรับรู้ ถ้าได้รับรู้หรือพบเห็นบ่อยครั้งเท่าใดหรือนานเท่าใด ก็ยิ่งทำให้มีโอกาสเกิดการตระหนักได้มากขึ้นเท่านั้น (พจนศรา มัทธูรส, 2552)

3.5 การวัดความตระหนัก

การตระหนักเป็นความรู้สึก การรับรู้ของบุคคลต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้นเครื่องมือที่จะนำมาวัดจะต้องมีหลักการและวิธีการ ตลอดจนเทคนิคเฉพาะเพื่อที่จะได้ผลออกมาอย่างเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งได้มีผู้วิจัยได้กล่าวถึงวิธีการวัดความตระหนักได้ดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับการวัดความตระหนักไว้ว่า พฤติกรรมที่จะใช้วัดความตระหนักจะต้องเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับความสำนึกในบางสิ่งบางอย่างที่แสดงว่านักเรียนตระหนักในความเป็นอยู่ของปรากฏการณ์ เหตุการณ์หรือกิจกรรมบางอย่าง ความตระหนักเป็นเรื่องของสติปัญญาเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างมาก การตระหนักต่อคนบางคนหรือของบางอย่างก็คือการรู้จักสิ่งนั้นหรือคนนั้น ถึงแม้ว่าการรู้นั้นจะเป็นการรับรู้แค่ผิวเผินก็ตาม โดย Krathwohl ได้เสนอแนวทางในการวัดความตระหนักโดยใช้ข้อสอบสถานการณ์ที่ไม่ปรากฏการชี้แนะหรือชักนำโดยตรงว่ามีสิ่งของหรือปรากฏการณ์นั้นอยู่ และยังระบุว่าในบางครั้งบุคคลอาจเกิดความ

ตระหนักถึงปรากฏการณ์นั้นๆ แต่ไม่มีการแสดงออกมาโดยตรง ดังนั้นผู้วัดควรทำการสอบถามหรือสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนมากขึ้นก่อนจะทำการสรุปผล (Krathwohl, Bloom, Engelhart, Furst, & W.H., 1956)

ชวาล แพร์ตันกุล ได้กล่าวถึงวิธีการวัดความตระหนัก ซึ่งมีหลายประเภทด้วยกันดังนี้

- 1) วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) อาจเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างอย่างแน่นนอน (Structured Item) คือมีการสร้างคำถามและมีคำตอบให้เลือกเหมือนกัน หรือแบบสอบถามชนิดที่เลือกตอบเป็นต้น ส่วนอีกชนิดหนึ่งเป็นแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Item) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีไว้แต่ข้อใหญ่ๆ ให้ผู้ตอบมีเสรีภาพในการตอบมากๆ และคำตอบก็เป็นไปตามแต่โอกาสจะอำนวยให้
- 2) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามอาจเป็นชนิดปลายเปิด หรือปลายปิด หรืออาจผสมกันทั้งสองแบบก็ได้
- 3) แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นเครื่องมือวัดชนิดที่ให้ตรวจสอบว่า เห็นด้วย/ ไม่เห็นด้วย หรือ มี/ไม่มี สิ่งที่กำหนดในรายการอาจอยู่ในรูปของการทำเครื่องหมายตอบ หรือเลือกว่าใช่/ไม่ใช่ ก็ได้
- 4) มาตรฐานวัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการใช้วัดอารมณ์ และความรู้สึกว่ามีความเข้มข้นมากน้อยเพียงใด
- 5) การใช้ความหมายทางภาษา (Semantic Differential Technique) เป็นเทคนิคการวัดโดยให้ความหมายของภาษาที่ ชาลส์ เอสกูต ได้คิดขึ้นมาใช้วัดเกี่ยวกับความตระหนัก เป็นเครื่องมือที่วัดได้ครอบคลุมมากชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยเรื่องซึ่งถือเป็น “สิ่งก้ำกั” และจะมีคุณศัพท์ที่ตรงข้ามกันเป็นคู่ๆ แต่ละคู่จะมี 2 ขั้ว ช่องห่างระหว่าง 2 ขั้วนี้ บ่งด้วยตัวเลข ถ้าไกลข้างใดมากก็จะมีลักษณะตามคุณสมบัติของขั้วนั้นมาก คุณสมบัติที่ประกอบเป็น 2 ขั้วนี้ แยกออกเป็น 3 พวกใหญ่ๆ คือ พวกที่เกี่ยวกับการประเมินค่า (Evaluation) ศักยภาพ (Potentiality) และพวกที่เกี่ยวกับกิจกรรม (Activity) (ชวาล แพร์ตันกุล, 2552)

สำหรับวิธีสร้างแบบวัดความตระหนัก ได้มีนักวิจัยหลายท่านได้เสนอแนะเกี่ยวกับวิธีสร้างแบบวัดความตระหนักไว้ในทำนองเดียวกันดังนี้ ชวาล แพร์ตันกุล ลำดับไว้ดังนี้ 1) การรวบรวมข้อมูล ซึ่งข้อมูลนั้น อาจนำมาจากเอกสาร บทวิเคราะห์ งานรายการศึกษาและวิจัย เป็นต้น 2) การตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่น่ามาใช้ในการสร้างแบบวัดนั้นมีความเหมาะสม กับการที่จะตอบหรือใช้วัดกับกลุ่มตัวอย่าง 3) เขียนแบบวัด โดยสร้างสถานการณ์เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความรู้สึกที่แท้จริงของตนออกมา โดยการตรวจสอบแบบตรวจสอบรายการ 4) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบวัด เมื่อสร้างแบบวัดตามเนื้อหาที่กำหนดแล้ว นำแบบวัดไปปรึกษานักวิชาการที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่

ศึกษา เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของการใช้ภาษา และขอบเขตของเนื้อหา จากนั้นนำแบบวัดไปทดลองใช้ แล้วตรวจให้คะแนน วิเคราะห์คุณภาพของแบบวัด ปรับปรุงคุณภาพของแบบวัดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แล้วนำไปใช้จริงตามลำดับ (ชวาล แพรัตนกุล, 2526) สอดคล้องกับ สุขณา สำเนียงสูง ที่ได้สรุปวิธีการสร้างแบบวัดความตระหนัก คือ 1) การรวบรวมข้อมูล ข้อมูลนั้นอาจมาจากเอกสาร บทวิเคราะห์ งานการศึกษาวิจัย 2) การตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่นำมาใช้ในการสร้างแบบวัดมีความเหมาะสมกับการที่จะตอบหรือใช้วัดกับกลุ่มตัวอย่าง 3) เขียนแบบวัด โดยการสร้างเหตุการณ์ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความรู้สึกที่แท้จริงของตน ออกมา โดยการตรวจสอบในแบบตรวจสอบรายการ 4) จัดเรียงตัวลวงและตัวเลือก 5) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบวัด (สุขณา สำเนียงสูง, 2546) และ พจนศรา มัทธูรส ได้สรุปวิธีสร้างแบบวัดความตระหนักมีลำดับสร้าง ดังนี้ 1) การรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร บทวิเคราะห์ งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 2) การตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลที่นำมาใช้ในการสร้างแบบวัดมีความเหมาะสมกับการที่ใช้วัดกลุ่มตัวอย่าง 3) เขียนแบบวัด โดยการสร้างสถานการณ์ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความรู้สึกที่แท้จริงของตนออกมา โดยตรวจสอบในแบบตรวจสอบรายการ 4) จัดเรียงตัวลวงและตัวเลือก 5) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบวัด (พจนศรา มัทธูรส, 2552)

สรุปวิธีการสร้างแบบวัดความตระหนักมีลำดับในการสร้าง ดังนี้ 1) รวบรวมข้อมูลในการสร้างแบบวัด โดยการศึกษาเอกสาร บทวิเคราะห์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำมาสร้างแบบวัดที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง 3) สร้างแบบวัด โดยการสร้างสถานการณ์ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความรู้สึกที่แท้จริงของตนออกมา โดยตรวจสอบในแบบตรวจสอบรายการ 4) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบวัด โดยนำไปปรึกษากับนักวิชาการในเรื่องที่ศึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทางด้านภาษาและเนื้อหาของแบบวัด จากนั้นนำแบบวัดไปทดลองใช้ แล้ววิเคราะห์คุณภาพของแบบวัด รวมไปถึงปรับปรุงคุณภาพของแบบวัดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้จริง

หลักการที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบวัดความตระหนักในรูปแบบแบบสังเกต พฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย เป็นลักษณะตรวจสอบรายการ แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย ใช้มาตราวัดอันดับคุณภาพ และแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย มีลักษณะเป็นการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตระหนัก

งานวิจัยต่างประเทศ

Ozden ได้ศึกษาเกี่ยวกับความตระหนักทางสิ่งแวดล้อมและเจตคติของ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพในประเทศตุรกี โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ เพศ วิชาเอก ระดับคะแนนเฉลี่ย ภูมิลำเนา และฐานะทางสังคม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามมาตรวัดแบบลิเคิร์ท ทำการวัดความตระหนักใน 4 ด้าน คือ 1) ความตระหนักถึงประเด็นปัญหาทางสิ่งแวดล้อม 2) ความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคล 3) เจตคติต่อปัญหาทางสิ่งแวดล้อม และ 4) เจตคติต่อวิธีการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาพบว่า ผู้หญิงมีเจตคติทางบวกมากกว่าผู้ชายในทุกด้าน (Ozden, 2008)

งานวิจัยในประเทศ

ยุพิน ชัยราชา ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมการสอนความรู้ ความตระหนัก และทักษะชีวิต เพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม (ยุพิน ชัยราชา, 2541) ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีความรู้เรื่องโรคเอดส์หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรม โดยมีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจาก 53.33 เป็น 88.89
2. นักเรียนมีความตระหนักในเรื่องโรคเอดส์หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมในด้านต่างๆ อยู่ในระดับ “มาก”
3. นักเรียนมีทักษะชีวิตในการป้องกันโรคเอดส์หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรม โดยมีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจาก 31.11 เป็น 84.58

กฤษฎา พจสุวรรณ ได้ศึกษาการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลองต่อความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล และเพื่อเปรียบเทียบความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลอง และกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติก่อนขึ้นภาคปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 34 คน (กฤษฎา พจสุวรรณ, 2543) ผลการวิจัยพบว่า

1. ความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล หลังการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลอง สูงกว่าก่อนสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการสอนก่อนขึ้นภาคปฏิบัติ โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลอง ไม่แตกต่างกับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ ก่อนขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชวาลา เวชยันต์ ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการเรียนการสอนที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการรับใช้สังคม ทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ชวาลา เวชยันต์, 2544) พบว่า

1. แบบการเรียนการสอนที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคมฯ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ คือ เป้าหมายหลักการและเหตุผล เทคนิคและวิธีการสอน บทบาทผู้เรียน บทบาทผู้สอน และสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน

2. เทคนิคและวิธีการเรียนการสอนมีองค์ประกอบย่อย รวมเรียกว่าเทคนิคการเรียนรู้ ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับองค์ประกอบรวมมี 4 องค์ประกอบ คือ การเรียนวิชาการ การทำกิจกรรมรับใช้สังคม การไตร่ตรอง และการประเมินผลและแสดงผลงาน

3. กระบวนการบูรณาการแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นในรายวิชา สามารถแบ่ง ออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงการเตรียมการ ช่วงการทำกิจกรรมรับใช้สังคม ช่วงการสรุป นำเสนอและ ประเมินผล โดยทุกช่วงจะมีการดำเนินการวิชาการและการไตร่ตรองไปพร้อมกัน

4. กรณีศึกษาที่เรียนด้วยแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยความตระหนักในการรับใช้สังคม สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. กรณีศึกษาที่เรียนด้วยแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการแก้ปัญหา สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. กรณีศึกษาที่เรียนด้วยแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งรายวิชาสังคมศึกษา และรายวิชาภาษาอังกฤษ สูงกว่ากรณีศึกษาที่เรียนด้วยแบบการเรียนการสอน แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. กรณีศึกษาที่ทำการสังเกตพฤติกรรมพบว่ามีการพัฒนาการพฤติกรรมรับใช้สังคมสูงขึ้น ตามลำดับ

ปริยดา วันไทย ศึกษาเรื่อง การเปิดรับสื่อ ความตระหนักและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็นภาวะโลกร้อน ของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดรับ สื่อ ความตระหนัก และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นภาวะโลกร้อน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่อในระดับปาน กลาง มีความตระหนักในระดับสูงมาก และมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นภาวะโลกร้อนสูง โดย กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีความตระหนักที่ต่างกัน และการเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์เชิง ลบกับความตระหนักที่เกี่ยวข้องกับประเด็นภาวะโลกร้อน ส่วนความตระหนักไม่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นภาวะโลกร้อน (ปริยดา วันไทย, 2552)

4. ความเป็นไทย

4.1 ความหมายของความเป็นไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับความหมายของความเป็นไทย พบว่ามีผู้ได้ให้ความหมายของคำว่าความเป็นไทยไว้ดังนี้ ความเป็นไทย หรือความเป็นชาติไทยของเรานั้นประกอบไปด้วยเอกลักษณ์ซึ่งเป็นเครื่องชี้ชัดมากมายหลายประการที่บ่งบอกถึงความเป็นไทยและต้องปลูกฝังให้กับเยาวชน น่าจะจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะคือ 1) มรดกของชาติ ประกอบด้วยสถาบันหลักที่สำคัญยิ่งรวม 3 สถาบัน คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ที่คนไทยต่างถวายความจงรักภักดี นอกจากนี้ยังมี ภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต ภูมิปัญญา ตลอดจนมารยาทไทย ฯลฯ 2) คุณลักษณะ ความเป็นไทย ได้แก่ ความอ่อนน้อมถ่อมตน (การรู้จักเด็ก-รู้จักผู้ใหญ่) มีสัมมาคารวะ-กิริยาวาจาดี (ไปลา-มาไหว้ ทักทายปราศรัยด้วยไมตรี) มีความกตัญญูกตเวที (รู้บุญคุณ-ทดแทนบุญคุณของบุคคลตลอดจนธรรมชาติแวดล้อม) ความเป็นคน อารมณ์ดี-มีน้ำใจ (ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้อภัย มีเหตุผล) ประหยัดและนิยมไทย (เห็นคุณค่าสินค้าไทย ใช้ของไทย) ไม่เห็นแก่ตัว เสียสละ กล้าหาญอย่างมีสติ (ทำความดี-หนความชั่ว) ฯลฯ (ภิรมย์ ศรีเพชร, 2527) สอดคล้องกับ มารยาท ลิขิตพัฒนวิทย์ ที่ได้นิยามความเป็นไทยว่า ความเป็นไทยเป็นผลรวมขององค์ประกอบชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ วัฒนธรรมที่แสดงถึงลักษณะเด่นของไทย โดยแสดงออกทางวัตถุและทางกาย ได้แก่ สถาปัตยกรรม ประติมากรรม การช่างฝีมือ คหกรรม ศิลป์

กีฬาและนันทนาการ กิริยามารยาท นาฏศิลป์ ขนบธรรมเนียมประเพณี การละเล่นต่างๆ (มารยาท สปีพัฒนาวิทย์, 2543) ขณะที่ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของความเป็นไทยสรุปได้ว่า หมายถึง การเห็นคุณค่า ภาควิไมใจและสำนึกในความเป็นไทยที่มีวัฒนธรรมเป็นของตนเองพร้อมที่จะปฏิบัติ ปกป้องและสืบทอด อีกทั้งเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2541)

กรรณิการ์ สัจกุล ได้กล่าวถึงความเป็นไทยไว้ว่า ความเป็นไทยของชาติไทยจะปรากฏอยู่ในพฤติกรรมทุกอย่างของสังคมไทยนับตั้งแต่ลักษณะสังคม ค่านิยม ความเชื่อ สภาพครอบครัว การกินอยู่หลับนอน การแต่งกาย พิธีกรรมในการครองชีวิต และที่สำคัญที่สุด คือ ความเป็นไทยที่ปรากฏในภาษาประจำชาติ (กรรณิการ์ สัจกุล, 2545)

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้ให้ความหมายของความเป็นไทยไว้ว่า หมายถึง การมีความตระหนักและความภูมิใจในความเป็นไทย การมีความรู้ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าเอกลักษณ์ที่ดีของไทย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2548)

ทภัยรัตน์ ทับพร กล่าวไว้ว่า ความเป็นไทย หมายถึง จิตสำนึกเชื้อชาติและวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ ที่ผูกพันกับความเป็นชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ที่เป็นสถาบันหลักของชาติไทย และมีความสัมพันธ์กันเป็นกลุ่มชุมชนไทยร่วมกัน มีเอกลักษณ์เด่น แสดงว่าเป็นผู้ที่มีเชื้อชาติไทย (ทภัยรัตน์ ทับพร, 2549) ซึ่งเป็นไปในทางเดียวกับวีระ อัมพันธุ์ ซึ่งได้ให้ความหมายของความเป็นไทยว่า หมายถึง ผลรวมขององค์ประกอบ 4 อย่าง ที่แสดงถึงลักษณะเด่นของชาติไทย คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรม (วีระ อัมพันธุ์, 2551) ในขณะที่ ดาวใจ ประกอบภักย์ ได้ให้คำนิยามของความเป็นไทยไว้ในอีกแนวทางหนึ่งว่า เป็นการยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่ง ของชาติไทย จึงมีความรู้สึกรักและปรารถนาดีต่อประเทศไทย พร้อมทั้งยึดถือแนวคิดและค่านิยมไทยที่ดั้งเดิมก่อให้เกิดการดำรงรักษาและปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ มีลักษณะ 7 ประการ คือ 1) ชาตินิยม 2) รักชาติ 3) สำนึกในความเป็นพลเมืองไทย 4) สำนึกในประเพณี 5) สำนึกในสัญลักษณ์ของชาติไทย 6) สำนึกในศาสนา 7) สำนึกในสถาบันพระมหากษัตริย์ (ดาวใจ ประกอบภักย์, 2553) รวมถึงขวัญจิรา อินทร์เอี่ยม ได้สรุปความหมายของการรักความเป็นไทยว่า หมายถึง สิ่งที่คุณแสดงออกถึงความภูมิใจ เห็นคุณค่า มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอดความเป็นไทย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) รักสถาบันหลักของไทย 2) รักในภาษาไทย 3) รักในกิริยามารยาทไทย

4) รักในประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย 5) รักในสินค้าไทยและภูมิปัญญาไทย (ขวัญจิรา อินทร์เอี่ยม, 2553)

ความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความเป็นไทย หมายถึง สิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของ ไทย ซึ่งมี ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย กิริยามารยาทไทย ภูมิปัญญาไทย รวมถึงชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ที่เป็นสถาบันหลักของไทย ที่ควรช่วยกันรักษาไว้ให้แก่ลูกหลานไทย ต่อไป

4.2 ลักษณะของความเป็นไทย

ความเป็นไทยต่างมีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สืบทอดต่อกันมา มีผู้ที่ศึกษาถึง ลักษณะของความเป็นไทยไว้ ดังต่อไปนี้ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้กล่าวถึงนิสัยของคนไทยพอสรุป ได้ คือ 1) ความกตัญญู 2) ความจงรักภักดีและเคารพในองค์พระมหากษัตริย์ 3) มีความยึดหยุ่น 4) รักอิสระ เสรี 5) รักพวกพ้อง 6) ฟุ่มเฟือย 7) เมตตา กรุณา (คึกฤทธิ์ ปราโมช, 2526)

คณะอนุกรรมการเพื่อพัฒนาคู่มือวิทยากรด้านค่านิยม ได้เสนอแนะพฤติกรรมที่แสดงออก เกี่ยวกับความเป็นไทยที่ควรปลูกฝังให้แก่คนไทยไว้ 3 ประการ 1) ความเป็นไทยทางวัตถุในรูปของ เครื่องแต่งกาย เครื่องใช้ ที่อยู่ เครื่องเรือน ภาษา อาหาร และศิลปะ เช่น ดนตรี นาฏศิลป์ ภาพวาด ปลายไทย 2) ความเป็นไทยทางการกระทำหรือความประพฤติ ซึ่งเป็นลักษณะท่าทางการปฏิบัติ การ พุดจาที่มีระเบียบ ประเพณีปฏิบัติสืบทอดกันมา เช่น ลักษณะการทักทายกัน ผู้อาวุโสหน่อยต้องยกมือ ไหว้ทำความเคารพผู้ใหญ่ ฆราวาสไหว้พระสงฆ์ เด็กเดินผ่านผู้ใหญ่ต้องก้มหลัง ฯลฯ 3) ความเป็นไทย ทางความรู้และความคิด หรือจะพูดว่าความเป็นไทยทางใจก็ได้ เช่น ความรักในเอกราชไม่ยอมเป็นข้า หรือเมืองขึ้นต่างชาติ ความนิยมไทย หรือพวกมีชาตินิยมอย่างลึกซึ้ง (คณะอนุกรรมการเพื่อพัฒนา คู่มือวิทยากรด้านค่านิยม, 2529)

จากลักษณะของความเป็นไทยที่กล่าวถึงขั้นต้นนั้นยังสอดคล้องกับความคิดของ สถาบันไทย ศึกษา ที่ได้เสนอองค์ประกอบของความเป็นไทยว่าประกอบไปด้วย 5 มิติ ได้แก่ 1) ความเป็นไทยด้าน ศิลปะ อันประกอบด้วย ทัศนศิลป์ นฤมิตศิลป์ สวนไทย ดนตรีไทย วัฒนธรรมไทย 2) ความเป็นไทย ด้านภาษา อันประกอบด้วย ปฏิภาณทางภาษา การเล่นกับภาษา 3) ความเป็นไทยด้านศาสนาและ ความเชื่อ 4) ความเป็นไทยในด้านวิถีชีวิตและครอบครัวไทย อันประกอบด้วย วิถีชีวิต รูปแบบ

ครอบครัว การปลูกฝังคุณธรรมและอาชีพ 5) ความเป็นไทยในด้านการเมืองการปกครอง อันประกอบด้วย การประสานประโยชน์ (สถาบันไทยศึกษา, 2529)

ขณะที่ ภิรมย์ ศรีเพชร ได้จำแนกเอกลักษณ์ของความเป็นไทยที่ควรปลูกฝังแก่เด็กและเยาวชน เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) มรดกทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย สถาบันหลัก 3 สถาบัน ได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ที่คนไทยจงรักภักดี นอกจากนี้ยังมีสิ่งที่บ่งบอกความเป็นไทยที่ชัดเจน คือ ภาษาไทย ภูมิปัญญาไทย มารยาทไทย ฯลฯ 2) คุณธรรมความเป็นไทย ได้แก่ ความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักเด็กและผู้ใหญ่ ความกตัญญูรู้คุณ ความมีน้ำใจ ความประหยัด และความนิยมไทย (ภิรมย์ ศรีเพชร, 2540)

ในส่วนของ เปรม ตินสุลานนท์ (2547) อ้างถึงใน (นพรัตน์ ศรีแปดริ้ว, 2556) กล่าวถึงความ เป็นไทยด้วยจิตวิญญาณ ประกอบไปด้วย 4 ประการ ได้แก่ 1) การแต่งกาย 2) บุคลิกภาพและ กิริยามารยาท 3) อาหารไทย 4) ภาษาไทย

ลักษณะของความเป็นไทยที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะของความเป็นไทย เป็นสิ่งที่บ่ง บอกลักษณะของไทย ได้แก่ ภาษาไทย ภูมิปัญญาไทย กิริยามารยาทไทย ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทย ศิลปวัฒนธรรมไทยรวมถึงคุณธรรมความเป็นไทยที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตไทย เช่น ความอ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ ความกตัญญูรู้คุณ ความมีน้ำใจ เป็นต้น

4.3 พฤติกรรมบ่งชี้และตัวชี้วัดความเป็นไทย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการหลายท่านได้เสนอพฤติกรรมบ่งชี้และตัวชี้วัด ความเป็นไทย ดังนี้ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2541) ได้มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดความเป็นไทย โดยวิเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้ 1) การใช้ภาษาไทยถูกต้อง ชัดเจน 2) ความนิยมไทย ใช้ของไทย 3) การมีส่วนร่วม เผยแพร่ และอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีและ วัฒนธรรมไทย 4) ความชื่นชมในศิลปะไทย 5) การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิต 6) การปฏิบัติตามมารยาทไทย และ 7) ร่วมกิจกรรมที่สำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548) ได้กำหนดตัวชี้วัดและพฤติกรรม บ่งชี้ความภูมิใจในความเป็นไทยไว้ดังนี้ 1) ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง โดยพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้ 1.1 ออกเสียงสระ พยัญชนะ ได้ถูกต้องชัดเจน 1.2 เขียนได้ถูกต้องตามหลักภาษา 1.3 ใช้คำพูดได้ เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล 2) ใช้สินค้าไทยและนำภูมิปัญญาไทยมาประยุกต์ใช้

ในชีวิตประจำวัน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้ 2.1 ใช้สินค้าพื้นบ้านในท้องถิ่น 2.2 ใช้สารสกัดธรรมชาติ แทนสารเคมี 2.3 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย 3) อ่อนน้อมถ่อมตนและมีความเคารพ ผู้ใหญ่ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้ 3.1 ใช้คำสุภาพ 3.2 แสดงกิริยาอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ 3.3 รับฟัง คำแนะนำต่อผู้ใหญ่ 4) ร่วมกิจกรรมที่สำคัญที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยมีพฤติกรรม บ่งชี้ ดังนี้ 4.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ 4.2 ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา 4.3 ร่วมกิจกรรม ถวายพระพรในโอกาสต่างๆ 5) มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้ 5.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย 5.2 ร่วมงานประเพณีไทย 5.3 ทัศนศึกษาแหล่งโบราณคดี (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2541)

จากพฤติกรรมบ่งชี้และตัวชี้วัดความเป็นไทยที่กล่าวถึงข้างต้นนั้นยังสอดคล้องกับความคิดเห็น ของนภดล กรรณิกา, ศิริพรรณ กิจรักษา, เทวินทร์ ขอเหนี่ยวกลาง, นฤมล ชัยชโลธร, อมตา เลิศนาคร, อรพินทร์, พงษ์ประเสริฐ, สุภาภรณ์ เบ้าเทศ ได้ทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความภูมิใจ ในความเป็นไทย และสามารถสรุปประเด็นเนื้อหาที่สำคัญในการสร้างตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ความภูมิใจใน เอกลักษณ์ความเป็นไทย หมายถึง สัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทย ได้แก่ ภาษา ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม รวมทั้งเอกลักษณ์ต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทย เช่น การไหว้ ขุดไทย ภาษาไทยและภาษาท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วรรณกรรม วรรณคดีไทย สถาปัตยกรรมไทย จิตรกรรมไทย ประติมากรรม ศิลปหัตถกรรม ประเพณีไทย ประเพณีพื้นบ้าน เพลงชาติไทย เครื่องดนตรีไทย มวยไทย การแพทย์แผนไทย เป็นต้น 2) ความภูมิใจ ในวิถีชีวิตความเป็นไทย หมายถึง ทัศนคติต่อวิถีการดำรงชีวิตทั้งในด้านต่างๆ ได้แก่ การติดต่อสัมพันธ์ ระหว่างคนในสังคมไทย เช่น ความเป็นมิตรต่อกันไทยด้วยกันและคนต่างชาติจากทุกประเทศ ความ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในยามวิกฤติ เป็นต้น การดำรงชีวิต เช่น การใช้ชีวิตร่วมกันในความ หลากหลายเชื้อชาติ การอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน การเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ เป็นต้น อาหารการกิน เช่น การทานอาหารรสจัด ความหลากหลายของรสชาติอาหารและผลไม้ไทย เป็นต้น นิสัยและ บุคลิกลักษณะเฉพาะตัวของคนไทย เช่น การเคารพคนที่อาวุโส ความกตัญญูทวดต่อผู้มีพระคุณ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความรักอิสระ เสรีภาพ การรักพวกพ้อง 3) ความภูมิใจในการปกครอง การเมือง ระบบสังคมไทย และทรัพยากรของประเทศ หมายถึง ความรู้สึกภูมิใจในโครงสร้างของ ระบบต่างๆ ภายในสังคมไทย ได้แก่ สถาบันพระมหากษัตริย์ ระบบการเมืองการปกครอง ระบบ เศรษฐกิจ และระบบการศึกษา เช่น ความเป็นเอกราช การปกครองแบบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญ

สิทธิเสรีภาพ กฎหมายไทย ระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง เป็นต้น รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ เช่น น้ำ ป่าไม้ ความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น (นภดล กรรณิกา et al., 2548)

สำหรับ ภัณฑามล กระจ่ายแก้ว ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไทย โดยสรุปว่า ความเป็นไทย ประกอบด้วย 1) การใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง 2) การทักทายแบบไทย 3) การมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ 4) การส่งเสริมภูมิปัญญาไทย 5) การแต่งกายแบบไทย ใช้ของไทย 6) การอนุรักษ์ สืบสาน ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมไทย (ภัณฑามล กระจ่ายแก้ว, 2550) ซึ่งเป็นไปในทำนองเดียวกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ที่ระบุว่า ความเป็นไทย หมายถึง การมีความตระหนักและความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย การมีความรู้ ความเข้าใจ ให้มีความสำคัญและเห็นคุณค่าเอกลักษณ์ที่ดีของไทย ซึ่งสามารถวัดได้จากคุณลักษณะดังต่อไปนี้ 1) มีจิตสำนึกในความเป็นไทย 2) ไม่หลงไหลตามกระแสวัฒนธรรมต่างชาติ 3) มีความรู้และใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง 4) มีทัศนคติที่ดีต่ออาหารไทย 5) อนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมไทย 6) รู้จักใช้ หวงแหน และส่งเสริมภูมิปัญญาไทย 7) ใช้คำว่า “สวัสดี” ในการทักทาย 8) สามารถสืบสานและถ่ายทอดวัฒนธรรมไทย 9) มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ 10) อนุรักษ์การแต่งกายแบบไทย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554) รวมถึง นุชจรี คงโพธิ์น้อย ได้ศึกษาการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดความภูมิใจในความเป็นไทย สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 จังหวัดนนทบุรี โดยได้สร้างแบบวัดความภูมิใจในความเป็นไทย โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความภูมิใจในภาษาไทย 2) ความภูมิใจในสินค้าไทยและภูมิปัญญาไทย 3) ความภูมิใจในกิจกรรมรยาไทย 4) ความภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย 5) ความภูมิใจในวิถีชีวิตไทย (นุชจรี คงโพธิ์น้อย, 2555)

จากการศึกษาข้อมูลพฤติกรรมและตัวชี้วัดความเป็นไทยจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลมาสรุปเพื่อกำหนดเกณฑ์ในการประเมินความตระหนักในความเป็นไทยในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) รักในสถาบันหลักของไทย 2) รักในภาษาไทย 3) รักในกิจกรรมรยาไทย 4) รักในประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย และ 5) รักในสินค้าไทยและภูมิปัญญาไทย

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย

จรัญ จันทรปาน ได้ทำการวิจัยโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะสำรวจข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสำคัญต่อชาติอยู่ในระดับใด มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ศึกษาว่าปัจจัยภูมิหลังของข้าราชการมีความสัมพันธ์ต่อความสำคัญของชาติอย่างไรบ้าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้

เป็นข้าราชการกระทรวงมหาดไทยและข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติงานในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 1,140 คน จำแนกและกำหนดขนาดตามสัดส่วนประชากรในแต่ละจังหวัด อำเภอ และส่วนราชการที่สังกัด แบ่งตัวแปรสำนึกความเป็นไทยของข้าราชการเป็น 7 ประการ ได้แก่ ความสำนึกต่อความเป็นชาตินิยม ความสำนึกต่อสัญลักษณ์ของชาติ ความสำนึกต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ความสำนึกต่อศาสนา ความสำนึกต่อวัฒนธรรม ความสำนึกต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองและอุดมการณ์ประชาธิปไตย และความสำนึกต่อวินัยข้าราชการ (จรัญ จันทรปาน, 2537)

มิลินทรา ยินดีสุข ได้ศึกษารูปแบบการปลูกฝังค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษาโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย เพื่อศึกษาแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญแล้วกำหนดรูปแบบกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย ได้กำหนดกรอบแนวคิดเรื่องการปลูกฝังค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้ 1) การปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2) การปลูกฝังให้รักวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วย อาหารไทย การแต่งกายไทย ดนตรีไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น (มิลินทรา ยินดีสุข, 2547)

ภัญญามล กระต่ายแก้ว ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 พบว่า ค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นระดับที่ควรส่งเสริมค่านิยมความเป็นไทยให้กับนักเรียน โดยปัจจัยที่ส่งเสริมค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียนชายคือ อิทธิพลของสื่อมวลชน และปัจจัยที่ส่งเสริมค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียนชายคือ อิทธิพลของสื่อมวลชน การได้รับการปลูกฝังความเป็นไทยในครอบครัวและเอกลักษณ์แห่งตน ตามลำดับ (ภัญญามล กระต่ายแก้ว, 2550)

มาโนช พรหมปัญญา ได้ศึกษาเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของเยาวชนไทย พบว่าเยาวชนไทยจะคิดถึงสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นอันดับแรกเมื่อนึกถึงความเป็นไทยคิดเป็นร้อยละ 53.6 โดย เยาวชนไทยมีแสดงพฤติกรรมที่บ่งบอก ถึงความเป็นไทยอย่างสม่ำเสมออยู่เพียงร้อยละ 12.7 และสาเหตุที่ไม่กล้าแสดงออกถึงความเป็นไทยเป็นเพราะคิดว่าเป็นเรื่องที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐและเอกชนมีสูงถึงร้อยละ 58.7 นอกจากนี้แล้วเยาวชนยังมีความเห็นว่า การท่องเที่ยวมีศักยภาพในการแก้ไขสนับสนุนและส่งเสริมความเป็นไทยในกลุ่มเยาวชนได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.1 และยังต้องการเป็นส่วนหนึ่งของความภาคภูมิใจในความเป็นไทยผ่านการท่องเที่ยว

มีถึงร้อยละ 44.3 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเยาวชนยินดีและต้องการเป็นส่วนหนึ่งของความภาคภูมิใจในความเป็นไทย หากทั้งภาครัฐและเอกชนส่งเสริมในเรื่องดังกล่าว (มาโนช พรหมปัญญา, 2550)

ขวัญใจ ถนอมปัญญารักษ์ ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาความนิยมไทย การเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลี และสภาพแวดล้อมทางสังคมของวัยรุ่น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับความนิยมไทยและการเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลี เพื่อเปรียบเทียบความนิยมไทยและการเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีของวัยรุ่นจำแนกตามตัวแปร ลักษณะชีวสังคม และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความนิยมไทย การเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีและสภาพแวดล้อมทางสังคมของวัยรุ่นที่ทำกิจกรรมบริเวณสยามสแควร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นที่ทำกิจกรรมบริเวณสยามสแควร์ จำนวน 400 คน เป็นเพศชาย 187 คน เพศหญิง 213 คน ใช้เครื่องมือเป็น แบบวัดความนิยมไทย แบบวัดการเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลี และแบบวัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ในงานวิจัยนี้ได้กล่าวถึง ความนิยมไทย ว่าคือ ความคิด ความรู้สึกนิยมชมชอบและมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อความเป็นไทย ชื่นชม สนับสนุน และมองเห็นคุณค่า ขนบธรรมเนียมประเพณี ชาติซึ่งในศิลปวัฒนธรรมไทย นิยมในสิ่งประดิษฐ์ และซื้อสินค้าที่ผลิตในประเทศไทย มีการแต่งกายแบบไทย ใช้ภาษาไทย รู้จักรับประทานหรือประกอบอาหารไทย (ขวัญใจ ถนอมปัญญารักษ์, 2551)

ดาวใจ ประกอบทรัพย์ ได้ศึกษาการวิจัยแบบผสมเพื่อศึกษาระดับความสำนึกความเป็นไทยของนักศึกษาและรูปแบบกิจกรรมปลูกฝังสำนึกความเป็นไทยของโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยได้สร้างแบบวัดสำนึกความเป็นไทยโดยแบ่งออกเป็น 7 ตัวแปร ได้แก่ 1) สำนึกรักชาติ 2) สำนึกชาตินิยม 3) สำนึกในความเป็นพลเมืองไทย 4) สำนึกในประเพณีและวัฒนธรรมไทย 5) สำนึกในสัญลักษณ์ของชาติไทย 6) สำนึกในศาสนา 7) สำนึกในสถาบันพระมหากษัตริย์ (ดาวใจ ประกอบทรัพย์, 2553)

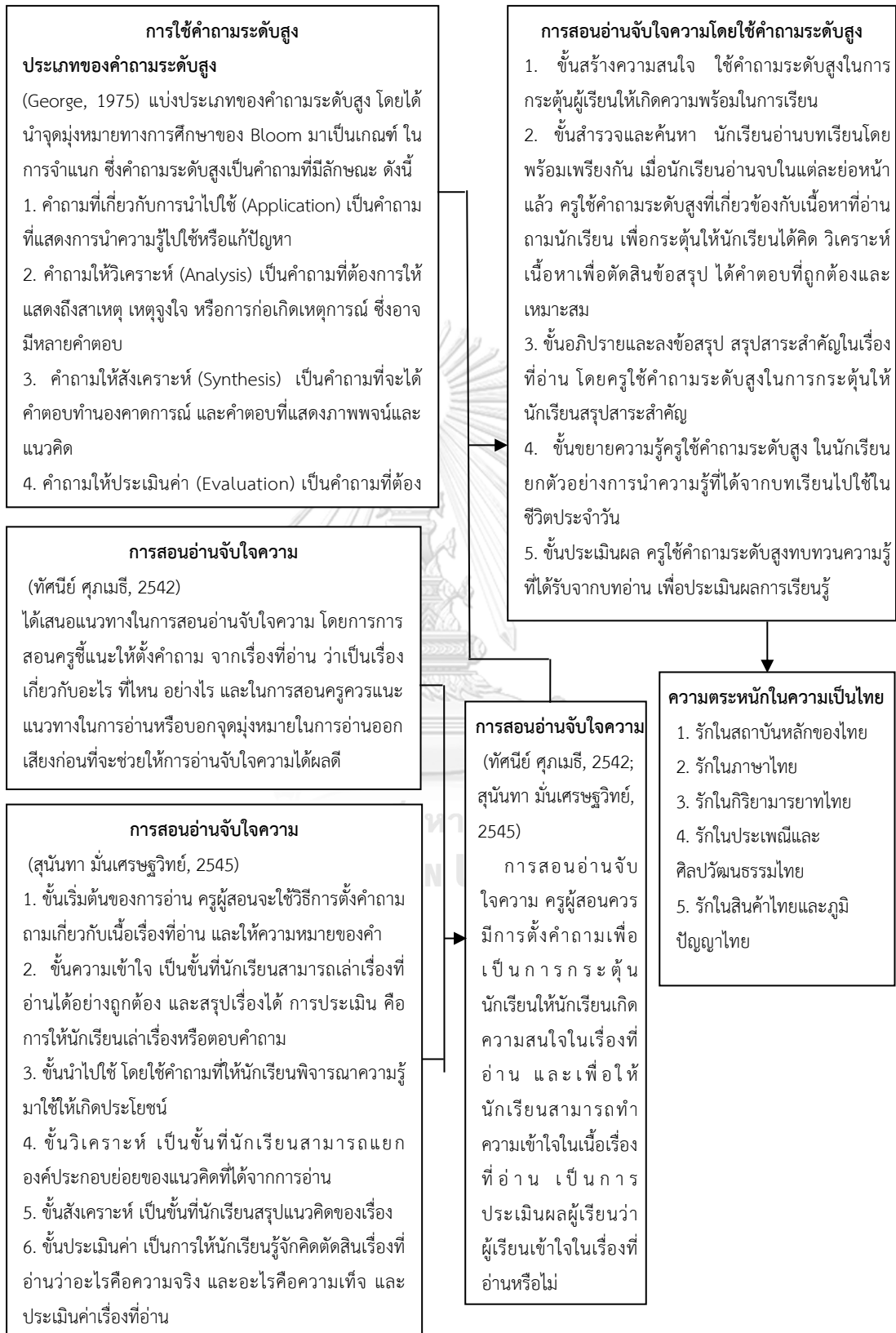
นุชจรี คงโพธิ์น้อย ได้ศึกษาการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดความภูมิใจในความเป็นไทยสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จังหวัดนนทบุรี โดยได้สร้างแบบวัดความภูมิใจในความเป็นไทย การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้าง และตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความภูมิใจในความเป็นไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เฉพาะจังหวัดนนทบุรี จำนวน 884 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 99 ข้อ ประกอบด้วย ความภูมิใจในภาษาไทยความภูมิใจในสินค้าไทยและภูมิปัญญาไทย

ความภูมิใจในกิจกรรมารยาทไทย ความภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณีศิลปวัฒนธรรมไทย และ ความภูมิใจในวิถีชีวิตไทย (นุจรี คงโพธิ์น้อย, 2555)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย ผู้วิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักในความเป็นไทยในด้านต่างๆ คือ ความภูมิใจในภาษาไทย ความภูมิใจในสินค้าไทย ความภูมิใจในกิจกรรมารยาทไทย ความภูมิใจในประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมและตัวชี้วัดความเป็นไทยที่ได้ศึกษาจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้คำถามระดับสูงในการสอนอ่านจับใจความที่มีต่อความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ห้อง ป.4/1 จำนวน 32 คน และห้อง ป.4/3 จำนวน 32 คน รวมทั้งหมด 64 คน

การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยได้สอนวิชาภาษาไทยด้วยตนเองทั้ง 2 ห้องเรียน ทำให้สามารถดำเนินการทดลองด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม จัดสถานการณ์ในกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง และสามารถควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนได้ สำหรับโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จัดเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่ ประเภทสหศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 ห้องเรียน แต่ละห้องเรียนมีนักเรียนประมาณ 32 คน มีการจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ คือ มีทั้งนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำอยู่ในห้องเรียนเดียวกัน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านต่างๆ นอกจากนี้ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สารระการอ่าน จำนวน 32 แผน แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สารระการอ่าน แบบปกติ 16 แผน และแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สารระการอ่าน โดยใช้คำถามระดับสูง 16 แผน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ จำนวน 24 คาบเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1) แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิจกรรมารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย รักในภูมิปัญญาไทย จำนวน 20 ข้อ

2) แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย แบบประเมินตนเอง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราวัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) แบบลิเคิร์ต ที่มีการตอบเป็น 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ

3) แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย แบบการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Complete Sentences) ซึ่งมีลักษณะแบบเติมคำตอบ จำนวน 5 ข้อ ที่มีการใช้ภาษาและเนื้อหาที่เหมาะสมแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สารระการอ่าน

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สารระการอ่าน จำนวน 32 แผน แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สารระการอ่าน แบบปกติ 16 แผน และแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สารระการอ่าน โดยใช้คำถามระดับสูง 16 แผน

มีขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้คำถามระดับสูง ความตระหนัก และความเป็นไทย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

2. วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อกำหนดเนื้อหาและจุดประสงค์ในแผนการจัดการเรียนการสอน

3. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนประกอบด้วยชั้นการสอน 5 ชั้น ได้แก่ 1) ชั้นสร้างความสนใจ 2) ชั้นสำรวจและค้นหา 3) ชั้นอธิบายและลงข้อสรุป 4) ชั้นขยายความรู้ และ 5) ชั้นประเมินผล โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้คำถามและแผนปกตินี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 32 แผน แบ่งเป็นบทเรียนดังนี้

ตารางที่ 3.1 บทเรียนในวิชาอ่านจับใจความในแต่ละสัปดาห์

สัปดาห์ที่	เรื่อง
1	เคล็ดลับของแม่
2	พระอภัยมณี ตอน สุดสาครออกตามหาพระบิดา
3	ขนมไทยไว้เทียมทาน
4	ผักสมุนไพربهญ่ามีคุณค่าทั้งนั้น
5	คนดีศรีรัตนโกสินทร์
6	พื้นบ้านพื้นเมือง
7	ชีวิตที่ถูกเมิน
8	แรงพิโรธจากฟ้าดิน

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระการอ่าน โดยใช้คำถามระดับสูงจะมีการใช้คำถามระดับสูงสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน คือ 1) ชั้นสร้างความสนใจ 2) ชั้นสำรวจและค้นหา 3) ชั้นอธิบายและลงข้อสรุป 4) ชั้นขยายความรู้ และ 5) ชั้นประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิด และเกิดการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความรู้ความตระหนักในที่สุด ซึ่งคำถามระดับสูงเป็นคำถามระดับที่สูงกว่า ความรู้ความจำ คือ คำถามระดับการนำไปใช้ คำถามระดับวิเคราะห์ คำถามระดับสังเคราะห์ คำถามระดับประเมินค่า

ในส่วนของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระการอ่านจับใจความ แบบปกติ มีการจัดกิจกรรมการสอน 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสร้างความสนใจ 2) ขั้นสำรวจและค้นหา 3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป 4) ขั้นขยายความรู้ และ 5) ขั้นประเมินผล สำหรับแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติมีการใช้คำถาม โดยใช้คำถามระดับความรู้ความจำ และคำถามระดับความเข้าใจ เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ดังตารางตัวอย่างเปรียบเทียบแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความแบบปกติ

ตารางที่ 3.2 ตัวอย่างขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง และแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความแบบปกติ

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้คำถามระดับสูง	แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ แบบปกติ
<p>ขั้นสร้างความสนใจ</p> <p>1. นักเรียนดูวีดิทัศน์ขนมไทยอะไรเอ่ย ตอนขนมเปียกปูน</p> <p>2. นักเรียนและครูร่วมกันครูอภิปราย ถึงเรื่อง ของส่วนประกอบของขนมไทย และลักษณะของขนมไทยที่มีเรื่องราวที่น่าสนใจมาก ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับขนมไทย จากเรื่อง ขนมไทยไร้เทียมทาน โดยครูใช้คำถามในการอภิปราย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขนมที่นักเรียนได้ดูการทำ มีชื่อว่าอะไร มีวิธีการทำอย่างไร (วิเคราะห์) - อธิบายลักษณะของขนมเปียกปูนว่ามีลักษณะอย่างไร (วิเคราะห์) <p>ตัวแทนกลุ่มออกมาตอบคำถาม โดย</p>	<p>ขั้นสร้างความสนใจ</p> <p>1. นักเรียนดูวีดิทัศน์ขนมไทยอะไรเอ่ย ตอนขนมเปียกปูน</p> <p>2. นักเรียนและครูร่วมกันครูอภิปราย ถึงเรื่อง ของส่วนประกอบของขนมไทย และลักษณะของขนมไทยที่มีเรื่องราวที่น่าสนใจมาก ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับขนมไทย จากเรื่อง ขนมไทยไร้เทียมทาน โดยครูใช้คำถามในการอภิปราย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขนมที่นักเรียนได้ดูการทำ มีชื่อว่าอะไร - ส่วนประกอบของขนมเปียกปูนมีอะไรบ้าง - คนทำขนมใช้อะไรห่อขนมเปียกปูนไว้ - สีของขนมเปียกปูนได้มาจากอะไร

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้คำถามระดับสูง	แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ แบบปกติ
<p>เขียนบนกระดาน จากนั้นนักเรียนและครูร่วมกันสรุปคำตอบที่ได้จากคำตอบของตัวแทนในแต่ละกลุ่ม</p> <p>ขั้นสำรวจและค้นหา</p> <p>3. นักเรียนอ่านบทเรียนเรื่อง ขนมหอยไต้เทียมทาน โดยให้อ่านในใจ</p> <p>4. นักเรียนร่วมกันอธิบายเนื้อเรื่อง ขนมหอยไต้เทียมทาน ครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนได้อธิบายและประเมินความรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำไมขนมหอยไต้ถึงใช้เวลาานในการทำ (วิเคราะห์) - ขนมหอยไต้ส่วนใหญ่มีวิธีทำที่ละเอียดและใช้เวลาานในการทำ แสดงว่าคนไทยมีลักษณะอย่างไร (วิเคราะห์) - การทำขนมหอยไต้ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างไร (วิเคราะห์) - ถ้านักเรียนต้องทำขนมหอยไต้ นักเรียนจะมีวิธีการทำแบบดั้งเดิมหรือไม่ อย่างไร (สังเคราะห์) - ส่วนประกอบหลักของขนมหอยไต้ มีผลดีต่อรสชาติขนมหอยไต้อย่างไร (วิเคราะห์) - นักเรียนจะเลือกทานขนมหอยไต้หรือไม่ เพราะเหตุใด (ประเมินค่า) - นักเรียนสามารถนำความรู้ในการทำขนมหอยไต้ 	<p>ขั้นสำรวจและค้นหา</p> <p>3. นักเรียนอ่านบทเรียนเรื่อง ขนมหอยไต้เทียมทาน โดยให้อ่านในใจ</p> <p>4. นักเรียนร่วมกันอธิบายเนื้อเรื่อง ขนมหอยไต้เทียมทาน โดยครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนได้อธิบายและประเมินความรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขนมหอยไต้ส่วนใหญ่มีวิธีทำที่ละเอียดและใช้เวลาานในการทำ แสดงว่าคนไทยเป็นคนอย่างไร - ส่วนประกอบหลักของขนมหอยไต้คืออะไร - วิธีในการทำขนมหอยไต้มีอะไรบ้าง - ขนมหอยไต้ใช้วิธีอะไรในการทำ - สีเขียวของขนมหอยไต้ทำมาจากอะไร - การทำให้สุกด้วยไอน้ำ เรียกว่าวิธีการทำขนมหอยไต้ทำอะไร - ขนมหอยไต้ของมีอะไรบ้าง <p>ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป</p> <p>5. นักเรียนช่วยกันอภิปรายเรื่อง ขนมหอยไต้เทียมทาน พร้อมติดแถบประโยคแสดงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง</p> <p>6. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ขนมหอยไต้เทียมทาน โดยครูใช้คำถามในการสรุปข้อคิดจากเรื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขนมหอยไต้มีวิธีการทำอะไรบ้าง

<p>แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้คำถามระดับสูง</p>	<p>แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ แบบปกติ</p>
<p>ไทยในเรื่องนี้ ไปใช้ในการทำขนมไทยของนักเรียนอย่างไร (นำไปใช้)</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาคำตอบตามคำถามที่ครูได้ตั้งไว้ โดยมีสมาชิก ๑ คนในกลุ่มเป็นผู้จดคำตอบของกลุ่ม จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอคำตอบ นักเรียนและครูร่วมกันสรุปคำตอบอีกครั้งหนึ่ง <p>ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป</p> <p>5. นักเรียนช่วยกันอภิปรายเรื่อง ขนมไทยไว้เทียบทาน พร้อมติดแถบประโยคแสดงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง</p> <p>6. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องขนมไทยไว้เทียบทาน โดยครูใช้คำถามในการสรุปข้อคิดจากเรื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขนมไทยมีประโยชน์อย่างไร (วิเคราะห์) - การที่ขนมไทยใช้ส่วนผสมมาจากธรรมชาติ มีผลดีอย่างไร (วิเคราะห์) - ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ มีอะไรบ้าง (วิเคราะห์) - ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้สรุปได้อย่างไร (วิเคราะห์) <p>ตัวแทนกลุ่มออกมาตอบคำถาม โดย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ขนมไทยส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบจากอะไร - ขนมไทยมีประโยชน์อะไรบ้าง - ข้อคิดที่ได้จากเรื่องคือ <p>ขั้นขยายความรู้</p> <p>7. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายวิธีการทำขนมแบบต่างๆ เช่น นึ่ง กวน ปิ้ง จี่ ผิง เชื่อม เป็นต้น</p> <p>8. นักเรียนจับคู่ภาพขนมไทยกับชื่อแล้วจัดกลุ่มขนมชนิดที่มีวิธีการทำอย่างเดียวกัน จากนั้นให้บอก ส่วนประกอบและวิธีการทำสั้นๆ โดยครูใช้คำถามเพื่อนำการอภิปราย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ยกตัวอย่างขนมที่ใช้วิธีการเชื่อม - ยกตัวอย่างขนมที่ใช้วิธีการกวน - ยกตัวอย่างขนมน้ำ <p>- การทำขนมไทยมีหลากหลายวิธี แสดงว่าคนไทยมีลักษณะอย่างไร</p> <p>ขั้นประเมินผล</p> <p>9. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามจากบทเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขนมเปียกปูนสีเขียวย สีเขียวนั้นทำมาจากอะไร - กลิ่นมะลิของขนมชั้นทำมาจากอะไร - ขนมชั้นในสมัยก่อนต่างจากสมัยนี้อย่างไร - ขนมไทยมีวิธีการทำอะไรบ้าง - ขนมบ้าบิ่นใช้วิธีการทำอย่างไร

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้คำถามระดับสูง	แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ แบบปกติ
<p>เขียนบนกระดาน จากนั้นนักเรียนและครูร่วมกันสรุปคำตอบที่ได้จากคำตอบของตัวแทนในแต่ละกลุ่ม</p> <p>ขั้นขยายความรู้</p> <p>7. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายวิธีการทำขนมแบบต่างๆ เช่น นึ่ง กวน ปิ้ง จี่ ผิง เชื่อม เป็นต้น</p> <p>8. นักเรียนจับคู่ภาพขนมไทยกับชื่อแล้วจัดกลุ่มขนมชนิดที่มีวิธีการทำอย่างเดียวกัน จากนั้นให้บอก ส่วนประกอบและวิธีการทำสั้นๆ โดยครูใช้คำถามเพื่อนำการอภิปราย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขนมไทยมีวิธีการทำที่หลากหลาย แสดงว่าคนไทยมีวิธีการคิดในการทำอย่างไร (วิเคราะห์) - ขนมไทยมีวิธีการทำที่หลากหลาย มีประโยชน์อย่างไร (วิเคราะห์) - วิธีในการทำขนมไทยส่วนใหญ่มีลักษณะเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร (วิเคราะห์) - ถ้านักเรียนทำขนมไทยหนึ่งชนิด นักเรียนจะเลือกวิธีใดในการทำ เพราะเหตุใด (ประเมินค่า) - หากขนมไทยมีส่วนประกอบที่เปลี่ยนไปจะเป็นอย่างไร (สังเคราะห์) - การทำขนมไทยให้ถูกวิธีการทำ มีผลดี 	

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้คำถามระดับสูง	แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ แบบปกติ
<p>อย่างไร (วิเคราะห์)</p> <p>นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาคำตอบตามคำถามที่ครูได้ตั้งไว้ โดยมีสมาชิก ๑ คนในกลุ่มเป็นผู้จดคำตอบของกลุ่ม จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอคำตอบ นักเรียนและครูร่วมกันสรุปคำตอบอีกครั้ง</p> <p>หนึ่ง</p> <p>ขั้นประเมินผล</p> <p>9. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามจากบทเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขนมนึงต้องใช้ความร้อนจากไอน้ำในการทำให้อุ่น ขนมประเภทนี้จะมีลักษณะอย่างไร (วิเคราะห์) - สีที่ใช้ในการทำขนมไทยส่วนใหญ่มาจากธรรมชาติ มีผลดีอย่างไร (วิเคราะห์) - ถ้าเราใช้สีผสมอาหารในการทำขนมไทยจะส่งผลอย่างไร (สังเคราะห์) - ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ มีอะไรบ้าง (วิเคราะห์) - สรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง (วิเคราะห์) <p>ตัวแทนกลุ่มออกมาตอบคำถาม โดยเขียนบนกระดาน จากนั้นนักเรียนและครูร่วมกันสรุปคำตอบที่ได้จากคำตอบของตัวแทนในแต่ละกลุ่ม</p>	

จากตารางตัวอย่างขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงและแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความแบบปกติ สามารถสรุปเป็นตารางกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอน รวมถึงบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนได้ ดังนี้

ตารางที่ 3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงในแต่ละขั้นตอนและบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

ขั้นตอน	กิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
ขั้นสร้างความสนใจ	กระตุ้นประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับความเป็นไทยเรื่องรักในสถาบันพระมหากษัตริย์ ด้วยการใช้คำถามระดับต่างๆ	ถามคำถามและกระตุ้นความสนใจในการเรียนให้กับผู้เรียน โดยใช้คำถามระดับสูง	1. ตอบคำถาม โดยการตอบปากเปล่า 2. อภิปรายเกี่ยวกับประสบการณ์เดิมของแต่ละคน
ขั้นสำรวจและค้นหา	1. อ่านบทอ่านในบทเรียน 2. ระบุนิยามตัวละคร สถานที่ 3. อภิปรายความหมายของคำยากในเรื่อง	ตั้งคำถามให้ผู้เรียนก่อนอ่านบทอ่าน ระหว่างอ่านบทอ่าน และหลังอ่านบทอ่าน ด้วยการใช้คำถามระดับสูง โดยถามคำถามเกี่ยวกับการนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า	- นักเรียนตอบคำถามผ่านการตอบปากเปล่า
ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป	อภิปรายข้อคิดที่ได้จากบทอ่าน	นำอภิปรายด้วยคำถามระดับสูง	ตอบคำถาม ผ่านการตอบด้วยปากเปล่า
ขั้นขยายความรู้	1. อภิปรายถึงการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน 2. เขียนสรุปการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	1. นำอภิปรายด้วยคำถามระดับสูง 2. ยกตัวอย่างการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน	1. ตอบคำถาม ผ่านการตอบด้วยปากเปล่า 2. สะท้อนคิดลงในใบงาน

ขั้นตอน	กิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
ขั้น ประเมินผล	1. อภิปรายข้อคิดจากบท อ่าน 2. เขียนสะท้อนความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก ความต้องการหรือ เจตนาธรรมณ์	1. นำอภิปรายด้วย คำถามระดับสูง 2. สรุปข้อคิดจากบท อ่าน	1. ตอบคำถามผ่านการ ตอบด้วยปากเปล่า 2. สะท้อนคิดลงในใบ งาน

4. ออกแบบคำถามระดับสูงที่ใช้ในแต่ละบทเรียน โดยมีผังการสร้างข้อคำถามดังตัวอย่างตาม
ตาราง

ตารางที่ 3.4 ตัวอย่างขั้นตอนคำถามระดับสูงที่ใช้ในแต่ละบทเรียน

บทเรียน เรื่อง ขนมหอยไฉ่เทียมทาน		
ขั้นตอนกิจกรรม	ระดับคำถาม	ตัวอย่างคำถาม
ขั้นสร้างความสนใจ	นำไปใช้	นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการดูวิธีการทำ ขนมเปียกปูนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างไร
	วิเคราะห์	อธิบายลักษณะของขนมเปียกปูนว่ามี ลักษณะอย่างไร
	สังเคราะห์	ถ้านักเรียนต้องทำขนมเปียกปูนแบบใหม่ ขึ้นมา นักเรียนจะทำขนมอะไร เพราะเหตุใด
	ประเมินค่า	นักเรียนจะเลือกกินขนมเปียกปูนหรือไม่ เพราะเหตุใด
ขั้นสำรวจและค้นหา	นำไปใช้	นักเรียนสามารถนำความรู้ในการทำขนม ไทยในเรื่องนี้ ไปใช้ในการทำขนมไทยของ นักเรียนอย่างไร
	วิเคราะห์	ส่วนประกอบหลักของขนมไทย มีผลดีต่อ รสชาติขนมไทยอย่างไร
	สังเคราะห์	ถ้านักเรียนต้องทำขนมไทย นักเรียนจะเลือก ที่จะทำขนมไทยในแบบดั้งเดิมหรือไม่ อย่างไร

บทเรียน เรื่อง ขนมหอยไต้หวัน		
ขั้นตอนกิจกรรม	ระดับคำถาม	ตัวอย่างคำถาม
	ประเมินค่า	นักเรียนจะเลือกทานขนมหอยไต้หวันหรือไม่ เพราะเหตุใด
ขั้นอธิบายและ ลงข้อสรุป	นำไปใช้	นักเรียนนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร
	วิเคราะห์	ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้มีอะไรบ้าง
	สังเคราะห์	จากข้อคิดที่ได้รับ นักเรียนสามารถสรุปข้อคิดได้ว่าอย่างไร
	ประเมินค่า	ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ มีความสำคัญต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร
ขั้นขยายความรู้	นำไปใช้	นักเรียนจะนำความรู้เกี่ยวกับวิธีการทำขนมไทย ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
	วิเคราะห์	ขนมไทยมีวิธีการทำที่หลากหลาย แสดงว่าคนไทยมีวิธีการคิดในการทำขนมอย่างไร
	สังเคราะห์	ถ้านักเรียนต้องทำขนมไทยชนิดใหม่ขึ้นมา นักเรียนจะมีวิธีการทำขนมไทยแบบใหม่อย่างไร
	ประเมินค่า	นักเรียนจะนำวิธีการทำขนมไทยไปใช้ในการทำขนมไทยของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร
ขั้นประเมินผล	นำไปใช้	นักเรียนจะนำความรู้เรื่องการใช้สีจากธรรมชาติในการทำขนมไทยไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
	วิเคราะห์	สีที่ใช้ในการทำขนมไทยส่วนใหญ่มาจากธรรมชาติ มีผลดีอย่างไร
	สังเคราะห์	นักเรียนคิดหาสีจากธรรมชาติชนิดใหม่ และบอกผลดีของการใช้
	ประเมินค่า	นักเรียนจะใช้สีจากธรรมชาติในการทำขนมไทยหรือไม่อย่างไร

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระการอ่าน โดยใช้คำถามระดับสูงและแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระการอ่านจับใจความ แบบปกติ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขเพื่อพิจารณาความสมบูรณ์

6. นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 แบบ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญการสอนระดับประถมศึกษา และผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทย 2 ท่าน ในการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ภาษาที่ใช้รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

1.1 เป็นอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับประถมศึกษา และมีความรู้ความเชี่ยวชาญมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านจับใจความ เป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 5 ปี

1.2 มีตำแหน่งและผลงานทางวิชาการ หรือเคยเป็นวิทยากรอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา

ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้เสนอแนะให้แก้ไขและเพิ่มเติมรายละเอียดต่างๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้ ดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 ข้อเสนอแนะในการปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	
	แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้คำถามระดับสูง	แผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบปกติ
เคล็ดลับของแม่ (คาบที่ 1)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ - แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - คำถามระดับสูงในบางชั้นที่สอนมีมากเกินไป อาจจะทำให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจะให้นักเรียนออกมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน เช่น นำเสนอคำตอบหน้าชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ของกันและกัน
เคล็ดลับของแม่ (คาบที่ 2-3)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ - แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอ 	
พระอภัยมณี (คาบที่ 1)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำผิด เป็น วิดิทัศน์ - ควรให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองก่อน จากนั้นช่วยถอดคำประพันธ์ที่ละวรรค - แก้ไขคำถามระดับสูง จากการใช้คำที่มีความหมายเหมือนกันมาแต่งคำประพันธ์มีผลดีอย่างไร แก้ไขเป็น ทำไมถึงมีการใช้คำพ้องความในการแต่งคำประพันธ์นี้ และส่งผลดีอย่างไร 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีภาพให้ดูและหว่างการถอดคำประพันธ์ เพื่อให้ นักเรียน สามารถ เข้าใจ เหตุการณ์ในเรื่องได้

เรื่อง	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	
	แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้คำถามระดับสูง	แผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบปกติ
พระภิกษุญญิต (คาบที่ 2-3)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ - แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจะให้นักเรียนออกมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน เช่น นำเสนอคำตอบหน้าชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ของกันและกัน
ขนมไทยไร้เทียมทาน (คาบที่ 1)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ - แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - ควรมีของจริงให้นักเรียนดู 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีของจริงให้นักเรียนดู เพื่อให้ นักเรียน สังเกต และ อธิบายลักษณะของขนมไทยได้ดีขึ้น
ขนมไทยไร้เทียมทาน (คาบที่ 2-3)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ - แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง เช่น นักเรียนจะเลือกทำขนมไทยชนิดใหม่หรือไม่ และมีวิธีการทำแบบใด - กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้นักเรียนดูวิดีโอการทำขนมไทย เพื่อสามารถอธิบายขั้นตอนการทำขนมไทยได้

เรื่อง	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	
	แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้คำถามระดับสูง	แผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบปกติ
<p>ผู้ผสมุนไพรใบหญ้ามี คุณค่าทั้งนั้น (คาบที่ 1)</p>	<p>- แก้ไขคำถามระดับสูงบาง คำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ไขให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ ถูกต้อง</p> <p>- ควรมีของจริงให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนสังเกตและ อธิบายลักษณะของผักชนิด ต่างๆ ได้ดีขึ้น</p> <p>- กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำ ให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่ เพียงพอ</p>	<p>- ควรจะให้นักเรียนออกมาทำ กิจกรรมหน้าชั้นเรียน เช่น นำเสนอคำตอบหน้าชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ของกัน และกัน</p> <p>- ควรมีของจริงให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนสังเกตและ อธิบายลักษณะของผักชนิด ต่างๆ ได้ดีขึ้น</p>
<p>ผู้ผสมุนไพรใบหญ้ามี อย่างไร คุณค่าทั้งนั้น (คาบที่ 2-3)</p>	<p>อย่างไร</p> <p>- ควรมีของจริงให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนสังเกตและ อธิบายลักษณะของสมุนไพรได้ ดีขึ้น</p> <p>- กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำ ให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่ เพียงพอ</p>	<p>- ควรมีของจริงให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนสังเกตและ อธิบายลักษณะของสมุนไพรได้ ดีขึ้น</p>

เรื่อง	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	
	แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้คำถามระดับสูง	แผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบปกติ
<p>คนตีศรีรัตนโกสินทร์ (คาบที่ 1)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - ควรมีภาพสถานที่ต่างๆ ในบทเรียน เพื่อให้นักเรียนสังเกตสภาพของประเทศไทยในอดีต - ควรมีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ไทยรัชกาลต่างๆ ให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนรู้จักพระมหากษัตริย์ไทย 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีภาพสถานที่ต่างๆ ในบทเรียน เพื่อให้นักเรียนสังเกตสภาพของประเทศไทยในอดีต - ควรมีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ไทยรัชกาลต่างๆ ให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนรู้จักพระมหากษัตริย์ไทย - ควรมีกิจกรรมให้นักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
<p>คนตีศรีรัตนโกสินทร์ (คาบที่ 2-3)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์แก้ไขให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง เช่น นักเรียนมีวิธีการพัฒนาประเทศแบบใหม่ได้อย่างไร - ควรมีภาพสถานที่ต่างๆ ในบทเรียน เพื่อให้นักเรียนสังเกตสภาพของประเทศไทยในอดีต - ควรมีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ไทยรัชกาลต่างๆ ให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนรู้จัก 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีภาพสถานที่ต่างๆ ในบทเรียน เพื่อให้นักเรียนสังเกตสภาพของประเทศไทยในอดีต - ควรมีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ไทยรัชกาลต่างๆ ให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนรู้จักพระมหากษัตริย์ไทย

เรื่อง	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	
	แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้คำถามระดับสูง	แผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบปกติ
พินบ้านพินเมือง (คาบที่ 1)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบาง คำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ ถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีกิจกรรมให้นักเรียน ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้น เรียน
พินบ้านพินเมือง (คาบที่ 2-3)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบาง คำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ ถูกต้อง - กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำ ให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่ เพียงพอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีแก้ไข
ชีวิตที่ถูกเมิน (คาบที่ 1)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบาง คำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ ถูกต้อง - ควรมีสัตว์จำลอง ให้นักเรียน ได้สังเกตและสัมผัส - ควรมีความสัมพันธ์ของสัตว์ ต่างๆ ในธรรมชาติที่ เพื่อให้ นักเรียนสังเกตสภาพของการ ฟังพาอาศัยกัน 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีสัตว์จำลอง ให้นักเรียน ได้สังเกตและสัมผัส - ควรมีความสัมพันธ์ของสัตว์ ต่างๆ ในธรรมชาติที่ เพื่อให้ นักเรียนสังเกตสภาพของการ ฟังพาอาศัยกัน
ชีวิตที่ถูกเมิน (คาบที่ 2-3)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบาง คำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ 	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มวีดิทัศน์ ประโยชน์ของ การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการ กำจัดศัตรูพืช

เรื่อง	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	
	แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้คำถามระดับสูง	แผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบปกติ
	<p>ถูกต้อง</p> <p>- เพิ่มวิดีโอทัศน์ ประโยชน์ของ การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการ กำจัดศัตรูพืช</p> <p>- กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำ ให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่ เพียงพอ</p>	
แรงพิโรธจากฟ้าดิน (คาบที่ 1)	<p>- แก้ไขคำถามระดับสูงบาง คำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ไขเป็นคำถามสังเคราะห์ให้ ถูกต้อง</p> <p>- เพิ่มคลิปวิดีโอเกี่ยวกับภัย พิบัติ เพื่อกระตุ้นความสนใจ ของนักเรียน</p> <p>- ควรให้นักเรียนออกมาทำ กิจกรรมหน้าชั้นเรียน เช่น นำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อ แลกเปลี่ยนความรู้</p> <p>- ควรให้นักเรียนออกมาทำ กิจกรรมหน้าชั้นเรียน เช่น นำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อ แลกเปลี่ยนความรู้</p>	<p>- เพิ่มคลิปวิดีโอ เกี่ยวกับภัย พิบัติ เพื่อกระตุ้นความสนใจ ของนักเรียน</p> <p>- ควรให้นักเรียนออกมาทำ กิจกรรมหน้าชั้นเรียน เช่น นำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อ แลกเปลี่ยนความรู้</p>
แรงพิโรธจากฟ้าดิน (คาบที่ 2-3)	<p>- แก้ไขคำถามระดับสูงบาง คำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ไขเป็นคำถามสังเคราะห์ให้ ถูกต้อง</p> <p>- ควรให้นักเรียนดูวิดีโอทัศน์การ แห่นางแมว</p>	<p>- กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำ ให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่ เพียงพอ</p>

7. ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ และตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
8. นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 แบบ ไปทดลองใช้กับนักเรียนห้อง ป.4/7 ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษา เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถาม และนำมาปรับปรุงเพื่อให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์
9. นำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้คำถามระดับสูงไปทดลองใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง และใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติกับกลุ่มควบคุม ซึ่งดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ จำนวน 24 คาบเรียน

2. แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย

แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทยมีทั้งหมด 4 ส่วน คือ

1. แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย ซึ่งเป็นแบบวัดแบบตรวจสอบรายการ ในด้านต่างๆ ได้แก่ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิริยามารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย รักในภูมิปัญญาไทย จำนวน 20 ข้อ ทำการเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
2. แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย แบบประเมินตนเอง ซึ่งเป็นแบบวัดแบบมาตราวัดอันดับคุณภาพ แบบลิเคิร์ต ที่มีการตอบเป็น 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ ทำการเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
3. แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย แบบการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ ซึ่งมีลักษณะแบบเติมคำตอบ ซึ่งเป็นการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ จำนวน 5 ข้อ ที่มีการใช้ภาษาและเนื้อหาที่เหมาะสมแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำการเปรียบเทียบทำการเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย ดังนี้

1. ศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความตระหนัก และวิธีสร้างแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย
2. สร้างแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย 3 รูปแบบ คือ แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย ซึ่งเป็นแบบวัดแบบตรวจสอบรายการ แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย แบบประเมินตนเอง ซึ่งเป็นแบบวัดแบบมาตราวัดอันดับคุณภาพ แบบลิเคิร์ต ที่มีการ

ตอบเป็น 5 ระดับ และแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทยแบบเติมคำตอบ ซึ่งเป็นการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ จำนวน 5 ข้อ ที่มีการใช้ภาษาและเนื้อหาที่เหมาะสมแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยในด้านต่างๆ ได้แก่ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกีฬามารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย รักในภูมิปัญญาไทย ด้านละ 5 ข้อ รวมเป็น 25 ข้อ และจะคัดเลือกให้เหลือ 20 ข้อ เพื่อนำไปใช้จริง โดยจะดูจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ มีเกณฑ์การบันทึกพฤติกรรม โดยใช้สัญลักษณ์ ✓ เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยออกมา และสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย ดังนี้

ให้ 3 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยทุกครั้ง

ให้ 2 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยบางครั้ง

ให้ 1 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย เมื่อมีผู้เตือน

ให้ 0 คะแนน หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย แม้จะมีผู้เตือน

แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย แบบประเมินตนเอง ซึ่งเป็นแบบวัดแบบมาตราวัดอันดับคุณภาพ แบบลิเคิร์ต ที่มีการตอบเป็น 5 ระดับ จะออกแบบข้อความตามพฤติกรรมบ่งชี้ความเป็นไทย ตามที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 5 ด้าน โดยแต่ละด้านจะมีทั้งหมด 7 ข้อ รวมทั้งหมด 35 ข้อ และจะคัดเลือกให้เหลือ 30 ข้อ เพื่อนำไปใช้จริง โดยจะดูจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และผลจากการนำไปทดลองใช้ มีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

กรณีที่ประเภทของข้อความมีความหมายในทางบวก

ถ้าเลือก 1 = ตรงน้อยที่สุด	ได้ 1 คะแนน
ถ้าเลือก 2 = ตรงน้อย	ได้ 2 คะแนน
ถ้าเลือก 3 = ค่อนข้างตรง	ได้ 3 คะแนน
ถ้าเลือก 4 = ตรงมาก	ได้ 4 คะแนน
ถ้าเลือก 5 = ตรงมากที่สุด	ได้ 5 คะแนน

กรณีประเภทของข้อความมีความหมายในทางลบ

ถ้าเลือก 1 = ตรงน้อยที่สุด	ได้ 5 คะแนน
ถ้าเลือก 2 = ตรงน้อย	ได้ 4 คะแนน
ถ้าเลือก 3 = ค่อนข้างตรง	ได้ 3 คะแนน
ถ้าเลือก 4 = ตรงมาก	ได้ 2 คะแนน
ถ้าเลือก 5 = ตรงมากที่สุด	ได้ 1 คะแนน

แบบวัดความตระหนักแบบการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ ข้อคำถามมีทั้งหมด 5 ข้อ โดย ออกแบบตามพฤติกรรมบ่งชี้ความเป็นไทยเช่นเดียวกัน ให้เขียนตอบแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นที่มี ต่อเหตุการณ์ที่กำหนดให้ โดยผู้วิจัยจะทำการอ่านคำตอบเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและคำสำคัญที่นักเรียน เขียนว่าแสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยหรือไม่ เพื่อก่อมาคิดเป็นคะแนน ถ้าคำตอบของ นักเรียนแสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยจะได้ 2 คะแนน แต่ถ้าคำตอบของนักเรียนไม่ได้แสดง ถึงความตระหนักในความเป็นไทยก็จะได้คะแนน

3. นำแบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยและแบบวัดความตระหนักที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน สังคมศึกษา 2 ท่าน ตรวจสอบสำนวนภาษา และความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความตระหนักใน ความเป็นไทย โดยการประเมิน IOC (Index of Item Objective Congruence) รวมถึงให้ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยผลการประเมินมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.6 ค่าการประเมิน IOC แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย

เนื้อหา ที่ต้องการวัด	ข้อความ	IOC	ข้อเสนอแนะ
1. รักในสถาบัน หลักของไทย	1. ยืนตรงเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ โดยที่ไม่ ต้องเตือน	1	
	2. ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญของชาติที่ โรงเรียนจัดขึ้น	0.33	อาจจะไม่ตรงในช่วงที่ เก็บข้อมูล

เนื้อหา ที่ต้องการวัด	ข้อความ	IOC	ข้อเสนอแนะ
	3. ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญของศาสนาที่ โรงเรียนจัดขึ้น	1	
	4. ร่วมกิจกรรมถวายพระพรในโอกาสต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น	1	
	5. ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในวัน สำคัญต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น	1	
	6. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน	0.33	ควรระบุกฎให้ชัดเจน
2. รักใน ภาษาไทย	1. ออกเสียงสระ พยัญชนะภาษาไทยได้ ถูกต้องชัดเจน	1	
	2. เขียนสะกดคำได้ถูกต้องตามหลักภาษา	1	เพิ่มเป็นหลักภาษาไทย
	3. ใช้คำพูดในการสื่อสารได้ถูกต้อง	1	เพิ่มคำว่า ภาษาไทย
	4. เขียนสื่อสารได้ถูกต้อง	1	
	5. ใช้คำพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะและ สถานภาพบุคคล	0.67	ควรเพิ่มเติมเป็น พูดได้ ไพเราะ
	6. ใช้คำในการเขียนสื่อสารได้เหมาะสมกับ กาลเทศะและสถานภาพบุคคล	1	
3. รักในกิริยา มารยาทไทย	1. ยกมือไหว้แล้วกล่าวสวัสดิเมื่อพบอาจารย์	1	
	2. ก้มศีรษะเมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่	0.67	ควรใช้คำว่า ส้ารวม กิริยา
	3. ใช้คำพูดสุภาพเมื่อสนทนากับเพื่อน อาจารย์ และผู้ใหญ่	1	
	4. กล่าวขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งของจากเพื่อน อาจารย์ และผู้ใหญ่	1	
	5. รับฟังคำแนะนำจากเพื่อน อาจารย์ และ ผู้ใหญ่ โดยไม่แสดงอาการไม่พอใจ	0.67	

เนื้อหา ที่ต้องการวัด	ข้อความ	IOC	ข้อเสนอแนะ
	6. อาสาช่วยเหลือเพื่อน อาจารย์ และผู้ใหญ่ด้วยความเต็มใจ	0.33	วัดความเต็มใจได้จากอะไร
4. รักประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ไทย	1. ก้มศีรษะเมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่	0.33	เข้ากับด้านรักในกิริยามารยาทไทย
	2. ใช้คำพูดสุภาพเมื่อสนทนากับเพื่อน อาจารย์ และผู้ใหญ่	0.33	เข้ากับด้านรักในกิริยามารยาทไทย
	3. รับประทานอาหารกลางวันอย่างสุภาพ	1	
	4. แต่งกายได้เรียบร้อย	0.67	เปลี่ยนเป็น ไหว้และทำความเคารพอย่างตั้งใจ
	5. ร่วมกิจกรรมประเพณีไทยที่จัดขึ้นในโรงเรียน	0.33	เป็นกิจกรรมที่นักเรียนต้องเข้าร่วม
	6. ร่วมกิจกรรมทัศนศึกษาโบราณสถานในท้องถิ่น	0.33	เป็นกิจกรรมที่นักเรียนต้องเข้าร่วม
5. รักในสินค้า และภูมิปัญญา ไทย	1. เลือกใช้สินค้าที่ผลิตจากฝีมือคนไทย	1	
	2. เลือกรับประทานอาหารไทย	0.33	ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของแต่ละบุคคล
	3. เลือกใช้สารสกัดธรรมชาติแทนสารเคมี	0.67	ควรระบุเป็นอาหาร
	4. อ่านหนังสือและวรรณคดีไทยในเวลาว่าง	1	
	5. เข้าร่วมกิจกรรมงานวันเอกลักษณ์ไทยที่จัดขึ้นในโรงเรียน	0.33	ควรระบุลักษณะของการจัดงานให้ชัดเจน
	6. เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ดนตรีและนาฏศิลป์ไทยที่จัดในโรงเรียน	1	

ผลที่ได้จากการประเมิน IOC ผู้วิจัยได้ทำการปรับข้อความตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อความจากพฤติกรรมด้านที่ 1 รักในสถาบันหลักของไทย ข้อที่ 1,3,4 และ 5 มีค่า IOC เท่ากับ 1 แสดงว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับเนื้อหาที่ต้องการจะวัดสูง มีความเที่ยงสูง

ดังนั้นจึงสามารถนำไปใช้ได้ ส่วนข้อที่ 2 และ 6 มีค่า IOC เท่ากับ 0.33 แสดงว่าควรปรับปรุงข้อความ ยังไม่ควรนำไปใช้

ข้อความจากพฤติกรรมด้านที่ 2 รักในภาษาไทย ข้อที่ 1,2,3,4 และ 6 มีค่า IOC เท่ากับ 1 และข้อที่ 5 มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5-1 แสดงว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ ต้องการจะวัดสูง มีความเที่ยงสูง ดังนั้นจึงสามารถนำทั้ง 6 ข้อไปใช้ได้

ข้อความจากพฤติกรรมด้านที่ 3 รักในกิจกรรมรายาไทย ข้อที่ 1,3 และ 4 มีค่า IOC เท่ากับ 1 และข้อที่ 2 และ 5 มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5-1 แสดงว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ เนื้อหาที่ต้องการจะวัดสูง มีความเที่ยงสูง ดังนั้นจึงสามารถนำทั้ง 5 ข้อไปใช้ได้ ส่วนข้อที่ 6 มีค่า IOC เท่ากับ 0.33 แสดงว่าควรปรับปรุงข้อความ ยังไม่ควรนำไปใช้

ข้อความจากพฤติกรรมด้านที่ 4 รักในประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย ข้อที่ 1 มีค่า IOC เท่ากับ 1 และข้อที่ 4 มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5-1 แสดงว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ เนื้อหาที่ต้องการจะวัดสูง มีความเที่ยงสูง ดังนั้นจึงสามารถนำทั้ง 2 ข้อไปใช้ได้ ส่วนข้อที่ 1,2,5 และ 6 มีค่า IOC เท่ากับ 0.33 แสดงว่าควรปรับปรุงข้อความ ยังไม่ควรนำไปใช้

ข้อความจากพฤติกรรมด้านที่ 5 รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย ข้อที่ 1,4 และ 6 มีค่า IOC เท่ากับ 1 และข้อที่ 3 มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5-1 แสดงว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ เนื้อหาที่ต้องการจะวัดสูง มีความเที่ยงสูง ดังนั้นจึงสามารถนำทั้ง 2 ข้อไปใช้ได้ ส่วนข้อที่ 2 และ 5 มี ค่า IOC เท่ากับ 0.33 แสดงว่าควรปรับปรุงข้อความ ยังไม่ควรนำไปใช้

ตารางที่ 3.7 ค่าการประเมิน IOC แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย แบบประเมินตนเอง

เนื้อหา ที่ต้องการวัด	ข้อความ	IOC	ข้อเสนอแนะ
1. รักในสถาบัน หลักของไทย	1. เมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ ฉันคิดว่า จะต้องยืนตรงและร้องเพลงชาติทุกครั้ง	1	ให้ระดับในการตอบ เป็นการแสดงความถี่ / ความเข้มแทน
	2. ฉันคิดว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทาง ศาสนาเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ	1	

เนื้อหา ที่ต้องการวัด	ข้อความ	IOC	ข้อเสนอแนะ
	3. ฉันรู้สึกภูมิใจ เมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรม ถวายพระพรในโอกาสต่างๆ	1	
	4. ฉันคิดว่าไม่จำเป็นที่จะต้องปฏิบัติตาม กฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด	0.33	เปลี่ยนคำจาก อย่าง เคร่งครัด เป็นทุกอย่าง
	5. ฉันเต็มใจที่จะบำเพ็ญประโยชน์ เนื่อง ในวันสำคัญของชาติ	1	
	6. ฉันรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ยินเพลงชาติไทย	1	
	7. ฉันคิดว่าการประดับธงชาติไทยในวัน สำคัญของชาติเป็นสิ่งที่ควรกระทำ	1	
2. รักในภาษาไทย	1. ฉันคิดว่าภาษาไทยเป็นภาษาที่สำคัญ ภาษาหนึ่งของโลก	1	
	2. ฉันรู้สึกว่าการออกเสียงสระ พยัญชนะ ไทยให้ถูกต้องเป็นเรื่องที่ล้ำสมัย ไม่เป็น สากล	0.33	ข้อความใช้คำฟุ่มเฟือย ไป
	3. ฉันรู้สึกว่าการเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง เป็นสิ่งที่ยาก	1	
	4. ฉันคิดว่าการใช้คำพูดในการสื่อสารให้ ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ	1	
	5. ฉันคิดว่าไม่จำเป็นที่จะต้องใช้คำพูดให้ เหมาะสมกับระดับของบุคคล ควรใช้ คำพูดให้เหมือนกันทุกคนที่สนทนาด้วย	1	
	6. ฉันรู้สึกว่าการใช้คำพูดให้ถูกกาลเทศะ เป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน	1	
	7. ฉันรู้สึกภูมิใจที่ใช้ภาษาไทย	1	

เนื้อหา ที่ต้องการวัด	ข้อความ	IOC	ข้อเสนอแนะ
3. รักใน กิริยา มารยาทไทย	1. เมื่อต้องเดินผ่านผู้ใหญ่ ฉันคิดว่าควร จะเดินก้มศีรษะทุกครั้ง	1	เปลี่ยนจากผู้ใหญ่ เป็น อาจารย์
	2. ฉันคิดว่า ฉันสามารถใช้คำพูดสุภาพ เมื่อสนทนากับเพื่อน อาจารย์ และผู้ใหญ่ ได้ทุกครั้งที่	0.67	เปลี่ยนจาก สามารถ เป็น ควร และตัดคำที่ แสดงความถึ
	3. ฉันคิดว่าไม่จำเป็นที่จะต้องยกมือไหว้ และกล่าวสวัสดิ์ทุกครั้งเมื่อพบอาจารย์	0.67	และ ตัด คำ ที่ แส ด ง ความถึ
	4. ฉันรู้สึกว่าการกล่าวขอบคุณเมื่อได้รับ สิ่งของจากเพื่อนและอาจารย์ เป็นสิ่งที่ จำเป็น	1	
	5. เมื่ออยู่ต่อหน้าผู้ใหญ่ ฉันคิดว่าฉันควร จะอยู่ในอาการสำรวม	1	
	6. ฉันจะเต็มใจที่จะอาสาช่วยเหลือเพื่อน อาจารย์ และผู้ใหญ่ โดยไม่ต้องให้ขอร้อง	0.33	
	7. ฉันรู้สึกว่าการยอมรับฟังคำแนะนำ จากผู้อื่นจะทำให้งานสำเร็จไปด้วยดี	1	
4. รักในประเพณี และศิลปวัฒนธรรม ไทย	1.ฉันคิดว่า การปฏิบัติตนตามมารยาท ไทยเป็นสิ่งที่ดีงาม	1	
	2. ฉันรู้สึกว่าการวัฒนธรรมไทยเป็นเรื่องยาก ที่จะเข้าใจ	1	
	3. ฉันคิดว่าประเพณีไทยและวัฒนธรรม ไทยเป็นสิ่งที่บ่งบอกเอกลักษณ์ของชาติ	1	เปลี่ยนจาก คิดว่า เป็น ภูมิใจ
	4. ฉันรู้สึกเบื่อเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมในงาน ประเพณีไทย	0.33	ต้อง ระบุ เหตุผล ให้ ชัดเจน

เนื้อหา ที่ต้องการวัด	ข้อความ	IOC	ข้อเสนอแนะ
	5. ฉันคิดว่าประเพณีไทยและวัฒนธรรมไทยจะส่งผลให้สังคมไทยมีความสุข	0.67	เปลี่ยนเป็น คำในข้อความให้ชัดเจนขึ้น
	6. ฉันรู้สึกภูมิใจในความเป็นชาติไทยเมื่อฉันไปทัศนศึกษาแหล่งโบราณสถาน	0.67	เปลี่ยนเป็น คำในข้อความให้ชัดเจนขึ้น
	7. ฉันรู้สึกว่าหลักของประเพณีไทยและวัฒนธรรมไทยเป็นเรื่องที่ล้ำหลัง ไม่ทันสมัย	1	
5. รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย	1. ฉันคิดว่าดนตรีและนาฏศิลป์ไทยเป็นสมบัติที่ล้ำค่าของชาติ	1	
	2. ฉันคิดว่าเมื่อคุณพ่อคุณแม่ให้เงินค่าขนม ฉันจะเลือกซื้อขนมไทยมากกว่าขนมขบเคี้ยว	0.33	ขนมขบเคี้ยวบางชนิดเป็นขนมไทย
	3. ฉันรู้สึกว่าสินค้าที่ผลิตจากฝีมือคนไทยเป็นสินค้าที่ล้ำสมัย	1	
	4. เมื่อต้องรับประทานอาหารนอกบ้าน ฉันคิดว่าฉันจะเลือกรับประทานอาหารไทยก่อนเสมอ	1	
	5. ฉันคิดว่าสมุนไพรไทยมีประโยชน์มากมาย	1	
	6. ฉันเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย	1	
	7. ฉันรู้สึกว่าภาพยนตร์ไทยเป็นภาพยนตร์ที่ล้ำหลังกว่าภาพยนตร์ต่างประเทศ	1	

ผลที่ได้จากการประเมิน IOC ผู้วิจัยได้ทำการปรับข้อความตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อความจากพฤติกรรมด้านที่ 1 รักในสถาบันหลักของไทย ข้อที่ 1,2,3,5,6 และ 7 มีค่า IOC เท่ากับ 1 แสดงว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการจะวัดสูง มีความเที่ยงสูง ดังนั้นจึงสามารถนำไปใช้ได้ ส่วนข้อที่ 4 มีค่า IOC เท่ากับ 0.33 แสดงว่าควรปรับปรุงข้อความ ยังไม่ควรนำไปใช้

ข้อความจากพฤติกรรมด้านที่ 2 รักในภาษาไทย ข้อที่ 1,3,4,5,6 และ 7 มีค่า IOC เท่ากับ 1 แสดงว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการจะวัดสูง มีความเที่ยงสูง ดังนั้นจึงสามารถนำไปใช้ได้ ส่วนข้อที่ 2 มีค่า IOC เท่ากับ 0.33 แสดงว่าควรปรับปรุงข้อความ ยังไม่ควรนำไปใช้

ข้อความจากพฤติกรรมด้านที่ 3 รักในกิจกรรมมารยาทไทย ข้อที่ 1,4,5 และ 7 มีค่า IOC เท่ากับ 1 และข้อที่ 2 และ 3 มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5-1 แสดงว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการจะวัดสูง มีความเที่ยงสูง ดังนั้นจึงสามารถนำทั้ง 5 ข้อไปใช้ได้ ส่วนข้อที่ 6 มีค่า IOC เท่ากับ 0.33 แสดงว่าควรปรับปรุงข้อความ ยังไม่ควรนำไปใช้

ข้อความจากพฤติกรรมด้านที่ 4 รักในประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย ข้อที่ 1,2,3 และ 7 มีค่า IOC เท่ากับ 1 และข้อที่ 5 และ 6 มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5-1 แสดงว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการจะวัดสูง มีความเที่ยงสูง ดังนั้นจึงสามารถนำไปใช้ได้ ส่วนข้อที่ 4 มีค่า IOC เท่ากับ 0.33 แสดงว่าควรปรับปรุงข้อความ ยังไม่ควรนำไปใช้

ข้อความจากพฤติกรรมด้านที่ 5 รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย ข้อที่ 1,3,4,5,6 และ 7 มีค่า IOC เท่ากับ 1 แสดงว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการจะวัดสูง มีความเที่ยงสูง ดังนั้นจึงสามารถนำไปใช้ได้ ส่วนข้อที่ 2 มีค่า IOC เท่ากับ 0.33 แสดงว่าควรปรับปรุงข้อความ ยังไม่ควรนำไปใช้

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความตระหนัก และตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5. นำแบบวัดความตระหนักที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษา เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย แบบตรวจสอบรายการโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยง

เท่ากับ 0.76 คัดให้เหลือ 20 ข้อ จาก 30 ข้อ และตรวจสอบความหาค่าความเที่ยงของแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย แบบมาตราวัดอันดับคุณภาพแบบลิเคิร์ต โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach โดยได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.71 และ นำผลการทดลองมาใช้ในการวิเคราะห์ปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง แบบวัดความตระหนักแบบมาตราวัดอันดับคุณภาพแบบลิเคิร์ต และคัดให้เหลือ 30 ข้อ จาก 35 ข้อ ดูจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่ได้เขียนข้อเสนอแนะไว้ และผลการประเมิน IOC โดยผลการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.8 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ของแบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงความเป็นไทย

ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา	จำนวนข้อ
.761	20

ตารางที่ 3.9 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ของแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทยแบบประเมินตนเอง

ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา	จำนวนข้อ
.713	30

6. นำแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทยที่ได้ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อส่งไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม
2. วัดความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนก่อนการทดลองด้วย แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยแบบตรวจสอบรายการ ในด้านต่างๆ ได้แก่ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกีฬามารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย รักในภูมิปัญญาไทย โดยกลุ่มทดลอง จะมีนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ประจำชั้นอยู่ในห้องเรียนเป็นผู้สังเกต

และประเมินพฤติกรรมที่แสดงถึงความเป็นไทยในด้านต่างๆ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยมีผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ประจำชั้นตรวจสอบและสะท้อนข้อมูลที่ได้ร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง สำหรับการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองนั้นจะทำการสังเกตตั้งแต่การเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า การสนทนากับอาจารย์ประจำชั้นตอนเช้า การเรียนวิชาต่างๆ ในห้องเรียน การเดินแถวไปรับประทานอาหารกลางวัน การทำกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้น เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมถวายพระพร และกิจกรรมในวันสำคัญของศาสนาที่โรงเรียนจัดขึ้น เป็นต้น รวมไปถึงการสนทนาในห้องเรียนก่อนกลับบ้าน

ในส่วนของนักเรียนกลุ่มควบคุมจะมีอาจารย์ประจำชั้นในห้องเรียนที่เป็นนักเรียนกลุ่มควบคุมเป็นผู้สังเกตและประเมินพฤติกรรมแสดงถึงความเป็นไทยในด้านต่างๆ ของนักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายแนวทางในการประเมินพฤติกรรมให้กับอาจารย์ประจำชั้นทราบก่อนการสังเกตพฤติกรรม สำหรับการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มควบคุมนั้นจะทำการสังเกตพฤติกรรมตั้งแต่การเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า การสนทนากับอาจารย์ประจำชั้นตอนเช้า การเรียนวิชาต่างๆ ในห้องเรียน การเดินแถวไปรับประทานอาหารกลางวัน การทำกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้น เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมถวายพระพร และกิจกรรมในวันสำคัญของศาสนาที่โรงเรียนจัดขึ้น รวมไปถึงการสนทนาในห้องเรียนก่อนกลับบ้าน

ทั้งสองกลุ่มผู้ประเมินจะใช้เวลา 3 สัปดาห์ก่อนการทดลองในการสังเกตและประเมินพฤติกรรมในแบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความเป็นไทยรายบุคคล ในส่วนของแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย แบบประเมินตนเองนั้น ผู้วิจัยจะให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมประเมินตนเองจากแบบวัดความตระหนักก่อนทดลอง 3 สัปดาห์ โดยก่อนให้นักเรียนประเมินตนเองผู้วิจัยจะชี้แจงขั้นตอนของการประเมินตนเอง และอธิบายข้อความในแบบวัดความตระหนักแต่ละข้อให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนลงมือประเมินตนเองในแบบวัดความตระหนักความเป็นไทย โดยให้ประเมินตามความจริง ซึ่งจะให้นักเรียนทำไปพร้อมกับแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทยแบบการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ ที่ให้นักเรียนได้เขียนคำตอบ และอธิบายเหตุผลที่ตอบ จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ในแต่ละข้อ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดความเป็นไทยมาวิเคราะห์ความตระหนักในความเป็นไทย

3. ดำเนินการทดลองโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยดำเนินการจัดกิจกรรมเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระการอ่าน โดยใช้คำถาม

ระดับสูงกับกลุ่มทดลองและดำเนินการจัดกิจกรรมเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
สาระการอ่าน แบบปกติกับกลุ่มควบคุม ซึ่งแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ
1 หน่วย หน่วยละ 3 คาบ แบ่งเนื้อหาได้เป็นดังนี้

สัปดาห์ที่	เรื่อง
1	เคล็ดลับของแม่
2	พระอภัยมณี ตอน สุดสาครออกตามหาพระบิดา
3	ขนมไทยไว้เทียมทาน
4	ผักสมุนไพรรักษาไข้หวัดใหญ่มีคุณค่าทั้งนั้น
5	คนดีศรีรัตนโกสินทร์
6	พื้นบ้านพื้นเมือง
7	ชีวิตที่ถูกเมิน
8	แรงพิโรธจากฟ้าดิน

รวมเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งสิ้น 48 คาบ ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ผู้วิจัยบันทึกผลการจัดกิจกรรมเพื่อใช้ในการอภิปรายผลการวิจัย

4. วัดความตระหนักในความเป็นไทยหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้
แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คือ แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความ
ตระหนักในความเป็นไทย โดยกลุ่มทดลองจะมีนิสัยฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ประจำชั้นอยู่ใน
ห้องเรียนเป็นผู้สังเกตและประเมินพฤติกรรมที่แสดงถึงความเป็นไทยในด้านต่างๆ ของนักเรียนกลุ่ม
ทดลอง โดยมีผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ประจำชั้นตรวจสอบและสะท้อนข้อมูลที่ได้ร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง
สำหรับการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองนั้น จะทำการสังเกตตั้งแต่การเข้าแถวเคารพธง
ชาติในตอนเช้า การสนทนากับอาจารย์ประจำชั้นตอนเช้า การเรียนวิชาต่างๆ ในห้องเรียน การเดิน
แถวไปรับประทานอาหารกลางวัน การทำกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้น เช่น การบำเพ็ญ
ประโยชน์ กิจกรรมถวายพระพร และกิจกรรมในวันสำคัญของศาสนาที่โรงเรียนจัดขึ้น รวมไปถึงการ
สนทนาในห้องเรียนก่อนกลับบ้าน

ในส่วนของนักเรียนกลุ่มควบคุมจะมีอาจารย์ประจำชั้นในห้องเรียนที่เป็นนักเรียนกลุ่มควบคุมเป็นผู้สังเกตและประเมินพฤติกรรมแสดงถึงความเป็นไทยในด้านต่างๆ ของนักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายแนวทางในการประเมินพฤติกรรมให้กับอาจารย์ประจำชั้นทราบก่อนการสังเกตพฤติกรรม สำหรับการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มควบคุมจะทำการสังเกตตั้งแต่การเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า การสนทนากับอาจารย์ประจำชั้นตอนเช้า การเรียนวิชาต่างๆ ในห้องเรียน การเดินแถวไปรับประทานอาหารกลางวัน การทำกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้น เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมถวายพระพร และกิจกรรมในวันสำคัญของศาสนาที่โรงเรียนจัดขึ้น รวมไปถึงการสนทนาในห้องเรียนก่อนกลับบ้าน

ทั้งสองกลุ่มผู้ประเมินจะใช้เวลา 8 สัปดาห์ระหว่างการทดลองในการสังเกตแล้วประเมินพฤติกรรมในแบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความเป็นไทยรายบุคคลหลังจากระยะเวลาในทดลองมาแล้ว 8 สัปดาห์ สำหรับแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย แบบประเมินตนเอง ผู้วิจัยจะให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมประเมินตนเองจากแบบวัดความตระหนักหลังจากทดลองในบทเรียนเรื่องสุดท้าย โดยก่อนให้นักเรียนประเมินตนเองผู้วิจัยจะชี้แจงขั้นตอนของการประเมินตนเองและอธิบายข้อความในแบบวัดความตระหนักแต่ละข้อให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนลงมือประเมินตนเองในแบบวัดความตระหนักความเป็นไทย โดยให้ประเมินตามความจริง ซึ่งจะให้นักเรียนทำไปพร้อมกับแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทยแบบการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ ที่ให้นักเรียนได้เขียนคำตอบ และอธิบายเหตุผลที่ตอบ จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ในแต่ละข้อ ซึ่งเป็นแบบวัดแบบตรวจสอบรายการ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดความเป็นไทยมาวิเคราะห์ความตระหนักในความเป็นไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากจากคะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยแบบตรวจสอบรายการ และทำการเปรียบเทียบผลหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยการหาค่าสถิติ t-test independent

2. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากคะแนนแบบวัดความตระหนัก
ในความเป็นไทย แบบประเมินตนเอง ในรูปแบบของแบบมาตราประมาณค่า และทำการเปรียบเทียบ
ผลหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยการหาค่าสถิติ t-test independent

3. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากคะแนนแบบวัดความตระหนัก
ในความเป็นไทย แบบเติมคำตอบ ในรูปแบบของการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์ และทำการ
เปรียบเทียบผลหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยการหาค่าสถิติ t-test
independent

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง และนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น
ความเรียงประกอบตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงที่มีผลต่อความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง

2.2 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของกลุ่มทดลอง และการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบปกติของกลุ่มควบคุม

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยรายละเอียดผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2560 จำนวนรวม 64 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 32 คน (ร้อยละ 50) และกลุ่มทดลอง จำนวน 32 คน (ร้อยละ 50) กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มแบ่งออกเป็นเพศชาย 36 คน (ร้อยละ 56.25) และเพศหญิง 31 คน (ร้อยละ 43.75) ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐาน	กลุ่มควบคุม		กลุ่มทดลอง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนนักเรียน	32	50.00	32	50.00	64	100.00
เพศ						
ชาย	18	56.25	18	56.25	36	56.25
หญิง	14	43.75	14	43.75	28	43.75
รวม	32	100.00	33	100.00	64	100.00

1.2 การวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทย

ในการวิจัยครั้งนี้มีการวัดความตระหนักในความเป็นไทยด้วยเครื่องมือ 3 ประเภท ประกอบด้วย การวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมความเป็นไทยจากแบบประเมินพฤติกรรม และการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบประเมินตนเองและแบบวัดแบบตอบคำถาม ปลายเปิด ผลการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 การวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย

ผู้วิจัยวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้สถิติบรรยาย แบ่งออกเป็น 1) คะแนนก่อนเรียน 2) คะแนนหลังเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1) เมื่อพิจารณาคะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมเล็กน้อย นั่นคือ จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.87 ขณะที่กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.84 นอกจากนี้คะแนนต่ำสุดและคะแนนสูงสุดของกลุ่มควบคุม (Min = 1.25, Max = 2.75) มีคะแนนสูงกว่ากลุ่มทดลอง (Min = 1, Max = 2.30)

เมื่อพิจารณาค่าการกระจายของข้อมูล (C.V.) พบว่า กลุ่มควบคุมมีการกระจายของข้อมูลสูงกว่ากลุ่มทดลอง และเมื่อพิจารณาความเป็นโค้งปกติของลักษณะการแจกแจงข้อมูลพบว่า คะแนนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการกระจายเป็นโค้งปกติ

2) เมื่อพิจารณาคะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 สูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.81 คะแนนต่ำสุดและคะแนนสูงสุดของกลุ่มทดลอง (Min = 2.62, Max = 3) สูงกว่ากลุ่มควบคุม (Min = 1.50, Max = 2.50)

เมื่อพิจารณาค่าการกระจายของข้อมูล (C.V.) พบว่า กลุ่มทดลองมีการกระจายของข้อมูลสูงกว่ากลุ่มควบคุม และเมื่อพิจารณาความเป็นโค้งปกติของลักษณะการแจกแจงข้อมูลพบว่า คะแนนของกลุ่มทดลองมีการกระจายเป็นโค้งปกติ แต่มีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยและมีคะแนนเกาะกลุ่มกัน ส่วนกลุ่มควบคุมมีการกระจายไม่เป็นโค้งปกติ แต่มีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย รายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติบรรยายของคะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนเรียนและหลังเรียน

การวัด	กลุ่ม	ค่าสถิติ						
		Min	Max	\bar{x}	S.D.	C.V.	Sk	Ku
ก่อนเรียน	ทดลอง	1.00	2.30	1.87	.37	5.48	-.80	-.76
	ควบคุม	1.25	2.75	1.84	.52	28.26	.79	-.98
หลังเรียน	ทดลอง	2.65	3.00	2.87	.09	3.14	-.60	-.32
	ควบคุม	1.50	2.50	1.81	.30	16.57	1.36	.50

1.2.2 การวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเอง

ตนเอง

ผู้วิจัยวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้สถิติบรรยาย แบ่งออกเป็น 1) คะแนนก่อนเรียน 2) คะแนนหลังเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1) เมื่อพิจารณาคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มทดลองเล็กน้อย นั่นคือ จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4 คะแนน สูงกว่ากลุ่มทดลองซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 นอกจากนี้คะแนนต่ำสุดของกลุ่มทดลอง มีคะแนนสูงกว่าคะแนนต่ำสุดของกลุ่มควบคุม (Min = 2.63, 2.40) ตามลำดับ ในขณะที่คะแนนสูงสุดของกลุ่มควบคุมสูงกว่าคะแนนสูงสุดของกลุ่มทดลอง (Max = 4.77, 4.73) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าการกระจายของข้อมูล (C.V.) พบว่า กลุ่มทดลองมีการกระจายของข้อมูลสูงกว่ากลุ่มควบคุมเล็กน้อย และเมื่อพิจารณาความเป็นโค้งปกติของลักษณะการแจกแจงข้อมูลพบว่า คะแนนของกลุ่มทดลองมีการกระจายเป็นโค้งปกติ ส่วนกลุ่มควบคุมมีการกระจายไม่เป็นโค้งปกติ แต่มีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยและคะแนนเกาะกลุ่มกัน

2) เมื่อพิจารณาคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 สูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 นอกจากนี้คะแนนต่ำสุดและคะแนนสูงสุดของกลุ่มทดลอง (Min = 3.47, Max = 5) สูงกว่ากลุ่มควบคุม (Min = 2.43, Max = 4.60)

เมื่อพิจารณาค่าการกระจายของข้อมูล (C.V.) พบว่า กลุ่มควบคุมมีการกระจายของข้อมูลสูงกว่ากลุ่มทดลอง และเมื่อพิจารณาความเป็นโค้งปกติของลักษณะการแจกแจงข้อมูลพบว่า คะแนนของกลุ่มทดลองมีการกระจายเป็นโค้งปกติ ส่วนกลุ่มควบคุมมีการกระจายไม่เป็นโค้งปกติ แต่มีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยและมีคะแนนเกาะกลุ่มกัน รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าสถิติบรรยายของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนเรียนและหลังเรียน

การวัด	กลุ่ม	ค่าสถิติ						
		Min	Max	\bar{x}	S.D.	C.V.	Sk	Ku
ก่อนเรียน	ทดลอง	2.63	4.73	3.76	.59	15.69	-.14	-.84
	ควบคุม	2.40	4.77	4.00	.51	12.75	-1.12	1.99
หลังเรียน	ทดลอง	3.47	5.00	4.50	.37	8.22	-.82	.47
	ควบคุม	2.43	4.60	4.08	.46	11.27	-1.76	3.95

1.2.3 การวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเติมคำตอบ

ผู้วิจัยวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเติมคำตอบของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้สถิติบรรยาย แบ่งออกเป็น 1) คะแนนก่อนเรียน 2) คะแนนหลังเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1) เมื่อพิจารณาคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเติมคำตอบก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมเล็กน้อย นั่นคือ จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.75 สูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.16 ส่วนคะแนนต่ำสุดและคะแนนสูงสุดของทั้งสองกลุ่มมีค่าเท่ากัน (Min = 1.50, Max = 10)

เมื่อพิจารณาค่าการกระจายของข้อมูล (C.V.) พบว่า กลุ่มควบคุมมีการกระจายของข้อมูลสูงกว่ากลุ่มทดลอง และเมื่อพิจารณาความเป็นโค้งปกติของลักษณะการแจกแจงข้อมูลพบว่า คะแนนของกลุ่มทดลองมีการกระจายไม่เป็นโค้งปกติ นักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนเกาะกลุ่มกัน ส่วนกลุ่มควบคุมมีการกระจายเป็นโค้งปกติ

2) เมื่อพิจารณาคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเติมคำตอบหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.30 สูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.41 นอกจากนี้คะแนนต่ำสุดของกลุ่มทดลอง (Min = 5) สูงกว่ากลุ่มควบคุม (Min = 2.43) ส่วนคะแนนสูงสุดมีค่า 10 คะแนน เท่ากัน

เมื่อพิจารณาค่าการกระจายของข้อมูล (C.V.) พบว่า กลุ่มควบคุมมีการกระจายของข้อมูลสูงกว่ากลุ่มทดลอง และเมื่อพิจารณาความเป็นโค้งปกติของลักษณะการแจกแจงข้อมูลพบว่า คะแนนของทั้งสองกลุ่มมีการกระจายเป็นโค้งปกติ รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าสถิติบรรยายของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเติมคำตอบของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนเรียนและหลังเรียน

การวัด	กลุ่ม	ค่าสถิติ						
		Min	Max	\bar{x}	S.D.	C.V.	Sk	Ku
ก่อนเรียน	ทดลอง	1.50	10.00	5.75	1.84	32.08	-0.07	1.19
	ควบคุม	1.50	10.00	5.16	2.36	45.84	0.24	-0.72
หลังเรียน	ทดลอง	5.00	10.00	7.38	1.11	15.01	0.32	0.94
	ควบคุม	3.00	10.00	6.41	1.92	29.96	0.39	-0.63

1.3 การตรวจสอบความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง

การตรวจสอบความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง การทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมที่ถึงแสดงความตระหนักในความเป็นไทย จากการประเมินก่อนเรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าเฉลี่ย ของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample T-Test) พบว่า คะแนนพฤติกรรมก่อนเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = .27, p = .79$) ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมที่ถึงแสดงความตระหนักในความเป็นไทยก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
	จำนวน	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	32	1.87	.37	.27	.79
กลุ่มควบคุม	32	1.84	.52		

* $p < .05$

ในส่วนของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเอง เมื่อตรวจสอบความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าเฉลี่ยคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample T-Test) ผลการทดสอบพบว่า คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยก่อนเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -1.82, p = .07$) ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
	จำนวน	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	32	3.76	.59	-1.82	.07
กลุ่มควบคุม	32	4.00	.51		

* $p < .05$

ขณะที่การทดสอบความแตกต่างของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเติมคำตอบ เพื่อตรวจสอบความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample T-Test) ผลการทดสอบพบว่า คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยก่อนเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.12, p = .27$) ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเติมคำตอบก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
	จำนวน	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	32	5.75	1.84	1.12	.27
กลุ่มควบคุม	32	5.16	2.36		

* $p < .05$

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง

2.1.1 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง ของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ผู้วิจัยวิเคราะห์และเปรียบเทียบพฤติกรรมความตระหนักในความเป็นไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความจากคะแนนพฤติกรรมก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยโดยการทดสอบค่า t ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.1.1.1 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง ของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบพฤติกรรมความตระหนักในความเป็นไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมหลังเรียน ($\bar{X} = 2.87$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 1.87$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -27.40, p = .00$) ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง

กลุ่ม	ช่วงเวลา	ค่าสถิติ				
		จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	ก่อนเรียน	32	2.19	.12		
	หลังเรียน	32	2.87	.09		

* $p < .05$

2.1.1.2 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยหลังเรียน ($\bar{X} = 4.50$) สูงวกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 3.76$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -6.07, p = .00$) ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง

กลุ่ม	ช่วงเวลา	ค่าสถิติ				
		จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	ก่อนเรียน	32	3.76	.59	-6.07	.00*
	หลังเรียน	32	4.50	.37		

* $p < .05$

2.1.1.3 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเติมคำตอบ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง ของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเติมคำตอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยหลังเรียน ($\bar{X} = 7.38$) สูงวกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 5.75$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -7.13, p = .00$) ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเติมคำตอบ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง

กลุ่ม	ช่วงเวลา	ค่าสถิติ				
		จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	ก่อนเรียน	32	5.75	1.84	-7.13	.00*
	หลังเรียน	32	7.38	1.11		

*p < .05

2.1.2 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม

2.1.2.1 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม พบว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมก่อนและหลังเรียน (\bar{X} = 1.84, 1.81 ตามลำดับ) ไม่ต่างกัน (t = .23, p = .82) ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความใช้วิธีสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	ช่วงเวลา	ค่าสถิติ				
		จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มควบคุม	ก่อนเรียน	32	1.84	.52	.23	.82
	หลังเรียน	32	1.81	.30		

*p < .05

2.1.2.2 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม พบว่านักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักก่อนและหลังเรียน ($\bar{X} = 4.00, 4.08$ ตามลำดับ) ไม่ต่างกัน ($t = -.65, p = .52$) ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดประเมินตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความใช้วิธีสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	ช่วงเวลา	ค่าสถิติ				
		จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มควบคุม	ก่อนเรียน	32	4.00	.51	-.65	.52
	หลังเรียน	32	4.08	.47		

* $p < .05$

2.1.2.3 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเติมคำตอบ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความใช้วิธีสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเติมคำตอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม พบว่านักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยหลังเรียน ($\bar{X} = 6.41$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 5.16$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -3.70, p = .00$) ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเดิมคำตอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	ช่วงเวลา	ค่าสถิติ				
		จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มควบคุม	ก่อนเรียน	32	5.16	2.36		
	หลังเรียน	32	6.41	1.92		

*p < .05

2.2 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของกลุ่มทดลอง และกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติของกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความ โดยคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการอ่านจับใจความ โดยการทดสอบค่า t ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.2.1 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของกลุ่มทดลอง และกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติของกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความตระหนักในความเป็นไทย (\bar{X} = 2.87) สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม (\bar{X} = 1.81)

ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 18.89, p = .00$) ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	32	2.87	.09	18.89	.00*
กลุ่มควบคุม	32	1.81	.30		

* $p < .05$

2.2.2 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง และการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง และการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง นักเรียนกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนัก ($\bar{X} = 4.50$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 4.08$) ที่เรียนรูปแบบปกติ ($t = 3.89, p = .00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบประเมินตนเองหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	32	4.50	.37	3.89	.00*
กลุ่มควบคุม	32	4.08	.47		

*p < .05

2.2.3 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเต็มคำตอบ หลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง และการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเต็มคำตอบ หลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง และการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง นักเรียนกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนัก ($\bar{X} = 7.30$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 6.41$) ที่เรียนรูปแบบปกติ ($t = 2.47, p = .02$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์คะแนนความตระหนักในความเป็นไทยจากแบบวัดแบบเดิมคำตอบ หลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
	จำนวน	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	32	7.38	1.11	2.47	.02*
กลุ่มควบคุม	32	6.40	1.92		

*p < .05

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยและความตระหนักในความเป็นไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงที่มีผลต่อความตระหนักรู้ในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รูปแบบการวิจัยเป็นแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) โดยออกแบบการวิจัยแบบศึกษาสองกลุ่มวัดสองครั้ง (The Pretest – Posttest Design with Nonequivalent Groups) แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 1 กลุ่ม วัดผลก่อนเรียน 1 ครั้ง และดำเนินการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงกับกลุ่มทดลอง และสอนการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบปกติกับกลุ่มควบคุม จากนั้นวัดผลหลังเรียน 1 ครั้ง ใช้เวลาในการทดลองทั้งหมด 8 สัปดาห์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ซึ่งเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 32 คน กลุ่มควบคุม 32 คน รวมเป็น 64 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สารระการอ่าน โดยใช้คำถามระดับสูง และแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สารระการอ่านแบบปกติ แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักรู้ในความเป็นไทย เป็นลักษณะตรวจสอบรายการ แบบวัดความตระหนักรู้ในความเป็นไทย ใช้มาตราวัดอันดับคุณภาพ และแบบวัดความตระหนักรู้ในความเป็นไทย มีลักษณะเป็นการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละของข้อมูล พื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนทักษะการอ่านจับใจความ โดยคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการอ่านจับใจความ โดยการทดสอบค่า t แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent sample t-test) และแบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่า เมื่อจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงแล้วจะช่วยให้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกิดความตระหนักรู้ในความเป็นไทย กล่าวคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้คำถามระดับสูงจะมีความตระหนักรู้ในความเป็นไทยหลังเรียนสูงกว่า

ก่อนเรียน และมีความตระหนักในความเป็นไทยหลังเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้รูปแบบปกติ

สรุปผลการวิจัย

ผลของการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงที่มีผลต่อความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1. ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง ของนักเรียนกลุ่มทดลอง

เมื่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง นักเรียนมีความตระหนักในความเป็นไทยสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดพฤติกรรมความตระหนักในความเป็นไทย โดยคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความตระหนักในความเป็นไทย โดยการทดสอบค่า t ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน พบว่าหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง นักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมความตระหนักในความเป็นไทยเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน หลังเรียน ($\bar{X} = 2.87$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 2.19$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง นักเรียนมีความตระหนักในความเป็นไทยสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทยแบบประเมินตนเอง โดยคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความตระหนักในความเป็นไทย โดยการทดสอบค่า t ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทย หลังเรียน ($\bar{X} = 4.50$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 3.76$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง นักเรียนมีความตระหนักในความเป็นไทยสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทยแบบเดิมคำตอบ โดยคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความตระหนักในความเป็นไทย โดยการทดสอบค่า t ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน พบว่าหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง นักเรียนมีคะแนนความตระหนักในความเป็นไทยเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน หลังเรียน ($\bar{X} = 7.38$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 5.75$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความตระหนักในความเป็นไทยหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของกลุ่มทดลอง และการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติของกลุ่มควบคุม

เมื่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง นักเรียนมีความตระหนักในความเป็นไทยสูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยรูปแบบปกติ เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดพฤติกรรมความตระหนักในความเป็นไทย โดยคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการอ่านจับใจความ โดยการทดสอบค่า t ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความตระหนักในความเป็นไทยหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง และการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุม พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความตระหนักในความเป็นไทย ($\bar{X} = 2.87$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 1.81$) ที่เรียนรูปแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง นักเรียนมีความตระหนักในความเป็นไทยสูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติ เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดความ

ตระหนักในความเป็นไทยแบบประเมินตนเอง โดยคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการอ่านจับใจความ โดยการทดสอบค่า t ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินตนเองเรื่องความตระหนักในความเป็นไทยหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของนักเรียนกลุ่มทดลอง และการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนปกติของนักเรียนกลุ่มควบคุมพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทย ($\bar{X} = 4.50$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 4.08$) ที่เรียนรูปแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง นักเรียนมีความตระหนักในความเป็นไทยสูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดความตระหนักในความเป็นไทยแบบเติมคำตอบ โดยคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการอ่านจับใจความ โดยการทดสอบค่า t ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักในความเป็นไทย ($\bar{X} = 7.38$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 6.40$) ที่เรียนรูปแบบปกติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงที่มีผลต่อความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงมีความตระหนักในความเป็นไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ จากการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นอภิปรายที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม การสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง

การสร้าง ความตระหนักในความเป็นไทยโดยการ จัดกิจกรรม การเรียน การอ่านโดยใช้คำถาม ระดับสูงช่วยให้นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความตระหนักในความเป็นไทยสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม ที่เรียนด้วยวิธีปกติ เกิดจากสาเหตุต่างๆ ดังนี้

1) การใช้คำถามระดับสูง

การใช้คำถามระดับสูงเป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ความคิดระดับสูงในการหา คำตอบ ซึ่งเป็นความคิดในระดับที่สูงกว่าความรู้ความจำ คำถามระดับสูงจะต้องใช้เหตุและผลและ วิเคราะห์ ในการหาคำตอบ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Riley (1992) พบว่า นักเรียน กลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยคำถามระดับสูงมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิचारณญาณสูงกว่ากลุ่มที่ ได้รับการสอนโดยไม่ใช้คำถาม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมาศ ฉิมพลี (2550) ที่ได้ศึกษาผล ของการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์โดยใช้คำถามระดับสูง ประกอบแนวทางพัฒนาความคิดทาง คณิตศาสตร์ของพรายวิลลิกที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์และการคิดอย่างมี วิचारณญาณ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์โดยใช้คำถามระดับสูง ประกอบแนวทางพัฒนาความคิดทางคณิตศาสตร์ของพรายวิลลิกมีความสามารถในการคิดอย่างมี วิचारณญาณมากกว่านักเรียนที่เรียบแบบปกติ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำคำถามระดับสูงใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีส่วนช่วยในการสร้างความตระหนักในความเป็นไทย ซึ่งผู้วิจัยได้นำ พฤติกรรมบ่งชี้ความเป็นไทยของคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2541) และตัวชี้วัดและพฤติกรรม ที่บ่งชี้สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548) มาใช้เป็นกรอบในการสร้างคำถามระดับสูง เพื่อสร้างความตระหนักในความเป็นไทย

ตัวอย่างคำถามระดับสูงที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความ เช่น

1. นักเรียนจะนำความรู้เรื่องภูมิปัญญาไทยในการทำขนมไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างไร
2. นักเรียนจะมีวิธีการแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติไทยของเราได้อย่างไร
3. นักเรียนจะนำเอาความอ่อนน้อมถ่อมตนที่คำพลอยมี ไปปฏิบัติต่อญาติผู้ใหญ่ หรือไม่ อย่างไร

4. การลงแขกเกี่ยวข้าวของคนไทยในสมัยก่อน แสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของคนไทยในสมัยก่อนอย่างไร

5. ศาสนามีความสำคัญอย่างไรต่อมนุษย์

คำถามทั้งหมดเป็นคำถามระดับสูง ได้แก่ คำถามที่ถามความรู้ในระดับ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าและนำไปใช้ ซึ่งการใช้คำถามระดับสูงจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดในระดับสูง คิดซับซ้อน จินนาไปสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทำให้นักเรียนสามารถตัดสินใจที่จะเลือกทำหรือไม่ทำอย่างใดอย่างหนึ่งได้ สอดคล้องกับการศึกษาเอกสารของ Evans ที่ได้กล่าวถึงการใช้คำถามในการอ่านเพื่อเพิ่มความตระหนักในด้านต่างๆ โดยกล่าวไว้ว่า ครูถามคำถามเพื่อกระตุ้นกระบวนการคิดที่ระดับสูงขึ้น เพื่อส่งเสริมให้มีความตระหนักทางด้านอารมณ์ความรู้สึก ครูใช้คำถามเพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนรู้วิธีการที่จะถามตนเองขณะอ่านและเขียน และช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะใช้คำถามเหล่านี้ในการอ่านตามความสนใจส่วนตัวและการเขียน ซึ่ง Evans กล่าวไว้ว่า คำถามเหล่านี้จะช่วยสนับสนุนนักเรียนในการเรียนรู้เมื่อนักเรียนอ่านบทอ่าน ครูควรระมัดระวังในการถามคำถาม โดยใช้คำถามเพื่อช่วยให้นักเรียนค้นคว้าในสิ่งที่ได้จากการอ่าน การถามคำถามไม่ได้หมายถึงการถามเพื่อต้องการคำตอบที่ครูได้ตั้งไว้ แต่เป็นการถามเพื่อให้นักเรียนได้ตอบโต้ เป็นคำถามที่ให้นักเรียนได้ใช้ วิจารณญาณในการคิด การถามคำถามที่ดีนั้นต้องเป็นคำถามปลายเปิด และสร้างให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก (Evans, 2001)

นอกจากนี้การใช้คำถามในกิจกรรมการเรียนการสอนต่างมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในการเรียน ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการคิดหาคำตอบ และสามารถให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นออกมาได้ ผู้สอนจะทราบความคิดเห็นของผู้เรียนและแนวโน้มที่ผู้เรียนจะตัดสินใจในการทำเรื่องต่างๆ ได้ โดยการใช้คำถามในการสอนสามารถใช้ในขั้นตอนต่างๆ เพื่อวัตถุประสงค์ที่ต่างกันไป ดังที่ NSEAD (n.d.) ได้กล่าวถึงการใช้คำถามและการสนทนาในชั้นเรียนที่มีจุดมุ่งหมายในการถามคำถาม ได้แก่ ช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ภายในบทเรียนได้ดี ทำให้นักเรียนสนใจเรียน ประเมินถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ และตรวจสอบความเข้าใจและการประยุกต์สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ ทดสอบความจำและความเข้าใจของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นกระบวนการคิดส่วนบุคคลและส่วนร่วมในการตอบสนองต่อความรู้ใหม่ ค้นหา มุมมองและความคิดเห็นของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น มุมมอง และเสนอ มุมมอง กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และการคิดเชิงนวัตกรรม ส่งเสริมการคิด การตั้งสมมติฐาน และการสร้างความคิด สร้างการรับรู้ในการเรียนรู้ร่วมและหลีกเลี่ยงการสอนแบบบรรยาย กระตุ้นสนับสนุน

(ท้าทาย) ให้เกิดระดับการคิด และการเปลี่ยนให้เกิดการคิดขั้นสูง และสร้างโมเดลของการคิดขั้นสูง โดยใช้การยกตัวอย่างและสร้างการโต้ตอบกับผู้เรียน

2) กิจกรรมการสอนอ่านตามลำดับขั้นตอนร่วมกับการใช้คำถามระดับสูง

ดังที่ได้กล่าวข้างต้นแล้วว่า การจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักในความเป็นไทยด้วยลักษณะของคำถามที่ช่วยกระตุ้นการคิด ของนักเรียน อีกทั้งการจัดกิจกรรมมีลำดับขั้นตอน มีการนำคำถามระดับสูงมาใช้ในกิจกรรมการสอน อ่านจับใจความในทุกๆ ชั้น เป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนมีความตระหนักในความเป็นไทย ซึ่งมีรายละเอียดการจัดกิจกรรมดังนี้

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง

ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง เป็น 5 ขั้นตอน ซึ่งได้ออกแบบให้สอดคล้องกับงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. ขั้นสร้างความสนใจ ในขั้นนี้กิจกรรมคือ การกระตุ้นประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับความเป็นไทยในด้านต่างๆ ได้แก่ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิริยามารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย และรักในสินค้าไทยและภูมิปัญญาไทย โดยที่ครูมีบทบาทในการถามคำถามกระตุ้นความสนใจในการเรียนให้กับนักเรียนโดยใช้คำถามระดับสูง เพื่อให้นักเรียนได้อภิปรายเกี่ยวกับประสบการณ์เดิมของแต่ละคนเกี่ยวกับความเป็นไทยในด้านต่างๆ และช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น รวมถึงบอกจุดประสงค์ในการอ่านในบทอ่าน

2. ขั้นสำรวจและค้นหา ในขั้นนี้กิจกรรมคือ นักเรียนอ่านบทอ่านในบทเรียน ระบุ ตัวละคร สถานที่และอภิปรายความหมายของคำยากในเรื่อง ครูตั้งคำถามให้ผู้เรียนก่อนอ่านบทอ่านระหว่างอ่านบทอ่านและหลังอ่านบทอ่านด้วยการใช้คำถามระดับสูง โดยถามคำถามเกี่ยวกับการนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่าน สามารถระบุตัวละคร สถานที่ รู้จักความหมายของคำยากในบทเรียน

3. ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป ในขั้นนี้กิจกรรมคือ อภิปรายข้อคิดที่ได้จากบทอ่าน ครูนำอภิปรายด้วยคำถามระดับสูง เพื่อให้นักเรียนสามารถอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในบทอ่าน และข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

4. **ชั้นขยายความรู้** ในขั้นนี้กิจกรรมคือ อภิปรายถึงการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน และสรุปการนำความรู้ที่จะนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน โดยครูนำอภิปรายด้วยคำถาม ระดับสูง และยกตัวอย่างการนำความรู้ที่ได้รับจากบทอ่านไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน คำถามที่ไข่มักจะ เป็นการกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน และสามารถตัดสินใจที่จะ เลือกทำสิ่งต่างๆ ที่ได้รับจากบทอ่านในชีวิตประจำวันได้

5. **ชั้นสรุปผล** ในขั้นนี้กิจกรรมคือ อภิปรายข้อคิดจากบทอ่าน เขียนสะท้อนความรู้ความ เข้าใจ ความรู้สึก ความต้องการหรือเจตนาธรรม โดยครูนำอภิปรายด้วยคำถามระดับสูง และสรุป ข้อคิดจากบทอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน และสรุปข้อคิดของเรื่องที่อ่านได้

จากขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง ที่ผู้วิจัยได้จัด ให้กับนักเรียนนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญจนา รามใหม่ (2553) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางในการ สอนอ่านจับใจความไว้ว่า การสอนทักษะการอ่านจับใจความ ครูต้องพยายามสร้างความสนใจให้ นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านจับใจความ โดยฝึกให้นักเรียนอ่านเพื่อความเข้าใจใน เรื่องราวที่กำหนดให้ การบอกรายละเอียด การจัดลำดับเหตุการณ์ การบอกถึงเหตุผล โดยครูต้องตั้ง คำถามให้นักเรียนตอบเป็นตอนๆ ตามเรื่องนั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545) ที่ได้นำหลักการอ่านมาประยุกต์กับหลักการของบลูม (Bloom) เพื่อนำมาใช้ในการฝึกอ่าน 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นเริ่มต้นของการอ่าน สมองจะต้องจดจำเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของคำยาก จำชื่อตัว ละคร และเหตุการณ์สำคัญ ครูผู้สอนจะใช้วิธีการตั้งคำถาม ถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน การสะกดคำ ยาก หรือการให้ความหมายคำยาก

ขั้นความเข้าใจ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง ด้วยคำพูดของตนเอง เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยคและข้อความที่ให้คติเตือนใจ สรุปเรื่องได้ การประเมินว่านักเรียนมี ความเข้าใจมากหรือน้อยเพียงใด คือการให้นักเรียนเล่าเรื่องหรือตอบคำถาม

ขั้นนำไปใช้ เป็นขั้นที่นักเรียนมีการฝึกนำคำ ประโยคหรือเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้ แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่ หรือนำไปใช้แก้ปัญหาอื่นๆ คำถามที่ไข่มักจะเป็นการ กำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนพิจารณาความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์

ขั้นวิเคราะห์ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน การรู้จักแยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์หรือไม่เกี่ยวข้องกัน

ขั้นสังเคราะห์ เป็นขั้นที่นักเรียนสรุปแนวคิดของเรื่อง ค้นหาลักษณะโครงสร้างเรื่องที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่าน สามารถเปรียบเทียบสุภาษิต คำพังเพยที่มีความหมายใกล้เคียงกัน สามารถสรุปแนวคิดเหมือนกันหรือต่างกันได้

ขั้นประเมินค่า เป็นการให้นักเรียนรู้จักคิดตัดสินใจที่อ่านว่าอะไรคือความจริง และอะไรคือความเท็จ พิจารณา ค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่ ความรัก ความกตัญญู ความซาบซึ้ง รวมไปถึงถึงความเป็นเหตุเป็นผล ฝึกให้นักเรียนรู้จักสังเกตการใช้ถ้อยคำบรรยายให้เกิดภาพพจน์ ตลอดจนความประทับใจอื่นๆ ที่ได้จากการอ่าน

จากขั้นตอนการสอนข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้สอนมีการใช้คำถามระดับสูงในการถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดในทุกๆ ขั้นตอนการสอน เช่น ใช้คำถามกระตุ้นความสนใจในการเรียน การใช้คำถามถามนำในการอ่านบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้สนใจที่จะอ่านบทเรียน และถามเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงเนื้อหา และข้อคิดในบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิด และเกิดการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความคิดตระหนักในที่สุด ซึ่งคำถามระดับสูงเป็นคำถามระดับที่สูงกว่า ความรู้ความจำ คือ คำถามระดับการนำไปใช้ คำถามระดับวิเคราะห์ คำถามระดับสังเคราะห์ คำถามระดับประเมินค่า

นอกจากนี้ ผู้วิจัยในฐานะของผู้สอนที่ได้นำคำถามระดับสูงมาใช้ในการสอนอ่านจับใจความ เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักในความเป็นไทยนั้น ผู้วิจัยได้เห็นว่าคำถามระดับสูงสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน เมื่อผู้วิจัยได้นำคำถามระดับสูงมาใช้ในชั้นสร้างความสนใจ ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการหาคำตอบ และเกิดสนใจในเนื้อเรื่องที่จะเรียน รวมไปถึงผู้เรียนสามารถอภิปรายถึงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนได้ดีก่อนที่จะเข้าสู่บทเรียน สำหรับในขั้นสำรวจและค้นหา คำถามระดับสูงที่ผู้วิจัยนำมาใช้นั้นสามารถทำให้ผู้เรียนอภิปรายเนื้อเรื่องได้อย่างดี และยังสามารถคิดหาคำตอบที่เกี่ยวกับความเป็นไทยในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องในบทเรียนจากคำถามที่ผู้วิจัยได้ถาม รวมไปถึงในขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป คำถามระดับสูงสามารถนำผู้เรียนให้สามารถอภิปรายและหาข้อคิดที่ได้จากบทเรียน ผู้เรียนสามารถเล่าเหตุการณ์และเรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านไทย และวิเคราะห์คุณค่าของความเป็นไทยในด้านต่างๆ ได้ เนื่องจากคำถามระดับสูงในขั้นนี้ส่วนใหญ่เป็นคำถามที่ให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์และประเมินค่าของความเป็นไทยที่

เกี่ยวข้องกับบทเรียน ในชั้นขยายความรู้ คำถามระดับสูงสามารถทำให้ผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เนื่องจากคำถามระดับสูงที่ผู้วิจัยใช้ถามผู้เรียนในชั้นนี้นั้น เป็นคำถามที่กำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถตัดสินใจที่จะเลือกทำสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทยในด้านต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้ และขึ้นประเมินผล ผู้วิจัยได้ใช้คำถามระดับสูงในการให้ผู้เรียนได้แสดงข้อคิดเห็นจากบทเรียน ผู้เรียนสามารถประเมินค่าความเป็นไทยในด้านต่างๆ และบอกข้อคิดที่ได้จากบทเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากคำถามระดับสูงที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการจัดการสอนอ่านจับใจความนั้น ผู้วิจัยค้นพบว่าคำถามระดับสูงทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการหาคำตอบ จากคำถามที่ผู้วิจัยได้สอดแทรกความเป็นไทยในด้านต่างๆ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการหาคำตอบในกิจกรรมการเรียนของผู้เรียนนั้น จะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของความเป็นไทยผ่านการคิดหาคำตอบจากคำถามระดับสูง และเมื่อเห็นคุณค่าแล้วก็จะนำไปสู่ความตระหนักในความเป็นไทยในที่สุด

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาความตระหนักในความเป็นไทยด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือ รักในกิจกรรมารยาทไทย ขณะที่ด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุดคือ รักในสินค้าไทยและภูมิปัญญาไทย ซึ่งสาเหตุที่ความตระหนักในด้านรักในกิจกรรมารยาทไทยมีคะแนนสูงสุด อาจเนื่องมาจากได้มีการใช้คำถามระดับสูงที่เกี่ยวข้องในด้านกิจกรรมารยาทไทยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าด้านอื่นๆ เพราะในบทอ่านจะมีในเรื่องของกิจกรรมารยาทไทยสอดแทรกอยู่หลายบท ทำให้ผู้สอนตั้งคำถามระดับสูงในด้านนี้ได้มากกว่าด้านอื่นๆ ทำให้นักเรียนได้ใช้การคิดวิเคราะห์ในการหาคำตอบจากคำถามที่เกี่ยวข้องกับด้านนี้บ่อยครั้ง เกิดความสนใจและใส่ใจในเรื่องนี้ จนทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญของกิจกรรมารยาทไทย จนเกิดความตระหนักในด้านนี้มากที่สุด และสามารถที่จะเลือกทำได้ถูกต้องเกี่ยวกับการแสดงกิจกรรมารยาทไทยที่ดี และทราบถึงผลกระทบเมื่อกิจกรรมารยาทไทยในคนไทยหายไป ในส่วนของด้านรักในสินค้าไทยและภูมิปัญญาไทยที่มีคะแนนความตระหนักน้อยที่สุด เนื่องมาจากคำถามระดับสูงที่ใช้ถามนักเรียนในเรื่องนี้มีจำนวนน้อย เพราะบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับสินค้าไทยและภูมิปัญญาไทยมีน้อย จึงอาจส่งผลให้นักเรียนสนใจและเห็นคุณค่าน้อยกว่าด้านอื่นๆ ส่งผลให้นักเรียนให้ความสำคัญในด้านนี้น้อย คะแนนความตระหนักในด้านนี้จึงน้อยเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับการศึกษาเอกสารของรัตนารักษ์ จินดาสวัสดิ์ (2555) ที่ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยเสริมสร้างความตระหนักให้แก่นักเรียนว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมองเห็นความสำคัญ ความรับผิดชอบ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมา จะส่งผล

ให้นักเรียนเกิดความตระหนักต่อสิ่งนั้นๆ ต่อไปนี้ที่สุดทั้งความรู้และความตระหนักก็จะนำไปสู่การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า

2. ความตระหนักในความเป็นไทยของกลุ่มทดลองหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงและความตระหนักในความเป็นไทยของกลุ่มควบคุมหลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติ

นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง มีความตระหนักในความเป็นไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง เป็นคำถามที่ได้ให้นักเรียนได้คิดในระดับที่ซับซ้อนขึ้น และทำให้นักเรียนมีความสามารถที่จะตัดสินใจในการเลือกทำ เลือกเชื่อ อย่างใดอย่างหนึ่งได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (2549) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบสร้างทักษะการคิดขั้นสูงของนิสิตนักศึกษาครู ระดับปริญญาตรี สำหรับหลักสูตรครุศึกษา ได้ให้ความสำคัญของคำถามระดับสูงไว้ว่า คำถามระดับสูงช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนได้คิดในระดับที่ยากขึ้น เพื่อพัฒนาสู่การเป็นผู้มีความสามารถในการตัดสินใจ จะทำ จะเชื่อ หรือแก้ปัญหา ได้อย่างมีหลักการและถูกทาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พณศรา มัทธูรส (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความตระหนักต่อการเป็นพลเมืองดีของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 ได้สรุปปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักไว้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. ประสบการณ์ที่มีต่อการรับรู้ 2. ความเคยชินต่อสภาพแวดล้อม 3. ความใส่ใจและการให้คุณค่า 4. ลักษณะและรูปแบบของสิ่งเร้า และ 5. ระยะเวลาและความถี่ของการรับรู้ โดยบุคคลยิ่งมีประสบการณ์เดิม มีความเคยชินต่อสภาพแวดล้อม ใส่ใจและให้คุณค่าในเรื่องที่กำลังรับรู้ รวมไปถึงสิ่งเร้านั้นทำให้บุคคลเกิดความสนใจในสิ่งเร้านั้น และมีระยะเวลาในการรับรู้หรือพบเห็นสิ่งเร้านาน ปัจจัยทั้งหมดนี้ก็จะสามารถทำให้เกิดความตระหนักได้ง่ายขึ้น

โดยงานวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงที่มีผลต่อความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้จัดกิจกรรมการสอนโดยใช้คำถามระดับสูงเพื่อสร้างความตระหนักในความเป็นไทย โดยการใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าของความเป็นไทยในด้านต่างๆ ได้แก่ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย

รักในกิริยามารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย และรักในสินค้าไทยและภูมิปัญญาไทย ทำให้นักเรียนให้ความสนใจและให้ความสำคัญในเรื่องของความเป็นไทย เมื่อนักเรียนมีความใส่ใจและเห็นคุณค่าของความเป็นไทย ผ่านการคิดหาคำตอบจากคำถามระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทยที่ครูใช้ถามนักเรียน นักเรียนจะเกิดความตระหนักในความเป็นไทย นอกจากนี้การใช้คำถามระดับสูงในการถามนักเรียนอยู่บ่อยๆ ก็จะทำให้นักเรียนซึมซับเกี่ยวกับความเป็นไทย ผ่านกิจกรรมในชั้นเรียน และเกิดความตระหนักในความเป็นไทยในที่สุด สอดคล้องกับปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนัก ดังที่ พจนศรา มัทธูรส (2552) ได้กล่าวไว้ข้างต้น

นอกจากนี้ จากการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนทั้งก่อนและหลังทดลอง โดยเก็บข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความตระหนักในความเป็นไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความแบบปกติ เนื่องจากคำถามระดับสูงสามารถทำให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และหาเหตุผลในการตอบคำถาม ซึ่งสามารถที่จะทำให้นักเรียนตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดที่ควรทำ สิ่งใดที่ไม่ควรทำ สอดคล้องกับการศึกษาเอกสารเบญจมาศ ฉิมพลี (2550) ที่ได้สรุปไว้ว่า คำถามระดับสูง คือ คำถามที่ต้องการคำตอบที่ต้องใช้ความคิดในระดับสูงกว่าความรู้ ความจำ กล่าวคือเป็นคำถามที่ต้องการคำตอบมากกว่าการให้นักเรียนบอกข้อความจริง หรือความหมาย ต้องอาศัยการพิจารณาสิ่งที่เคยเรียนรู้มาแล้ววิเคราะห์หาคำตอบหรือข้อสรุปอย่างมีเหตุผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Koffka (1978) ที่ได้กล่าวถึงความตระหนักไว้ว่า ความตระหนักมีความหมายคล้ายกับความสำนึก ในแง่ของภาวะทางจิตใจที่เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด และความปรารถนาต่างๆ ซึ่งความตระหนักเป็นสภาวะที่บุคคลได้รับรู้หรือได้ประสบการณ์ต่างๆ แล้วมีการประเมินค่าและตระหนักถึงความสำคัญในการที่ตนเองมีสิ่งนั้นๆ คือ ระยะเวลาหรือประสบการณ์และสภาวะแวดล้อม หรือสิ่งเร้าภายนอกเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดความตระหนักขึ้น

ในส่วนของคะแนนพฤติกรรมที่แสดงถึงการตระหนักในความเป็นไทยของกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกตินั้นมีคะแนนหลังเรียนน้อยกว่าคะแนนก่อนเรียน อาจเป็นเพราะในขณะที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบปกติไม่มีสิ่งใดมากระตุ้นให้นักเรียนอยากแสดงออกถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความเป็นไทย หรือรักในความเป็นไทยมากขึ้น เนื่องจากการสอนแบบปกติมีลักษณะ มีการจัดกิจกรรมการสอน 5 ขั้นตอน คือ

1) ชั้นสร้างความสนใจ 2) ชั้นสำรวจและค้นหา 3) ชั้นอธิบายและลงข้อสรุป 4) ชั้นขยายความรู้ และ 5) ชั้นประเมินผล สำหรับแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติมีการใช้คำถามระดับความรู้ความจำและคำถามระดับความเข้าใจ เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ คะแนนในส่วนของความตระหนักในความเป็นไทยนี้จึงไม่มีการพัฒนาขึ้นเหมือนกับกลุ่มทดลอง อีกทั้งนักเรียนส่วนใหญ่เบื่อหน่ายเมื่อเรียนอ่านจับใจความในรูปแบบปกติ กล่าวคือ ครูให้นักเรียนอ่านบทเรียนและให้ตอบคำถามในลักษณะถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเป็นคำถามที่มุ่งให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจในบทเรียนเป็นหลัก ไม่ใช่คำถามในลักษณะที่จะสามารถกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์หรือคิดซับซ้อนขึ้นเพื่อสร้างความท้าทายในการหาคำตอบ นักเรียนจึงไม่สนใจเรียนเท่าที่ควร รวมถึงนักเรียนไม่ได้คิดวิเคราะห์ถึงเนื้อหาในบทเรียนที่สอดคล้องกับความเป็นไทยในด้านต่างๆ นักเรียนจึงไม่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นไทยในด้านต่างๆ เท่ากับนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ถูกถามด้วยคำถามระดับสูง ประกอบกับในปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ข้อมูลข่าวสารสามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ทั่วโลก ส่งผลให้เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่รับเอาวัฒนธรรมจากต่างประเทศเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันไม่ว่าจะเป็นการใช้ภาษา ที่ได้นำภาษาต่างประเทศมาใช้มากขึ้นไม่ว่าจะเป็นภาษาพูด ภาษาเขียน จนเกิดปัญหาการสะกดคำผิด ออกเสียงคำควบกล้ำไม่ชัดเจน รวมถึงริยมารยาทต่างๆ ที่ในปัจจุบันเด็กในยังสับสนเกี่ยวกับการไหว้ในระดับต่างๆ สอดคล้องกับข้อมูลของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2552) ที่ทำการสำรวจความรู้สึกรู้สึกเด็กไทยเกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาชาติโดยเน้นประเด็นการเป็นคนดี มีความสุขกับการเรียน และมีความภูมิใจในความเป็นไทย อันเป็นลักษณะพึงประสงค์ของเด็กไทย พบว่า เด็กไทยมีความรู้สึกภูมิใจในความเป็นไทยต่ำที่สุดโดยมีเด็กไทยจำนวนร้อยละ 38 เท่านั้นที่มีความรู้สึกภูมิใจในความเป็นไทย

แม้ว่าการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความรูปแบบปกติ มีส่วนช่วยในการพัฒนาความตระหนักในความเป็นไทย ซึ่งเป็นไปตามพัฒนาการทางการเรียนของนักเรียนโดยปกติ แต่จากผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความในรูปแบบปกตินี้ส่งผลให้นักเรียนเกิดความตระหนักในความเป็นไทยไม่สูงเท่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง แม้ว่ารูปแบบของการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความรูปแบบปกติ นักเรียนจะทำกิจกรรมเช่นเดียวกับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง แต่นักเรียนอ่านและทำกิจกรรมโดยการตอบคำถามทั่วไป เป็นคำถามระดับความจำและความเข้าใจ ผู้สอนไม่ได้

ใช้คำถามระดับสูงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้จึงทำให้นักเรียนไม่ได้ใช้เหตุและผลและ
 วิจารณ์ญาณ รวมถึงการคิดวิเคราะห์ในการหาคำตอบต่างๆ ในชั้นเรียน นักเรียนตอบคำถามโดยอาศัย
 ความจำจากเนื้อเรื่องที่ได้อ่านมา ดังที่ Hollingsworth (1982) คำถามระดับสูงก่อให้เกิดความคิดชั้น
 สูง ครูมีบทบาทเป็นอย่างมากในการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดชั้นสูง โดยการตั้งคำถามกับ
 นักเรียน ครูสามารถยกระดับการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้ และสามารถช่วยนักเรียนในการสะท้อน
 ความคิดโดยเลือกใช้คำถามที่เหมาะสม รวมถึงการศึกษาเอกสารของ Fisher (1998) ที่ได้กล่าวถึงการ
 ใช้คำถามที่ช่วยสนับสนุนความคิดชั้นสูงในการสอน โดยกล่าวว่า การกำหนดคำถามเป็นสิ่งที่ทำทนาย
 การใช้คำถามปลายเปิดและคำถามที่กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ ช่วยสนับสนุนการใช้ความคิดชั้นสูง จึงกล่าว
 ได้ว่าการใช้คำถามของครูนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก จะส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดแม้ว่านักเรียนจะ
 ไม่อยากคิดก็ตาม และ Tankersley (2005) ได้กล่าวถึงแนวทางใหม่ในการสอนอ่านจับใจความที่มี
 การนำเอาคำถามที่ให้ผู้เรียนได้คิดชั้นสูงมาใช้ในการสอน โดยกล่าวไว้ว่า ทฤษฎีการสอนอ่านจับ
 ใจความในรูปแบบดั้งเดิม โดยเริ่มจากครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ หลังจากอ่านครูและนักเรียนจะ
 สนทนาเกี่ยวกับเนื้อหา เพื่อจะดูว่านักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาอะไรจากการอ่านหนังสือนั้น จากนั้นทำ
 การทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ และให้นักเรียนอ่านเรื่องอื่นๆ ต่อไปเป็นวงจรซ้ำเดิมในลักษณะ
 เช่นนี้ แต่สำหรับการสอนอ่านจับใจความในรูปแบบใหม่ พบว่าส่งผลที่ดีแตกต่างกับการใช้รูปแบบเดิม
 ซึ่งในการสอนในรูปแบบใหม่มีลักษณะดังนี้ ออกแบบกิจกรรมก่อนการอ่านเพื่อจะเชื่อมโยงกับความรู้
 เดิม จากนั้นสร้างวัตถุประสงค์ของการอ่านเพื่อทำให้เกิดคำถามกระตุ้นความสนใจ ให้ผู้เรียนได้ใช้หลัก
 วิธีการอ่าน รวมถึงการอภิปรายระหว่างผู้เรียนด้วยกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งที่อ่านร่วมกัน
 นอกจากนี้ยังให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นของตนเองจากการอ่านในรูปแบบของตนเอง และออกแบบ
 กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้จัดการข้อมูลที่ได้รับจากการอ่านด้วยกระบวนการคิดชั้นสูง

สอดคล้องกับลักษณะกิจกรรมการอ่านโดยใช้คำถามระดับสูงของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ่าน
 สำหรับกลุ่มทดลองที่มีลักษณะการใช้คำถามระดับสูงในการกระตุ้นความสนใจในบทอ่าน และ
 เชื่อมโยงความรู้เดิมของนักเรียนที่มีอยู่ให้เข้ากับบทอ่านที่ครูจะสอนให้กับนักเรียน รวมถึงมีการใช้
 คำถามระดับสูงที่ตั้งจากเนื้อหาจากบทอ่านในการถามนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดชั้นสูง
 ในการหาคำตอบ และการใช้คำถามระดับสูงในการนำอภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้จากบทอ่าน ทั้ง
 อภิปรายระหว่างครูและนักเรียน และอภิปรายระหว่างนักเรียนด้วยกัน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียน
 ได้แสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน เป็นความคิดเห็นของนักเรียนเองที่มีต่อบทอ่าน มีการแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็นระหว่างครูและนักเรียน รวมไปถึงระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกันเอง และฝึกให้ผู้เรียนยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งการที่นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดขั้นสูง ได้แสดงความคิดเห็นของตนเองในชั้นเรียน จะทำให้นักเรียนสามารถคิดได้อย่างมีวิจารณญาณในการเลือกทำสิ่งต่างๆ นำไปสู่การเกิดความตระหนักในที่สุด

นอกจากนี้ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rey (1973) ที่ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้คำถามระดับต่ำและระดับสูง ที่มีผลต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน พบว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยคำถามระดับสูงมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยคำถามระดับต่ำ และสอดคล้องกับการวิจัยของ Jeffrey (2001) ที่พบว่า รูปแบบการตอบสนองคำถามระดับสูงของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน และพบว่าคำถามระดับสูง (คำถามที่สูงกว่าระดับความรู้ความจำ) ช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณมากกว่าคำถามระดับต่ำ (คำถามที่ถามความรู้ความจำ)

จากการอภิปรายข้างต้นสามารถอธิบายได้ว่า การจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยคำถามระดับสูง ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิดวิเคราะห์ ใช้เหตุผลในการหาคำตอบ สามารถเปรียบเทียบ แยกแยะและประเมินค่าของความรู้ที่ได้รับได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำในสิ่งต่างๆ ได้ โดยอาศัยความรู้จากการคิดหาคำตอบจากคำถามระดับสูง ส่งผลให้นักเรียนเกิดความตระหนักในความเป็นไทยในที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงสามารถส่งเสริมการพัฒนาความตระหนักในความเป็นไทยได้ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยคำถามระดับสูง ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนสามารถพัฒนาความตระหนักในความเป็นไทย และเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2. ครูผู้สอนที่จะนำแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง ควบคู่ศึกษาและทำความเข้าใจขั้นตอนในการจัดกิจกรรมอย่างละเอียด รวมถึงวางแผนการใช้เวลาให้เหมาะสม ควรเลือกเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับรูปแบบของกิจกรรม และปรับให้สอดคล้องกับวัยของนักเรียน นอกจากนี้ครูควรดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันตลอดการจัดกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและมีกำลังใจต่อไปในการเรียน

3. ครูผู้สอนควรตั้งคำถามระดับสูงให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่เรียนและระดับชั้นของนักเรียน เพื่อที่จะสามารถเสริมสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้

4. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้คำถามระดับสูงกับระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน การสอนเนื้อหาวิชาภาษาไทย สาระการอ่าน โดยการใช้คำถามระดับสูงจะต้องเพียงพอต่อระยะเวลาในการสอนเนื้อหาคำถามไม่มากจนเกินไป จนทำให้การสอนไม่ทันกับระยะเวลาในการเรียน

5. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยควรร่วมกันจัดทำและพัฒนาแผนการสอนวิชาภาษาไทย สาระการอ่านโดยใช้คำถามระดับสูง เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย สาระการอ่านให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสร้างความตระหนักในความเป็นไทยได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ซึ่งมีบริบทแตกต่างกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยปรับรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับนั้น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมความตระหนักในด้านต่างๆ ของนักเรียน

2. ควรมีการนำแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความ โดยคำถามระดับสูงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่น ๆ หรือนำไปบูรณาการร่วมกับเนื้อหาของรายวิชาต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงผลของการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความ โดยคำถามระดับสูง ที่เกิดขึ้นในการเรียนวิชาอื่น ๆ ด้วย

3. งานวิจัยครั้งนี้เน้นการวัดความตระหนักจากการอ่านในการเรียนวิชาภาษาไทย ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรรหาเทคนิคที่ส่งเสริมทักษะด้านอื่น ได้แก่ หลักภาษา การฟัง การพูด และการเขียน เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความตระหนักอย่างครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน

รายการอ้างอิง

- Adam, M. F. (1975). An Examination of the Relationship between Teacher Uses of High Level Cognitions and the Development of Critical Thinking in Intermediate Elementary Students. *Dissertation Abstracts International*, 35(March), 5978-A.
- Agard, S. (1977). Oral Questioning by the Teacher: Influence on Student Achievement in Eleventh Grade Chemistry. *Dissertation Abstracts International*, 34,2(August), 631-632A.
- Bloom, B. S. (1971). *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning*. New York McGraw-Hill.
- Center for Teaching Excellence University of Urbana Champaign. (2006). Effective Classroom Questioning (Online). Retrieved from <http://www.cte.uiuc.edu> (9 July 2015).
- Day, R. R., & Bamford, J. (1998). *Extensive Reading in the Second Language Classroom*. New York: Cambridge University Press.
- Evans, J. (2001). *The Writing Classroom: Aspects of Writing and the Primary Child 3-11*. New York: Routledge.
- Eysenck, H. J., & Arnold, W. (1972). *Encyclopedia of Psychology*. London: Search Press.
- Fisher R. (1998). *Teaching Thinking: Philosophical Enquiry in the Classroom*. London: Continuum.
- George, B. (1975). *Microteaching: A Program for Teaching Skills*. London: Butler & Tanner.
- George, B., & Wragg, E. C. (1993). *Questioning* London and New York: Butler & Tanner.
- George, T. L., & Hans, O. A. (1970). Determining the Level of Inquiry in Teacher's Questions. *Dissertation Abstracts International*.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: Mc Graw-Hill Book Company.

- Jeffrey, W. W. (2001). Higher Order Teacher Questioning of Boys and Girls in Elementary Mathematics Classrooms. *Journal for Research in Mathematics Education*.
- Kathleen, C. (2001). Classroom Questioning (Online)]. Retrieved from: <http://www.nwrel.org/Scpd/sirs/3/cu5.html> (9 July 2015).
- Koffka, K. (1978). *Encyclopedia of the social science*. New York: Macmillan.
- Krathwohl, D. R., Bloom, B. S., Engelhart, M. D., Furst, E. J., & Hill, , & W.H. (1956). *Taxonomy of educational objectives: the classification of educational goals handbook II: affective domain* London: Longman.
- Krathwohl, D. R., Bloom, B. S., & Masia, B. B. (1974). *Taxonomy of educational objectives: the classification of educational goals handbook II: affective domain* New York David McKay Company Inc.
- Lesley, B. (1972). A Study of the Relationship of Classroom Questions and Social Studies Achievement of Secondary Grade Children. *Dissertation Abstract International*, 32, 2543-A.
- Margaret, B. J. (1977). The Effect of Teacher Question on Achievement in Classes for the Educable Mentally Retarded. *Dissertation Abstracts International*, 31,2(August), 723-724.
- NSEAD. (n.d.). Effective Questioning and Classroom Talk (Online). Retrieved from http://www.nsead.org/downloads/Effective_Questioning&Talk.pdf.
- Ozden, M. (2008). Environmental Awareness and Attitudes of Students Teachers: An Empirical Research. *International Research in Geographical and Environmental Education*, 17(1), 40-55.
- P.H., H. (1982). Questioning: The heart of teaching. *The Clearing House*, Vol. 55 No 8, (April, 1982). Taylor & Francis Ltd, pp. 350-352.
- Rey, C. L. (1973). A Comparative Laboratory Study of the Effects of Lower Level and higher Level Questions on Students Abstract Reasoning and Critical Thinking in Two Non Directive High School Chemistry Classroom. *Dissertation Abstract International*, 6 ,40(April)), 3220-A.
- Riley, V. M. (1992). Teacher's Questioning for Improvement of Critical Thinking Skills. *Dissertation Abstract International*, 53, 3(September), 740.

- Rosemary Schmalz, S. P. (1973). Categorization of Questions that Mathematics Teachers ask. *Mathematics Teacher*, 66, 7(November).
- Ruddel, R. B. (1974). *Reading-Language Instruction: Innovative Practices*. Englewood Cliffs N. J.: Prentice-Hall.
- Ryan, F. L. (1973). Differentiate of Levels of Questioning on Student Achievement. *The Journal of Educational Research*, 41(Spring), 63-70.
- Steven, S. (1980). The Effect of Topic Interest on Reading Comprehension of Higher Ability Students. *Journal of Educational Research*. (): " 73(6), July-August.
- Tankersley, K. (2005). Literacy Strategies for Grades 4-12: Chapter 5. Higher-Order Thinking. Retrieved from http://www.ascd.org/publications/books/104428/chapters/Higher-Order_Thinking.aspx.
- Wainright, G. R. (1972). *Rapid Reading Made Simple*. Great Britain: W.H. Allen, Co.Ltd.
- กมลทรรศน์ ไชยมนี. (2539). ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักเกี่ยวกับพิษภัยในอาหารของประชาชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรรณภา วัชรธำรงกุล. (2552). การสร้างแบบวัดความตระหนักที่รู้ต่อผลกระทบของสภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรมวิชาการ. (2543). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรรณิการ์ สัจกุล. (2545). วัฒนธรรมไทย. เอกสารประกอบการสอนวิชา 2701178. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). การวัดผลประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กฤษฎา วรพิน. (2554). ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้เทคนิค เค ดับเบิลยู ดี แอล และการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและความคงทนในการ เรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- กฤษณา พงสุวรรณ. (2543). ผลของการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลอง เรื่อง สิทธิผู้ป่วยต่อความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต), สาขาวิชาพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัญญา รามใหม่. (2553). ผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบเทคนิค STAD. (ปริญญาโททางการศึกษา มหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ขวัญจิรา อินทร์เอี่ยม. (2553). การพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6: การทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต), สาขาวิชาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขวัญใจ ธนอมปัญญารักษ์. (2551). การศึกษาความนิยมไทย การเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีและ สภาพแวดล้อมทางสังคมของวัยรุ่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต), สาขาจิตวิทยา พัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2541). ค่านิยมเพื่อชีวิตและสังคมไทย. กรุงเทพฯ: กองวิจัยและ วางแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการเพื่อพัฒนาคู่มือวิทยากรด้านค่านิยม. (2529). วิทยากรกับการปลูกฝังและสร้างเสริม ค่านิยม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศีกฤทธิ์ ปราโมช, ม. ร. ว. (2526). เอกลักษณ์ของชาติไทย. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการอนุกรรมการ อุดมการณ์ของชาติในกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ, สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- จรัญ จันทรปาน. (2537). ความสำคัญต่อชาติของข้าราชการใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต), สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย รามคำแหง.
- จิต นวนแก้ว. (2543). การพัฒนาความสามารถด้านการคิดขั้นสูงในวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1. (ปริญญาโท กศ.ด. วิทยาศาสตร์ศึกษา), มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ.
- ชนิกานต์ ดุลนกิจ. (2556). ผลของการใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องโดราเอมอนร่วมกับการสะท้อนคิดเพื่อ สร้างความตระหนักเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวาล แพร์ตันกุล. (2526). ความตระหนักในกระบวนการสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ชวาล แพร์ตันกุล. (2552). เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชวาลา เวชยันต์. (2544). การพัฒนาแบบการเรียนการสอนที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการรับใช้สังคมทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์), สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดาวใจ ประกอบทรัพย์. (2553). การวิจัยแบบผสมผสานเพื่อศึกษาระดับความสำนึกความเป็นไทยของ นักเรียนและรูปแบบกิจกรรมปลูกฝังความสำนึกความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์), สาขาวิชาการศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ดิสนีย์ อธิธิ์รัฐวงศ์. (2553). การรับรู้ ทักษะคิด และความตระหนักเรื่องปัญหาสังคมของผู้ชม ภาพยนตร์เพื่อสังคม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์), ภาควิชาประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศ ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองศักดิ์ ประสบกิตติกุล. (2535). การประเมินค่าความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดตราด. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต), กรุงเทพฯ:สาขาการ สอนวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2542). การสอนภาษาไทย. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทิตินา แคมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2536). พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์รวมสาสน์.
- นพมาศ พุ่มฉวี. (2550). ผลการวัดประเมินการเรียนรู้ด้วยการจดบันทึกที่มีต่อความสามารถในการ อ่านคำศัพท์ การเขียนคำศัพท์ และการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวิชาผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นพรัตน์ ศรีแปดริ้ว. (2556). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมลักษณะความเป็นไทยอย่างยั่งยืนของ นักศึกษาระดับศึกษานอกระบบ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์), สาขาวิชาการศึกษาออก ะบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภดล กรรณิกา, ศิริพรรณ กิจรักษา, เทวินทร์ ขอบเหนียวกลาง, นฤมล ชัยชโลธร, อมตา เลิศนาคร, อรพินท์ พงษ์ประเสริฐ, & สุภาภรณ์ เบ้าเทศ. (2548). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการ สสำรวจภาคสนาม เรื่อง โครงการศึกษาความภูมิใจในความเป็นไทย. (ออนไลน์). สืบค้นจาก: http://www.culture.go.th/research/mostinteresting/general/48_2.html .

- น้ำอ้อย อริยะสุขสกุล. (2546). การพัฒนาแบบฝึกอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.), การประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- นิตยา เดชเล. (2540). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความและความคงทนในการเรียนรู้
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและการสอน
แบบปกติ. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุจรี คงโพธิ์น้อย. (2555). การพัฒนาแบบวัดความภูมิใจในความเป็นไทย สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
จังหวัดนนทบุรี. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวัดผลการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นุชน้อย สตรีอังกร. (2533). ภาษาไทย 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บันลือ พุกชะวัน. (2530). อุปเทศการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา แนวบูรณาการทางการ
สอน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บันลือ พุกชะวัน. (2532). มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เบญจมาศ ฉิมพลี. (2550). ผลของการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์โดยใช้คำถามระดับสูงประกอบ
แนวทางพัฒนาความคิดทางคณิตศาสตร์ของพรายวิลลิกที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหา
คณิตศาสตร์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต), สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). ทักษะคิด: การจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2523). จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน. กรุงเทพฯ: นำอักษรการพิมพ์.
- ปรีดา วันไทย. (2552). การเปิดรับสื่อ ความตระหนัก และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นภาวะ
โลกร้อน ของนิสิต นักศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต),
ภาควิชาประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรุ้ง อินทรมาตร์. (2541). ผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), ภาควิชามัธยมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนศรา มัทธุศ. (2552). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักการการเรียนรู้โดยใช้
สมองเป็นพื้นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความตระหนักต่อการเป็นพลเมืองดีของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), สาขาวิชาเทคโนโลยีทาง
การศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2549). การบูรณาการทักษะกระบวนการคิดในการเรียนการสอนเนื้อหาสาระ. โครงการวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบสร้างทักษะการคิดขั้นสูงของนิสิตนักศึกษาครู ระดับปริญญาตรี สำหรับหลักสูตรครุศึกษา. Retrieved from จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: ภัณณามล กระต่ายแก้ว. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 1. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวัตผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภิรมย์ ศรีเพชร. (2527). การเปรียบเทียบความต้องการและการปฏิบัติจริงในการฝึกปฏิบัติด้านการทำงานและพื้นฐานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภิรมย์ ศรีเพชร. (2540). ความเป็นไทย. ในเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ โครงการพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอน. Retrieved from กรุงเทพฯ:
- มยุรี บุญเยี่ยม. (2545). การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง “ความน่าจะเป็น” ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต), คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มาโนช พรหมปัญญา. (2550). ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของเยาวชนไทย. วารสารกระแสวัฒนธรรม, 8(13), 67-74.
- มารยาท ลีพิพัฒนวิทย์. (2543). ความเป็นไทยในโฆษณาการบินไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต), สาขาการบริหารสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มารยาท สุจริตวรกุล. (2545). ผลของการให้คำปรึกษาแบบเกสตาลต์ต่อความตระหนักรู้ในตนเองของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต), สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มิรินทร์ ชูสกุล. (2555). การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องการอ่านนิทานคุณธรรม ระหว่าง การจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ แบบ CIRC และ แบบ KWL-Plus. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มิลินทรา ยินดีสุข. (2547). รูปแบบกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต), สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยุพดี กะจะวงษ์. (2535). การใช้คำถามเพื่อสร้างความคิดรวบยอดในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เขตการศึกษา 12. เอกสารประกอบรายงานการวิจัย. Retrieved from จันทบุรีสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด. (อัดสำเนา):

- ยุพิน ชัยราชา. (2541). การใช้ชุดกิจกรรมการสอนความรู้ความตระหนักและทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันโรคเอดส์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), สาขาวิชาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัชนก ทุมชาติ. (2551). การศึกษาความตระหนักถึงผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้แบบจำลอง ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), สาขาวิชาผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตนารณ จินดาสวัสดิ์. (2555). ผลของการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและความตระหนักเรื่องการอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), สาขาการศึกษาวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- เริงชัย คงสง. (2547). ความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับยาเสพติด (ยาบ้า): ศึกษาเปรียบเทียบเด็กและเยาวชนในระบบและนอกระบบโรงเรียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต), รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โรจน์ จะโนภาช และคณะ. (2522). แบบจำลองทักษะการสอนจุลภาค. ทักษะการตั้งคำถาม. Retrieved from กรุงเทพฯ:
- ลักษณ์ นันตาทาศ. (2543). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มทักษะภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2523). พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรือง.
- วิทย์ เทียงบุญธรรม. (2537). พจนานุกรมไทย-อังกฤษ (ฉบับห้องสมุด). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รวมสาส์น.
- วีระ อัมพันสุข. (2551). ความเป็นไทย (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- แวมมยุรา เหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- สดสวย กาวี. (2550). การสร้างชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่าปลาประชาอุทิศ อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

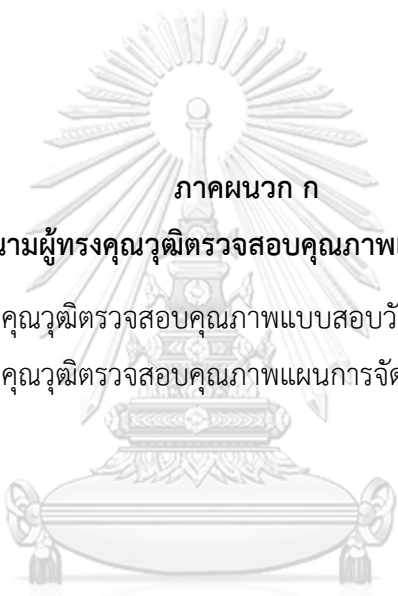
- สถาบันไทยศึกษา. (2529). ความเป็นไทยที่ควรธำรงไว้. Paper presented at the ความเป็นไทยที่ควรธำรงไว้. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สนิท สัตโยภาส. (2545). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพมหานคร: เซ็นจูรี.
- สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564). (ออนไลน์). สืบค้นจาก:
http://www.mol.go.th/sites/default/files/002_ppt_plan2560-2564_0.pdf.
- สมบัติ มหารศ. (2533). เอกสารการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2551). วิฤตเยาวชนไทยในยุคปัจจุบัน. (ออนไลน์). สืบค้นจาก:
http://www.siamturakij.com/home/news/print_news.php?news_id=413343624
- สราวดี เพ็งศรีโครต. (2549). คำถามนั้นสำคัญไฉน. วารสารวิทยากร. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการ ครุสภา.
- สายสุณี สกกุลแก้ว. (2534). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายัณห์ ฝาน้อย. (2549). การสอนกระบวนการคิดโดยการตั้งคำถาม. วารสารวงการศึกษา (มีนาคม).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ผลการสำรวจความรู้สึกรู้สึกเด็กไทยเพื่อหาคุณลักษณะพึงประสงค์. (ออนไลน์). สืบค้นจาก:
<http://www.manager.co.th/Ool/ViewNews.aspx?NewsID=9520000046200>.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 23/2553.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2548). การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและ ประเมินผล สำนักงานฯ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคม อาเซียน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุชนภา สำเนียงสูง. (2546). การพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่องสิ่งแวดล้อมชุมชนสำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1. (มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- สุจิตรา ไอสถอภีรักษ์. (2538). การวิเคราะห์การใช้คำถามครุคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์), ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักและวิธีการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนาญ นิธิมุทรากุล. (2520). การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ และความสนใจอันเกิดจากการอ่านหนังสือที่ใช้สำนวนของเด็กในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับหนังสือที่ผู้ใหญ่เขียน. (ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- โสภณา แจ่มยวง. (2538). ความสามารถในการอ่านของนักเรียนตามแนวทฤษฎีอรรถฐานกับการสอนตามคู่มือครู. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- หทัยรัตน์ ทับพร. (2549). ยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อสืบทอดความเป็นไทยของชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์), สาขาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณรัตน์ พวงทิพากร. (2532). การศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้คำถามระดับต่างๆ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต), ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อรุณี สายเสมา. (2541). สัมฤทธิ์ผลด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธีทำนาย. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อัมพร ม้าคอง. (2551). การพัฒนามโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์โดยใช้โมเดลมโนทัศน์การได้มาซึ่งมโนทัศน์และคำถามระดับสูง. Retrieved from รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: CHULALONGKORN UNIVERSITY
- อัมพร ม้าคอง. (2553). ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์: การพัฒนาเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อินสน สมเกต. (2533). ผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีสัดส่วนต่างกันต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์), คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

- ก-1 รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพแบบสอบวัดทักษะการอ่าน
- ก-2 รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ก-1 รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพแบบสอวัตความตระหนักในความเป็นไทย

1. รองศาสตราจารย์ อมรา รอดตารา

อาจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. รองศาสตราจารย์ ดร. ณีฎฐภรณ์ หลาวทอง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณาท เทียนศรี

อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

ก-2 รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอื้อพร สัมมาทิพย์

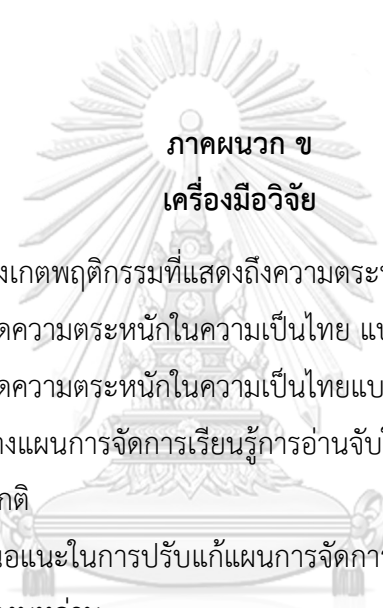
อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมพร อังศรีพวง

อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

3. อาจารย์พิรุณเทพ เพชรบุรี

อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

ภาคผนวก ข
เครื่องมือวิจัย

- ข-1 แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย
- ข-2 แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย แบบประเมินตนเอง
- ข-3 แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทยแบบการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์
- ข-4 ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูง
และแบบปกติ
- ข-5 ข้อเสนอแนะในการปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ
- ข-6 ตัวอย่างบทอ่าน

ข-1 แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย

- แบบประเมินพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทย**
- คำชี้แจง**
1. เขียนชื่อ-สกุล ชั้น และเลขที่ของนักเรียน และทำการประเมินพฤติกรรม
 2. .พิจารณาพฤติกรรม แล้วบันทึกลงในตาราง โดยใช้สัญลักษณ์ ✓ เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักในความเป็นไทยออกมา
 3. เกณฑ์การให้คะแนน คือ กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 0, 1, 2 และ 3 ตามลำดับ ดังนี้
 - 3 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมทุกครั้ง โดยที่ครูไม่ต้องเตือน
 - 2 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมบางครั้ง โดยที่ครูต้องเตือนบางครั้ง
 - 1 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง โดยที่ครูต้องเตือนเสมอ
 - 0 คะแนน หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรมเลย

ชื่อ ชั้น ป.4/..... เลขที่

พฤติกรรม	0	1	2	3
1. ยืนตรงเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ โดยที่ไม่ต้องเตือน				
2. ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญของศาสนาที่โรงเรียนจัดขึ้น				
3. ร่วมกิจกรรมถวายพระพรในโอกาสต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น				
4. ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในวันสำคัญต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น				
5. ออกเสียงสระ พยัญชนะภาษาไทยได้ถูกต้องชัดเจน				
6. เขียนสะกดคำได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย				
7. ใช้คำพูดภาษาไทยในการสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ถูกต้อง				
8. เขียนสื่อสารตามหลักภาษาไทยได้ถูกต้อง				
9. ใช้คำในการเขียนสื่อสารได้เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพบุคคล				
10. ยกมือไหว้แล้วกล่าวสวัสดิ์เมื่อพบอาจารย์				
11. ร่วมกิจกรรมเมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่				
12. กล่าวขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งของจากเพื่อน อาจารย์ และผู้ใหญ่				
13. รับฟังคำแนะนำจากเพื่อน อาจารย์ และผู้ใหญ่ โดยไม่แสดงอาการไม่พอใจ				
14. ใช้คำพูดสุภาพเมื่อสนทนากับเพื่อน อาจารย์ และผู้ใหญ่				
15. รับประทานอาหารอย่างสุภาพ				
16. ไหว้และทำความเคารพอย่างตั้งใจ				
17. เลือกใช้สินค้าที่ผลิตจากฝีมือคนไทย				
18. เลือกรับประทานอาหาร ที่ใช้สารสกัดธรรมชาติแทนสารเคมี				
19. อ่านหนังสือและวรรณคดีไทยในเวลาว่าง				
20. เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับ ดนตรีและนาฏศิลป์ไทยที่จัดในโรงเรียน				

ข-2 แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทย แบบประเมินตนเอง

ชื่อ..... ชั้น ป.4/..... เลขที่

คำชี้แจง

1. เขียนชื่อ-สกุล ชั้น และเลขที่ และทำการประเมินพฤติกรรมตนเอง
2. .พิจารณาพฤติกรรม และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่นักเรียนคิดว่าตรงกับความคิดหรือความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด โดย

1 = ตรงน้อยที่สุด 2 = ตรงน้อย 3 = ค่อนข้างตรง
4 = ตรงมาก 5 = ตรงมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ					
1.	เมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ ฉันคิดว่าจะต้องยืนตรงและร้องเพลงชาติเสมอ					
2.	ฉันคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ					
3.	ฉันรู้สึกภูมิใจ เมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมถวายพระพรในโอกาสต่างๆ					
4.	ฉันเต็มใจที่จะบำเพ็ญประโยชน์ เนื่องในวันสำคัญของชาติ					
5.	ฉันรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ยินเพลงชาติไทย					
6.	ฉันคิดว่าการประดับธงชาติไทยในวันสำคัญของชาติเป็นสิ่งที่ควรกระทำ					
7.	ฉันคิดว่าภาษาไทยเป็นภาษาที่สำคัญภาษาหนึ่งของโลก					
8.	ฉันรู้สึกว่าการเขียนสะกดคำได้ถูกต้องเป็นสิ่งที่ยาก					
9.	ฉันคิดว่าการใช้คำพูดในการสื่อสารให้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ					
10.	ฉันคิดว่าไม่จำเป็นที่จะต้องใช้คำพูดให้เหมาะสมกับระดับของบุคคล					
11.	ฉันรู้สึกว่าการใช้คำพูดให้ถูกกาลเทศะเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน					
12.	ฉันรู้สึกภูมิใจที่ใช้ภาษาไทย					
13.	เมื่อต้องเดินผ่านอาจารย์ ฉันคิดว่าควรจะเดินก้มศีรษะ					
14.	ฉันคิดว่า ควรใช้คำพูดสุภาพเมื่อสนทนากับเพื่อน อาจารย์ และผู้ใหญ่					
15.	ฉันคิดว่าไม่จำเป็นที่จะต้องยกมือไหว้ และกล่าวสวัสดิ์ เมื่อพบอาจารย์					
16.	ฉันรู้สึกว่าการกล่าวขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งของจากเพื่อนและอาจารย์ เป็นสิ่งที่จำเป็น					
17.	เมื่ออยู่ต่อหน้าผู้ใหญ่ ฉันคิดว่าฉันควรจะอยู่ในอาการสำรวม					
18.	ฉันรู้สึกว่าการยอมรับฟังคำแนะนำจากผู้ใหญ่จะทำให้งานสำเร็จไปด้วยดี					
19.	ฉันคิดว่าการปฏิบัติตนตามมารยาทไทยเป็นสิ่งที่ดีงาม					
20.	ฉันรู้สึกว่าการวัฒนธรรมไทยเป็นเรื่องยากที่จะเข้าใจ					

ข้อที่	ข้อความ	☹	☺	😊	😄	😁
21.	ฉันคิดว่าประเพณีไทยและวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่บ่งบอกเอกลักษณ์ของชาติ					
22.	ฉันชอบเข้าร่วมงานประเพณีไทยและวัฒนธรรมไทย เมื่อมีโอกาส					
23.	ฉันอยากเรียนรู้ความเป็นชาติไทย ด้วยการไปทัศนศึกษาแหล่งโบราณสถาน					
24.	ฉันรู้สึกว่าการหลักของประเพณีไทยและวัฒนธรรมไทยเป็นเรื่องที่ล้าหลัง ไม่ทันสมัย					
25.	ฉันคิดว่าดนตรีและนาฏศิลป์ไทยเป็นสมบัติที่ล้ำค่าของชาติ					
26.	ฉันรู้สึกว่าการสินค้าที่ผลิตจากฝีมือคนไทย เป็นสินค้าที่ล้ำสมัย					
27.	เมื่อต้องรับประทานอาหารนอกบ้าน ฉันชื่นชอบที่รับประทานอาหารไทย					
28.	ฉันคิดว่าสมุนไพรไทยมีประโยชน์มากมาย					
29.	ฉันเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย					
30.	ฉันรู้สึกว่าการภาพยนตร์ไทยเป็นภาพยนตร์ที่ล้าหลังกว่าภาพยนตร์ต่างประเทศ					

ข-3 แบบวัดความตระหนักในความเป็นไทยแบบการเขียนเติมประโยคให้สมบูรณ์

จงอ่านเหตุการณ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามตามความคิดของนักเรียน

เหตุการณ์ที่ 1

ในวันแม่แห่งชาตินี้ ทางโรงเรียนจะจัดกิจกรรมปลูกป่าและจุดเทียนชัยถวายพระพร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทางโรงเรียนได้ขออาสาสมัครรับนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ ซึ่งตรงกับวันหยุดของโรงเรียน และนักเรียนได้นัดกับอาจารย์สอนพิเศษเพื่อเรียนพิเศษในวันนี้ นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร

นักเรียนจะตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่

เพราะอะไรจึงตัดสินใจอย่างนั้น

เหตุการณ์ที่ 2

นิตา เป็นนักเรียนที่ชื่นชอบและเขียนภาษาไทยได้ดี เมื่อนิตาเห็นเพื่อนเขียนคำไม่ถูกต้อง จึงมักจะตักเตือนเพื่อนว่า “ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ และเป็นเอกลักษณ์ของชาติที่น่าภูมิใจ และเป็นภาษาที่สำคัญภาษาหนึ่ง เราควรเขียนให้ถูกต้อง”

ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของนิตา นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

เพราะอะไรจึงตัดสินใจอย่างนั้น

เหตุการณ์ที่ 3

กฤตภาส เห็นอาจารย์สมพรเดินหอบหนังสือกองใหญ่ไปที่ห้องพักอาจารย์ กฤตภาสเห็น
ดังนั้นจึงอยากจะช่วยอาจารย์สมพรหอบหนังสือไปที่ห้องพักอาจารย์ แต่ยั้งลังเลไม่กล้าไปช่วย เพราะ
อาจารย์สมพรเป็นอาจารย์ที่เคยดุกฤตภาสในช่วงโมงภาษาไทย เนื่องจากกฤตภาสไม่ตั้งใจเรียน

ถ้านักเรียนเป็นกฤตภาส นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร

เพราะอะไรจึงตัดสินใจอย่างนั้น

เหตุการณ์ที่ 4

สัปดาห์หน้า โรงเรียนของวรพัชรจะพานักเรียนไปทัศนศึกษาที่จังหวัดสุโขทัย เพื่อไปชม
โบราณสถานและโบราณวัตถุต่างๆ ในสมัยสุโขทัย ที่นักเรียนได้เรียนมา แต่เนื่องจากในวันนั้น
วรพัชรต้องไปทำวิชา เพื่อไปท่องเที่ยวที่ประเทศอังกฤษในช่วงปิดเทอม

ถ้านักเรียนเป็นวรพัชร นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร

เพราะอะไรจึงตัดสินใจอย่างนั้น

เหตุการณ์ที่ 5

ในกิจกรรมขึ้นปีใหม่ของโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจหลายอย่าง เพื่อให้นักเรียนเข้าร่วม โดยเพื่อนๆ ได้ชวนปวเรศเข้าร่วมกิจกรรมทำผ้ามด้อย้อม โดยมีวิทยากรท้องถิ่นเป็นผู้ให้ความรู้และสาธิตการทำผ้ามด้อย้อม แต่ปวเรศตั้งใจจะไปดูกิจกรรมการประกวดร้องเพลงสากลตั้งแต่แรกแล้ว

ถ้านักเรียนเป็นปวเรศ นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร

เพราะอะไรจึงตัดสินใจอย่างนั้น

ข-4 ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้คำถามระดับสูง และแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความแบบปกติ

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้คำถามระดับสูง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิชาอ่านจับใจความ	รหัสวิชา ท ๔๑๐๑
เรื่อง คนดีศรีรัตนโกสินทร์ (๑)	จำนวน ๑ คาบ
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ภาคต้น

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ

แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ป.๔/๒ อธิบายความหมายของคำ ประโยค และสำนวนจากเรื่องที่อ่าน

ท ๑.๑ ป.๔/๓ อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนด และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

ท ๑.๑ ป.๔/๖ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ท ๑.๑ ป.๔/๘ มีมารยาทในการอ่าน

๒. แนวคิดหลัก

พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินเป็นตัวอย่างของคนดีศรีรัตนโกสินทร์ที่ทำให้คนรุ่นหลังเห็นว่าผลงานและความดีคือสิ่งที่จารึกไว้คู่แผ่นดินตลอดไป เราควรจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

๓. จุดประสงค์หลัก

- ๑ อ่านและอธิบายเนื้อหาในแต่ละย่อหน้าได้
- ๒ สรุปใจความสำคัญของเรื่องได้
- ๓ แสดงความคิดเห็นเรื่อง “กรุงศรีอยุธยาจะไม่สิ้นคนดี” ได้
- ๔ บอกผลงานของพลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินได้
- ๕ ยกตัวอย่างการแสดงความรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ได้

๔. สารการเรียนรู้

เอกสารอ่านจับใจความ เล่ม ๑ ภาคต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม บทที่ ๕ คนดีศรีรัตนโกสินทร์

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นสร้างความสนใจ

๑. นักเรียนเปิดภาพเพื่อทายว่าบุคคลในภาพคือใคร (พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน) จากนั้นครูใช้คำถามเพื่อสร้างความสนใจและนำเข้าสู่วิธีเรียน

- บุคคลในภาพคือใคร มีความสำคัญอย่างไร (วิเคราะห์)
- คุณประโยชน์ที่บุคคลท่านนี้ ได้สร้างไว้ให้แก่ประชาชนชาวไทยมีอะไรบ้าง

(วิเคราะห์)

ตัวแทนละกลุ่มออกมาตอบคำถาม จากนั้นนักเรียนและครูร่วมกันสรุปคำตอบที่ได้จากคำตอบของตัวแทนในแต่ละกลุ่ม

ขั้นสำรวจและค้นหา

๒. นักเรียนอ่านบทเรียนเรื่อง คนดีศรีรัตนโกสินทร์ โดยให้อ่านในใจ

๓. นักเรียนและครูร่วมกันอธิบายเนื้อเรื่อง คนดีศรีรัตนโกสินทร์ จากนั้นครูตีพิมพ์บรมราชาลักษณ์พระมหากษัตริย์รัชกาลต่างๆ โดยครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนได้อธิบายและประเมินความรู้

- การที่กรมพระกำแพงเพชรฯ ได้ไปศึกษาวิชาวิศวกรรมและทหารช่างที่ต่างประเทศ ส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศไทยอย่างไร (วิเคราะห์)

- การที่กรมพระกำแพงเพชรฯ สร้างสะพานพระรามหก ส่งผลดีต่อการคมนาคมอย่างไร (วิเคราะห์)

- ทำไมประเทศไทยในสมัยนั้นต้องริบพัฒนาประเทศในหลายๆ ด้าน (วิเคราะห์)
- การจัดตั้งสถานีวิทยุกรุงเทพฯ มีผลดีหรือผลเสียอย่างไร (ประเมินค่า)
- ถ้าไม่มีการสร้างสะพานกษัตริย์ศึกขึ้นจะส่งผลอย่างไร (สังเคราะห์)

- การนำหัวรถจักรดีเซลมาแทนหัวรถจักรไอน้ำมีผลดีหรือผลเสียอย่างไรบ้าง (ประเมินค่า)

- เพราะเหตุใดการเจาะอุโมงค์ขุนตานถึงต้องหยุดชะงักลง (วิเคราะห์)

- นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการพัฒนาประเทศไทยในสมัยรัชกาลที่ ๕ ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร (นำไปใช้)

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาคำตอบตามคำถามที่ครูได้ตั้งไว้ โดยมีสมาชิก ๑ คนในกลุ่มเป็นผู้จดคำตอบของกลุ่ม จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอคำตอบ นักเรียนและครูร่วมกันสรุปคำตอบอีกครั้งหนึ่ง

ชั้นอธิบายและลงข้อสรุป

๔. นักเรียนช่วยกันสรุปพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน โดยครูดิฉภาพสถานที่ที่กรมพระกำแพงเพชรได้สร้างและพัฒนา จากนั้นดัดบัตรคำและแถบประโยคบนกระดานแล้วให้นักเรียนร่วมกันอธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจที่เกี่ยวข้องกับบัตรคำและแถบประโยค

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและเจ้าจอมมารดา

พระเจ้าลูกยาเธอพระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยา

โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ

พระองค์ทรงศึกษาวิศวกรรมและทหารช่างที่ประเทศอังกฤษ

การทหารช่างในกองทัพไทย

กิจการรถไฟ

พระบิดาแห่งการรถไฟ

การส่งออกผลผลิตทางการเกษตร การใช้รถแทรกเตอร์

๕. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จากเรื่อง โดยครูใช้คำถามในการสรุปข้อคิด

- พระราชกรณียกิจของกรมพระกำแพงเพชรฯ มีมากมายหลายด้าน แต่ละด้านมีประโยชน์ต่อประเทศไทยอย่างไรบ้าง (วิเคราะห์)

- นักเรียนมีวิธีอย่างไรบ้างที่จะช่วยให้ประเทศไทยพัฒนาขึ้นจากปัจจุบันนี้

(สังเคราะห์)

- ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คืออะไรบ้าง (วิเคราะห์)
- ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้มีความสำคัญอย่างไร (ประเมินค่า)

ตัวแทนละกลุ่มออกมาตอบคำถาม จากนั้นนักเรียนและครูร่วมกันสรุปคำตอบที่ได้ จากคำตอบของตัวแทนในแต่ละกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๕. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับกิจการรถไฟไทย ที่มีขึ้นในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ผ่านทรงพัฒนาด้านการคมนาคมให้คนไทยได้ไปมาหาสู่กันสะดวกมากขึ้น โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม และนักเรียนศึกษาในใบงาน โดยครูใช้คำถามในการอภิปราย

- การสร้างทางรถไฟไปยังหัวเมืองต่างๆ มีความสำคัญอย่างไร (ประเมินค่า)
- การให้สถานีรถไฟกรุงเทพฯ เป็นจุดศูนย์กลางในการเดินทาง มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร (ประเมินค่า)
- การเจาะอุโมงค์ขุนตาลมีผลดีและผลเสียอย่างไร (ประเมินค่า)
- ถ้าหากไม่มีการเชื่อมทางรถไฟสายเหนือและสายใต้เข้าด้วยกัน จะส่งผลอย่างไร

บ้าง (สังเคราะห์)

- การสร้างสะพานพระพุทธยอดฟ้ามีผลดีอย่างไร (วิเคราะห์)
- สงครามโลกครั้งที่ ๑ ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการคมนาคมอย่างไร

(วิเคราะห์)

ตัวแทนละกลุ่มออกมาตอบคำถาม โดยเขียนบนกระดาน จากนั้นนักเรียนและครูร่วมกันสรุปคำตอบที่ได้จากคำตอบของตัวแทนในแต่ละกลุ่ม

ขั้นประเมินผล

๖. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามจากบทเรียน

- วิชาที่กรมพระกำแพงเพชรเสด็จไปศึกษา ณ ต่างประเทศ มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศหรือไม่ อย่างไร (วิเคราะห์)

- การพัฒนาด้านไปรษณีย์และโทรเลข ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรในสังคมไทย (วิเคราะห์)

- ทำไมถึงต้องมีการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้รถแทรกเตอร์ในการทำการเกษตร
(วิเคราะห์)

- การใช้รถแทรกเตอร์ในการทำการเกษตร ส่งผลดีหรือผลเสียต่อการเกษตรอย่างไร
(ประเมินค่า)

- การที่กรมพระกำแพงเพชรฯ เสด็จกลับมาช่วยพระราชบิดาในการพัฒนาประเทศ
ส่งผลอย่างไรกับประเทศไทยบ้าง (วิเคราะห์)

ตัวแทนละกลุ่มออกมาตอบคำถาม จากนั้นนักเรียนและครูร่วมกันสรุปคำตอบที่ได้จาก
คำตอบของตัวแทนในแต่ละกลุ่ม

๖. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- ภาพกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน
- ภาพสถานีรถไฟหัวลำโพง
- บัตรคำ
- แลปประโยค
- ใบงาน เรื่อง กิจการรถไฟไทย

๗. การวัดและประเมินผล

- ความตั้งใจในการอ่าน
- การตอบคำถามและความถูกต้องของคำตอบ
- การแสดงความคิดเห็น
- ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิชาอ่านจับใจความ	รหัสวิชา ท ๔๑๐๑
เรื่อง คนตีศรีรัตนโกสินทร์ (๒)	จำนวน ๒ คาบ
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ภาคต้น

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

- ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ป.๔/๑ อ่านออกเสียง บทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง
- ท ๑.๑ ป.๔/๒ อธิบายความหมายของคำ ประโยค และสำนวนจากเรื่องที่อ่าน
- ท ๑.๑ ป.๔/๓ อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนด และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
- ท ๑.๑ ป.๔/๔ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
- ท ๑.๑ ป.๔/๕ คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบ
- ท ๑.๑ ป.๔/๖ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- ท ๑.๑ ป.๔/๘ มีมารยาทในการอ่าน

๒. แนวคิดหลัก

พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินเป็นตัวอย่างของคนตีศรี
รัตนโกสินทร์ที่ทำให้คนรุ่นหลังเห็นว่าผลงานและความดีคือสิ่งที่จรรโลงไว้คู่แผ่นดินตลอดไป เราควร
จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

๓. จุดประสงค์หลัก

- ๑ อ่านและอธิบายเนื้อหาในแต่ละย่อหน้าได้
- ๒ สรุปใจความสำคัญของเรื่องได้
- ๓ แสดงความคิดเห็นเรื่อง “กรุงศรีอยุธยาจะไม่สิ้นคนดี” ได้
- ๔ บอกผลงานของพลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินได้
- ๕ ยกตัวอย่างการแสดงความรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ได้

๔. สารการเรียนรู้

เอกสารอ่านจับใจความ เล่ม ๑ ภาคต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม บทที่ ๕ คนดีศรีรัตนโกสินทร์

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นสร้างความสนใจ

๑. นักเรียนต่อพระนามของพลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินให้ถูกต้องจากนั้นครูถามคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

นายพลเอก	พระเจ้าบรมวงศ์เธอ	พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร	กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน
----------	-------------------	--------------------------	--------------------------

- พระราชกรณียกิจด้านการธนาคารของกรมพระกำแพงเพชรฯ มีอะไรบ้าง (วิเคราะห์)

- ทำไมกรมพระกำแพงเพชรฯ ถึงต้องมาช่วยดูแลเรื่องการไฟฟ้า (วิเคราะห์)

- เพราะเหตุใดกรมพระกำแพงเพชรฯ ถึงได้รับสมญานามว่า “พระบิดาแห่งการรถไฟไทย” (วิเคราะห์)

- กรมพระกำแพงเพชรได้รับการยกย่องว่า เป็นบุคคล ๓ แผ่นดิน นักเรียนจงอธิบายคำว่า ๓ แผ่นดิน หมายถึงอะไร (วิเคราะห์)

- นักเรียนมีวิธีการที่จะทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติอย่างไรบ้าง (สังเคราะห์)

ตัวแทนกลุ่มออกมาตอบคำถาม จากนั้นนักเรียนและครูร่วมกันสรุปคำตอบที่ได้จากคำตอบของตัวแทนในแต่ละกลุ่ม

ขั้นสำรวจและค้นหา

๒. นักเรียนช่วยกันสรุปและบอกคุณธรรมของพลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน จากเนื้อเรื่อง

ความวิริยะอุตสาหะ
ความซื่อสัตย์สุจริต
ความเมตตากรุณา

๓. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามจากคุณธรรมของพลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน จากเนื้อเรื่อง

- คุณธรรมในการทำงานของกรมพระกำแพงเพชรฯ ส่งผลดีต่อการทำงานของพระองค์ท่านอย่างไร (วิเคราะห์)

- ทำไมกรมพระกำแพงเพชรฯ ถึงได้รับการเชิดชูว่าเป็นผู้มีความวิริยะอุตสาหะ (วิเคราะห์)

- ถ้านักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำสิ่งต่างๆ จะส่งผลอย่างไร (ประเมินค่า)

- นักเรียนจะสามารถแสดงถึงความมีเมตตากรุณาได้อย่างไรบ้าง (สังเคราะห์)

- นักเรียนจะนำคุณธรรมของกรมพระกำแพงเพชรฯ มาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร (นำไปใช้)

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาคำตอบตามคำถามที่ครูได้ตั้งไว้ โดยมีสมาชิก ๑ คนในกลุ่มเป็นผู้จดคำตอบของกลุ่ม จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอคำตอบ นักเรียนและครูร่วมกันสรุปคำตอบอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป

๔. นักเรียนช่วยกันสรุปใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า โดยครูติดภาพสถานที่ที่กรมพระกำแพงเพชรได้สร้างและพัฒนา จากนั้นติดครุฑติดแถบประโยคแสดงถึงพระราชกรณียกิจของกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน

สะพานปฐมบรมราชานุสรณ์

สะพานพระพุทธยอดฟ้า

กิจการไปรษณีย์โทรเลข

โทรศัพท์ทางไกล/หนังสือพิมพ์/วิทยุกระจายเสียง

สถานีวิทยุกรุงเทพ

กิจการ

กิจการด้านออมสิน

กิจการอื่นๆ เช่น การประปา การเดินรถราง
การขุดเจาะน้ำมัน การประกันภัย งานทะเบียน

จากนั้นครูใช้คำถามเพื่อสรุปใจความสำคัญ

- การที่กรมพระกำแพงเพชรฯ ทรงริเริ่มนำเอาเครื่องเจาะมาทำการเจาะสำรวจหาน้ำมันดิบ ที่จังหวัดเชียงใหม่ ส่งผลดีหรือผลเสียอย่างไร (ประเมินค่า)
- ทำไมน้ำมันดิบถึงมีราคาแพง หากประเทศไทยมีแหล่งน้ำมันดิบจะเกิดประโยชน์อย่างไร (วิเคราะห์)
- การที่ประเทศไทยมีไฟฟ้าใช้ ส่งผลต่อด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างไร (วิเคราะห์)
- การจัดตั้งให้มีโทรศัพท์ทางไกล มีผลดีอย่างไร (วิเคราะห์)
- การจัดให้มีการเดินรถรางในเขตพระนคร มีผลดีต่อประชาชนอย่างไร (วิเคราะห์)
- การพัฒนาประเทศไทย จนประเทศไทยเป็นที่ยอมรับนานาชาติประเทศ ส่งผลดีต่อประเทศไทยอย่างไร (วิเคราะห์)

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาคำตอบตามคำถามที่ครูได้ตั้งไว้ โดยมีสมาชิก ๑ คนในกลุ่มเป็นผู้จดคำตอบของกลุ่ม จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอคำตอบ นักเรียนและครูร่วมกันสรุปคำตอบอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นขยายความรู้

๕. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย ที่ทรงพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้า รวมถึงทำประโยชน์ให้กับพสกนิกรชาวไทยนานัปการ โดยครูใช้คำถามในการอภิปราย

- พระมหากษัตริย์ไทยมีพระราชกรณียกิจมากมายหลายประการ พระราชกรณียกิจเหล่านี้ส่งผลต่อประเทศไทย และประชาชนไทยอย่างไรบ้าง (วิเคราะห์)
- ทำไมพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ถึงทรงงานหนัก ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำงาน (วิเคราะห์)
- การที่ประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้า ประชาชนชาวไทยอยู่ดีมีสุขมาจนถึงปัจจุบันนี้ เกิดจากสาเหตุใดเป็นหลัก (วิเคราะห์)
- นักเรียนจะมีวิธีแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยได้อย่างไรบ้าง (สังเคราะห์)

- นักเรียนจะมีวิธีการแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติไทยของเราได้อย่างไร (สังเคราะห์)

- ทำไมพระมหากษัตริย์ถึงให้ประชาชนมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา (วิเคราะห์)

- พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ มีความหมายว่าอย่างไร เราสามารถแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันศาสนาได้อย่างไร (สังเคราะห์)

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาคำตอบตามคำถามที่ครูได้ตั้งไว้ โดยมีสมาชิก ๑ คนในกลุ่มเป็นผู้จดคำตอบของกลุ่ม จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอคำตอบ นักเรียนและครูร่วมกันสรุปคำตอบอีกครั้งหนึ่ง

๖. นักเรียนร่วมกันแสดงความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์ผู้ทรงงานอย่างเหน็ดเหนื่อยและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากใดๆ เพื่อให้พสกนิกรชาวไทยได้อาศัยในแผ่นดินไทยอย่างมีความสุข โดยการแสดงความเคารพต่อพระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์ท่านหน้าชั้นเรียน

ขั้นประเมินผล

๗. นักเรียนและครูร่วมสรุปเนื้อเรื่อง คนดีศรีรัตนโกสินทร์ โดยการตอบคำถาม

- พระราชกรณียกิจของกรมพระกำแพงเพชรฯ มีประโยชน์ต่อประเทศไทยอย่างไรบ้าง (วิเคราะห์)

- อธิบายความหมายของคำว่า “คนดีศรีรัตนโกสินทร์” ตามความเข้าใจของนักเรียน (สังเคราะห์)

- คนดีศรีรัตนโกสินทร์ในที่นี้หมายถึงกรมพระกำแพงเพชรฯ ใช่หรือไม่ เพราะเหตุใด นักเรียนถึงยกย่องกรมพระกำแพงเพชรฯว่าเป็นคนดีศรีรัตนโกสินทร์ (สังเคราะห์)

- นักเรียนมีวิธีการที่จะแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของไทยทั้ง ๓ สถาบันในชีวิตประจำวันได้อย่างไร (นำไปใช้)

ตัวแทนกลุ่มออกมาตอบคำถาม จากนั้นนักเรียนและครูร่วมกันสรุปคำตอบที่ได้จากคำตอบของตัวแทนในแต่ละกลุ่ม

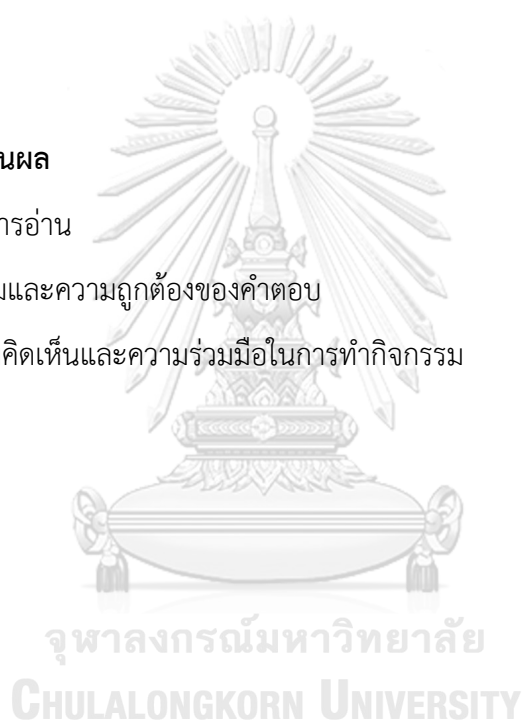
๘. นักเรียนทำแบบฝึกหัดอ่านจับใจความ ภาคต้น บทที่ ๕

๖. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- ภาพกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน
- ภาพสถานีรถไฟหัวลำโพง
- ภาพสะพานราม ๖
- ภาพสะพานพระพุทธยอดฟ้า
- พระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ไทย
- บัตรคำ
- แแถบประโยค

๗. การวัดและประเมินผล

- ความตั้งใจในการอ่าน
- การตอบคำถามและความถูกต้องของคำตอบ
- การแสดงความคิดเห็นและความร่วมมือในการทำกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ แบบปกติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิชาอ่านจับใจความ	รหัสวิชา ท ๔๑๐๑
เรื่อง คนตีศรีรัตนโกสินทร์ (๑)	จำนวน ๑ คาบ
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ภาคต้น

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ๑ท.๑.๑ ป.๔/๒ อธิบายความหมายของคำ ประโยค และสำนวนจากเรื่องที่อ่าน

๑ท.๑.๑ ป.๔/๓ อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนด และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

ท ๑.๑ ป.๔/๖ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ท ๑.๑ ป.๔/๘ มีมารยาทในการอ่าน

๒. แนวคิดหลัก

พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินเป็นตัวอย่างของคนตีศรี
รัตนโกสินทร์ที่ทำให้คนรุ่นหลังเห็นว่าผลงานและความดีคือสิ่งที่จารึกไว้คู่แผ่นดินตลอดไป เราควร
จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

๓. จุดประสงค์หลัก

- ๕ อ่านและอธิบายเนื้อหาในแต่ละย่อหน้าได้
- ๖ สรุปใจความสำคัญของเรื่องได้
- ๗ แสดงความคิดเห็นเรื่อง“กรุงศรีอยุธยาจะไม่สิ้นคนดี” ได้
- ๘ บอกผลงานของพลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินได้
๕. ยกตัวอย่างการแสดงความรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ได้

๔. สาระการเรียนรู้

เอกสารอ่านจับใจความ เล่ม ๒ ภาคต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม บทที่ ๕ คนตีศรีรัตนโกสินทร์

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นสร้างความสนใจ

๑. นักเรียนเปิดภาพเพื่อทายว่าบุคคลในภาพคือใคร (พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน) จากนั้นครูใช้คำถามเพื่อสร้างความสนใจและนำเข้าสู่บทเรียน

- บุคคลในภาพคือใคร
- บุคคลในภาพเป็นพระโอรสของใคร
- ยกตัวอย่างคุณประโยชน์ที่กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินได้สร้างไว้

ขั้นสำรวจและค้นหา

๒. นักเรียนอ่านบทเรียนเรื่อง คนดีศรีรัตนโกสินทร์ โดยให้อ่านในใจ

๓. นักเรียนร่วมกันอธิบายเนื้อเรื่อง คนดีศรีรัตนโกสินทร์ โดยให้นักเรียนอภิปรายเนื้อเรื่องที่ละคน จากนั้นครูดิถีพระบรมฉายาลักษณ์พระมหากษัตริย์รัชกาลต่างๆ ครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนได้อธิบายและประเมินความรู้

- กรมพระกำแพงเพชรฯ ทรงเปิดกิจการกิจการส่งวิทยุกระจายเสียงเป็นเป็นครั้งแรก มีชื่อว่าอะไร

- กรมพระกำแพงเพชรฯ ท่านทรงเป็นบุคคล ๓ แผ่นดิน หมายถึงแผ่นดินในรัชกาลใดบ้าง

- สงครามโลกครั้งที่ ๑ เกินขึ้นในรัชสมัยใด
- การจัดตั้งธนาคารออมสินตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลใด
- สะพานที่รถไฟแล่นข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาชื่อว่าสะพานอะไร
- รถไฟสายเหนือสิ้นสุดที่จังหวัดอะไร
- อุโมงค์ถ้ำขุนตาล เจาะผ่านจังหวัดใดบ้าง เพื่อมุ่งสู่จังหวัดเชียงใหม่
- สะพานลอยแห่งแรกของไทยมีชื่อว่า

ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป

๔. นักเรียนช่วยกันสรุปพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน โดยครูดิถีภาพสถานที่ที่กรมพระกำแพงเพชรได้สร้างและพัฒนา จากนั้นติดบัตรคำและแถบประโยคบนกระดานแล้วให้นักเรียนร่วมกันอธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจที่เกี่ยวกับบัตรคำและแถบประโยค

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและเจ้าจอมมารดา

พระเจ้าลูกยาเธอพระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร

โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ

พระองค์ทรงศึกษาวิศวกรรมและทหารช่างที่ประเทศอังกฤษ

กิจการรถไฟ

พระบิดาแห่งการรถไฟ

การทหารช่างในกองทัพไทย

การส่งออกผลผลิตทางการเกษตร การใช้รถแทรกเตอร์ และกิจการสหกรณ์

ชั้นขยายความรู้

๕. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับกิจการรถไฟไทย ที่มีขึ้นในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ท่านทรงพัฒนาด้านการคมนาคมให้คนไทยได้ไปมาหาสู่กันสะดวกมากขึ้น โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม และนักเรียนศึกษาในใบงาน และออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยครูใช้คำถามในการอภิปราย

- หัวรถจักรปัจจุบันของรถไฟไทยเป็นหัวรถจักรแบบใด
- สถานีรถไฟกรุงเทพมีชื่อว่าอะไร
- ทางรถไฟสายอีสานเหนือสิ้นสุดที่จังหวัดใด
- ทางรถไฟสายใต้สิ้นสุดที่จังหวัดใด
- กรมพระกำแพงเพชรฯ ได้เชื่อมทางรถไฟสายเหนือกับสายใต้ด้วยสะพานอะไร

ชั้นประเมินผล

๖. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามจากบทเรียน

- กรมพระกำแพงเพชรฯ เป็นพระโอรสของท่านใด

- กรมพระกำแพงเพชรฯ เสด็จไปทรงศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ ประเทศใด
- วิชาที่กรมพระกำแพงเพชรฯ เสด็จไปทรงศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ คือวิชาอะไร
- พระราชกรณียกิจด้านการสื่อสารของกรมพระกำแพงเพชรฯ มีอะไรบ้าง
- พระราชกรณียกิจด้านการเกษตรของกรมพระกำแพงเพชรฯ มีอะไรบ้าง
- นายช่างชาวต่างประเทศที่มาช่วยในการเจาะอุโมงค์ขุนตาลเป็นคนชาติใด

๖. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- ภาพกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน
- ภาพสถานีรถไฟหัวลำโพง
- บัตรคำ
- แแถบประโยค
- ใบงาน เรื่อง กิจการรถไฟไทย

๗. การวัดและประเมินผล

- ความตั้งใจในการอ่าน
- การตอบคำถาม
- ความถูกต้องของคำตอบ
- การแสดงความคิดเห็น
- ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิชาอ่านจับใจความ	รหัสวิชา ท ๔๑๐๑
เรื่อง คนตีศรีรัตนโกสินทร์ (๒)	จำนวน ๒ คาบ
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ภาคต้น

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการ ดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ๑ท.๑.๑ ป.๔/๒ อธิบายความหมายของคำ ประโยค และสำนวนจากเรื่องที่อ่าน

๑ท.๑.๑ ป.๔/๓ อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนด และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

ท ๑.๑ ป.๔/๖ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ท ๑.๑ ป.๔/๘ มีมารยาทในการอ่าน

๒. แนวคิดหลัก

พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินเป็นตัวอย่างของคนตีศรี
รัตนโกสินทร์ที่ทำให้คนรุ่นหลังเห็นว่าผลงานและความดีคือสิ่งที่จารึกไว้คู่แผ่นดินตลอดไป เราควร
จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

๓. จุดประสงค์หลัก

- ๕ อ่านและอธิบายเนื้อหาในแต่ละย่อหน้าได้
- ๖ สรุปใจความสำคัญของเรื่องได้
- ๗ แสดงความคิดเห็นเรื่อง“กรุงศรีอยุธยาจะไม่สิ้นคนดี” ได้
- ๘ บอกผลงานของพลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินได้
๕. ยกตัวอย่างการแสดงความรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ได้

๔. สาระการเรียนรู้

เอกสารอ่านจับใจความ เล่ม ๒ ภาคต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่๔ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม บทที่ ๕ คนตีศรีรัตนโกสินทร์

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นสร้างความสนใจ

๑. นักเรียนต่อพระนามของพลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินให้ถูกต้อง

นายพลเอก	พระเจ้าบรมวงศ์เธอ	พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร	กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน
----------	-------------------	--------------------------	--------------------------

จากนั้นครูถามคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

- พระราชกรณียกิจทางด้านธนาคารของกรมพระกำแพงเพชรฯ ได้แก่
- สะพานที่รถยนต์เล่นข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๗ คือสะพาน

อะไร

- กรมพระกำแพงเพชรฯ สิ้นพระชนม์ในสมัยรัชกาลใด และมีพระชนมายุเท่าไร

ขั้นสำรวจและค้นหา

๒. นักเรียนช่วยกันสรุปและบอกคุณธรรมของพลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน จากเนื้อเรื่อง

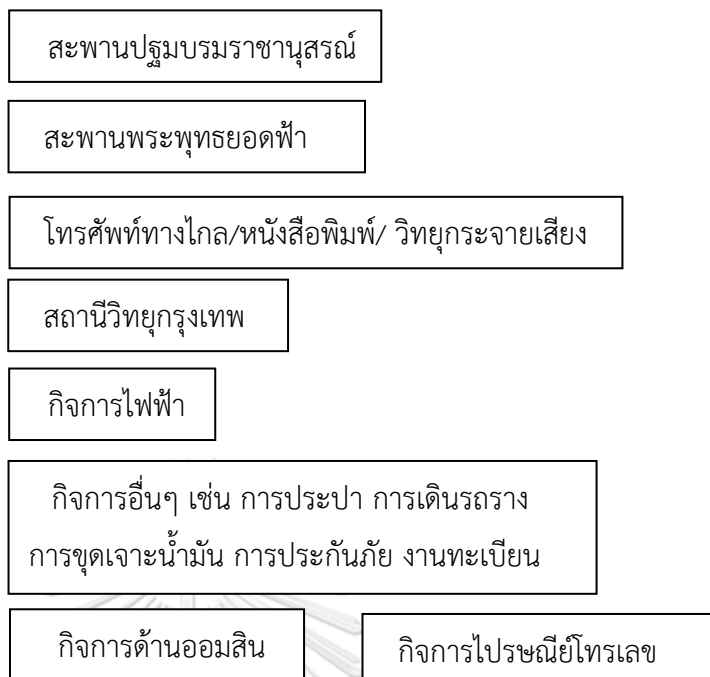
ความวิริยะอุตสาหะ
ความซื่อสัตย์สุจริต
ความเมตตากรุณา

๓. นักเรียนบอกแนวทางการแก้ปัญหาของบุคคลเหล่านี้โดยใช้คุณธรรมของ กรมพระกำแพงเพชร อัครโยธิน

- เจมส์จิกหยุดทำการบ้านเพราะการบ้านมีจำนวนมากและยากเกินไป (ความวิริยะอุตสาหะ)
- โป๊ปถูกกักบริเวณเพราะโกหกคุณแม่ (ความซื่อสัตย์สุจริต)
- เจมส์มาร์นำไม้ไล่ตีสุนัขที่เข้ามากินเศษอาหาร (ความเมตตากรุณา)

ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป

๔. นักเรียนช่วยกันสรุปใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า จากนั้นครูติดภาพสถานที่ที่กรมพระกำแพงเพชรได้สร้างและพัฒนา จากนั้นติดแถบประโยคแสดงถึงพระราชกรณียกิจของกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน

จากนั้นครูใช้คำถามเพื่อสรุปใจความสำคัญ

- กรมพระกำแพงเพชรฯ ทรงเปิดกิจการกิจการส่งวิทยุกระจายเสียงเป็นเป็นครั้งแรก

ตั้งชื่อสถานีวิทยุว่าอะไร

- กรมพระกำแพงเพชรฯ ทรงริเริ่มนำเอาเครื่องเจาะมาทำการเจาะสำรวจหา

น้ำมันดิบ ที่จังหวัดอะไร

- กรมพระกำแพงเพชรฯ ทรงจัดตั้งที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขขึ้นในสมัยรัชกาลใด
- กรมพระกำแพงเพชรฯ ทรงจัดตั้งกิจการไฟฟ้าขึ้นในสมัยรัชกาลใด

ขั้นขยายความรู้

๕. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย ที่ทรงพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้า รวมถึงทำประโยชน์ให้กับพสกนิกรชาวไทยนานัปการ จากนั้นครูติดพระบรมฉายาลักษณ์พระมหากษัตริย์รัชกาลต่างๆ ครูใช้คำถามในการอภิปราย

- ยกตัวอย่างพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ยกตัวอย่างพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ยกตัวอย่างพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เดช

- ยกตัวอย่างการแสดงความจริงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย

๖. นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในอดีต จากนั้นอภิปรายร่วมกัน

ขั้นประเมินผล

๖. นักเรียนและครูร่วมสรุปเนื้อเรื่อง คนดีศรีรัตนโกสินทร์ โดยการตอบคำถาม

- ยกตัวอย่างพระราชกรณียกิจด้านการคมนาคมของกรมพระกำแพงเพชรฯ

- กรมพระกำแพงเพชรฯ ทรงพัฒนากิจการด้านการรถไฟอย่างมากมาย จนได้รับ

สมญานามว่าอะไร

- คนดีศรีรัตนโกสินทร์หมายถึงอะไร

- คนดีศรีรัตนโกสินทร์ในที่นี้หมายถึงกรมพระกำแพงเพชรฯ ใช่หรือไม่

๗. นักเรียนทำแบบฝึกหัดอ่านจับใจความ ภาคต้น บทที่ ๕

๖. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- ภาพกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน

- ภาพสถานีรถไฟหัวลำโพง

- ภาพสะพานราม ๖

- ภาพสะพานพระพุทธยอดฟ้า

- พระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ไทย

- บัตรคำและแถบประโยค

๗. การวัดและประเมินผล

- ความตั้งใจในการอ่าน

- การตอบคำถาม

- ความถูกต้องของคำตอบ

- การแสดงความคิดเห็น

- ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

ข-5 ข้อเสนอแนะในการปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	
	แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้คำถามระดับสูง	แผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบปกติ
เคล็ดลับของแม่ (คาบที่ 1)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - คำถามระดับสูงในบางชั้นที่สอนมีมากเกินไป อาจจะทำให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจะให้นักเรียนออกมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน เช่น นำเสนอคำตอบหน้าชั้นเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ของกันและกัน
เคล็ดลับของแม่ (คาบที่ 2-3)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอ 	
พระอภัยมณี (คาบที่ 1)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำผิด จาก วิดีทัศน์ เป็น วิดีทัศน์ - ควรให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองก่อน จากนั้นช่วยถอดคำประพันธ์ทีละวรรค - แก้ไขคำถามระดับสูง เป็น ทำให้ไม่ถึงการใช้คำพ้องความในการแต่งคำประพันธ์ และส่งผลได้อย่างไร 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีภาพให้ดูและหว่างการถอดคำประพันธ์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถเข้าใจเหตุการณ์ในเรื่องได้

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ		
เรื่อง	แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้คำถามระดับสูง	แผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบปกติ
พระอภัยมณี (คาบที่ 2-3)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจะให้นักเรียนออกมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน เช่น นำเสนอคำตอบหน้าชั้นเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ของกันและกัน
ขนมไทยไร้เทียมทาน (คาบที่ 1)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - ควรจะมีของจริงให้นักเรียนดูเพื่อให้นักเรียนสังเกตและอธิบายลักษณะของขนมไทยได้ดีขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจะมีของจริงให้นักเรียนดูเพื่อให้นักเรียนสังเกตและอธิบายลักษณะของขนมไทยได้ดีขึ้น
ขนมไทยไร้เทียมทาน (คาบที่ 2-3)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้นักเรียนดูวีดิทัศน์การแต่งนางแมว เพื่อสามารถอธิบายขั้นตอนการแต่งนางแมว

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง	แผนการจัดการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้
	โดยใช้คำถามระดับสูง	รูปแบบปกติ
ฝึกสมมุติฐานไปหาคำถาม คุณค่าทั้งนั้น (คาบที่ 1)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - ควรมีของจริงให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนสังเกตและอธิบายลักษณะของผักชนิดต่างๆ ได้ดีขึ้น - กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจะให้นักเรียนออกมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน เช่น นำเสนอคำตอบหน้าชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ของกันและกัน - ควรมีของจริงให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนสังเกตและอธิบายลักษณะของผักชนิดต่างๆ ได้ดีขึ้น
ฝึกสมมุติฐานไปหาคำถาม คุณค่าทั้งนั้น (คาบที่ 2-3)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - ควรมีของจริงให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนสังเกตและอธิบายลักษณะของสมมุติฐานได้ดีขึ้น - กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีของจริงให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนสังเกตและอธิบายลักษณะของสมมุติฐานได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

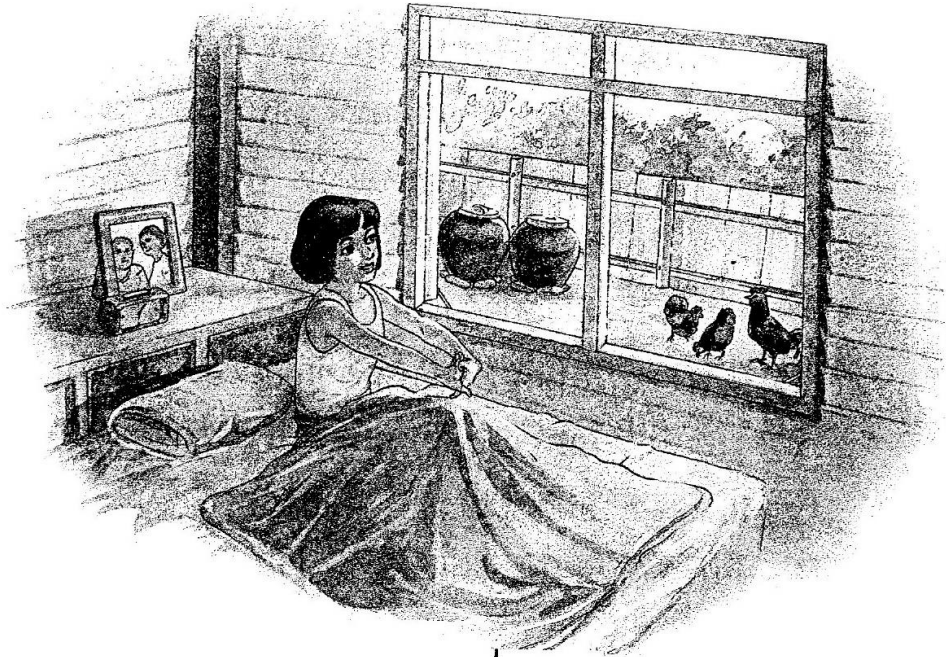
เรื่อง	แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้คำถามระดับสูง	แผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบปกติ
คนดีศรีรัตนโกสินทร์ (คาบที่ 1)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - ควรมีภาพสถานที่ต่างๆ ในบทเรียน เพื่อให้นักเรียนสังเกตสภาพของประเทศไทยในอดีต - ควรมีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ไทยรัชกาลต่างๆ ให้นักเรียนดู เพื่อให้ นักเรียน รู้จักพระมหากษัตริย์ไทย 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีภาพสถานที่ต่างๆ ในบทเรียน เพื่อให้นักเรียนสังเกตสภาพของประเทศไทยในอดีต - ควรมีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ไทยรัชกาลต่างๆ ให้นักเรียนดู เพื่อให้ นักเรียน รู้จักพระมหากษัตริย์ไทย - ควรมีกิจกรรมให้นักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
คนดีศรีรัตนโกสินทร์ (คาบที่ 2-3)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - ควรมีภาพสถานที่ต่างๆ ในบทเรียน เพื่อให้นักเรียนสังเกตสภาพของประเทศไทยในอดีต - ควรมีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ไทยรัชกาลต่างๆ ให้นักเรียนดู เพื่อให้ นักเรียน รู้จักพระมหากษัตริย์ไทย 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีภาพสถานที่ต่างๆ ในบทเรียน เพื่อให้นักเรียนสังเกตสภาพของประเทศไทยในอดีต - ควรมีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ไทยรัชกาลต่างๆ ให้นักเรียนดู เพื่อให้ นักเรียน รู้จักพระมหากษัตริย์ไทย

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ		
เรื่อง	แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้คำถามระดับสูง	แผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบปกติ
พื้บ้านพื้เมือง (คาบที่ 1)	- แก่ไขคำถามระดับสูงบาง คำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก่ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ ถูกต้อง	- ควรมีกิจกรรมให้นักเรียน ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้น เรียน
พื้บ้านพื้เมือง (คาบที่ 2-3)	- แก่ไขคำถามระดับสูงบาง คำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก่ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ ถูกต้อง - กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำ ให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่ เพียงพอ	- ไม่มีแก่ไข
ชีวิตที่ถูกเมิน (คาบที่ 1)	- แก่ไขคำถามระดับสูงบาง คำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก่ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ ถูกต้อง - ควรมีสัตว์จำลอง ให้นักเรียน ได้สังเกตและสัมผัส - ควรมีความสัมพันธ์ของสัตว์ ต่างๆ ในธรรมชาติที่ เพื่อให้ นักเรียนสังเกตสภาพของการ พึ่งพาอาศัยกัน	- ควรมีสัตว์จำลอง ให้นักเรียน ได้สังเกตและสัมผัส - ควรมีความสัมพันธ์ของสัตว์ ต่างๆ ในธรรมชาติที่ เพื่อให้ นักเรียนสังเกตสภาพของการ พึ่งพาอาศัยกัน
ชีวิตที่ถูกเมิน (คาบที่ 2-3)	- แก่ไขคำถามระดับสูงบาง คำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก่ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ ถูกต้อง	- เพิ่มวิดีโอทัศน์ ประโยชน์ของ การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านใน การกำจัดศัตรูพืช

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง	แผนการจัดการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้
	โดยใช้คำถามระดับสูง	รูปแบบปกติ
	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มวีดิทัศน์ ประโยชน์ของการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการกำจัดศัตรูพืช - กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอ 	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มวีดิทัศน์ ประโยชน์ของการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการกำจัดศัตรูพืช
แรงพิโรธจากฟ้าดิน (คาบที่ 1)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - เพิ่มคลิปวิดีโอ เกี่ยวกับภัยพิบัติ เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน - ควรจะให้นักเรียนออกมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน เช่น นำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ของกันและกัน 	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มคลิปวิดีโอ เกี่ยวกับภัยพิบัติ เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน - ควรจะให้นักเรียนออกมาทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน เช่น นำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ของกันและกัน
แรงพิโรธจากฟ้าดิน (คาบที่ 2-3)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขคำถามระดับสูงบางคำถามไม่ใช่คำถามสังเคราะห์ แก้ให้เป็นคำถามสังเคราะห์ให้ถูกต้อง - ให้นักเรียนดูวีดิทัศน์การแห่นางแมว เพื่อสามารถอภิปรายขั้นตอนการแห่นางแมว 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมค่อนข้างมาก อาจทำให้เวลาในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอ

ข-6 ตัวอย่างบทอ่าน

บทที่ ๑

เคล็ดลับของแม่

เออ อี้ เอ๊ก เอ็ก เสียงเจ้าไต้ังที่ลานบ้านโก่งคอขันทุกเช้า คำพลอยลูกจากที่นอนอย่างสดชื่น แม่ฝึกให้เธอนอนแต่หัวค่ำ และตื่นแต่เช้า เธอชอบดูธรรมชาติที่สวยงามและรับอากาศบริสุทธิ์ยามเช้า คำพลอยชอบดูดวงอาทิตย์สีแดงกลมโตลอยอยู่บนขอบฟ้าที่ยังมีดสนัว ฟังเสียงนกการ้องขณะไผ่ผินบินออกจากรวงรังในยามเช้าตรู่ แม่มีวิธีหลายอย่าง เช่น แม่ชวนคำพลอยฟังเสียงนกร้องบ้าง ชวนเดินเล่นยามเช้าในวันหยุดบ้าง ทำให้เธอรักธรรมชาติและตื่นแต่เช้าจนเป็นนิสัย ทั้งยังทำให้เธอไปโรงเรียนได้แต่เช้าทุกวัน

เช้าวันนี้เป็นวันเสาร์ คำพลอยได้ยินเสียงเจ้าไต้งขันปลุกเธอ เหมือนทุกวัน คำพลอยกระวีกระวาดลุกขึ้น เก็บที่นอน เธอใช้ไม้ บัดที่นอน ดึงผ้าปูที่นอนให้ตึง เหน็บชายผ้าไว้ใต้ที่นอน จัดหมอน พับผ้าห่มวางไว้ แล้วใช้ผ้าคลุมที่นอนให้เรียบร้อย หลังจากนั้น คำพลอยก็ไปอาบน้ำ แต่งตัวแล้วจึงไปหาแม่ในครัว

“เข้านี้ แม่ทำอะไรกินคะ” คำพลอยถามแม่ แม่หันมายิ้ม แล้วตอบว่า “แม่ทำข้าวต้มไก่จ้ะ ลูกชอบกินไม่ใช่หรือ”

“ชอบค่ะ แม่ช่างรู้ใจจริงๆ ประเดี๋ยวลูกช่วยแม่จัดโต๊ะนะคะ” คำพลอยพูดแล้วเดินไปเช็ดโต๊ะอาหารให้สะอาด

“ขอบใจมากจ้ะ” แม่หันมาตอบ แล้วให้คำพลอยไปบอกพ่อ มากินข้าว คำพลอยรับคำแล้วเดินไปหลังบ้าน เห็นพ่อกำลังใช้ บัวรดน้ำรดน้ำต้นไม้ในกระถางซึ่งวางเรียงรายอยู่

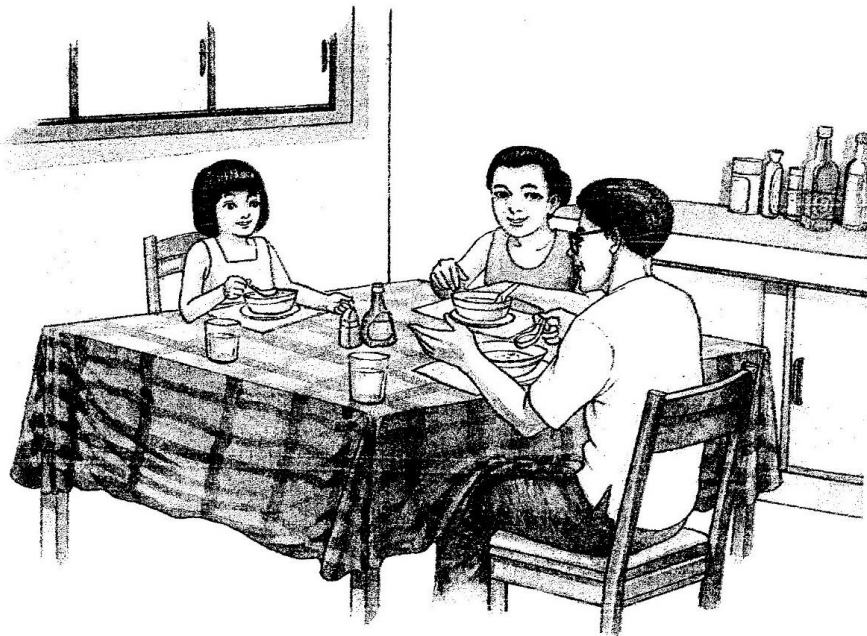

“พ่อคะ กุหลาบออกดอกเยอะแยะเชียวคะ น่าชื่นใจนะคะ”
 คำพลอยพูดพลางก็มุดดอกกุหลาบสีต่างๆ ที่ชูช่อบานสะพรั่ง
 “เห็นไหมล่ะลูก ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะลูกช่วยพ่อรดน้ำทุกวัน
 มันจึงได้ออกดอกอย่างนี้ไงล่ะ” พ่อกล่าวอย่างภูมิใจ
 “ลูกก็ดีใจ และภูมิใจที่มีส่วนช่วยพ่อกับแม่ทำงานคะ”
 คำพลอยตอบ
 “พ่อหิวข้าวแล้วซิ เราไปกินข้าวเข้ากันเถอะนะ” พ่อพูดและ
 วางบัวรดน้ำไว้บนชั้นวางของแล้วเปิดก๊อกน้ำล้างมือ

“อ๊วย! พ่อคะ แม่ให้มาเชิญพ่อไปกินข้าว แต่เผอิญลูกมัวแต่ดูกุหลาบอยู่ที่เลยลืมบอกพ่อคะ” คำพลอยพูด พ่อยิ้มและเดินโอบไหล่คำพลอยเข้าไปในครัว

“แม่ทำข้าวต้มอร่อยจังคะ” คำพลอยกล่าวขณะที่รับประทานอาหาร

“ไม่ใช่แต่ทำข้าวต้มอร่อยเท่านั้นนะจ๊ะ แม่ยังทำอาหาร
อร่อยทุกอย่าง ใครๆ ก็ชมว่าแม่มีเสน่ห์ปลายจวัก” พ่อพูดอย่าง
ชื่นชม พลังหันไปมองแม่และหัวเราะเบาๆ อย่างอารมณ์ดี

“จวักคืออะไรหรือคะพ่อ” คำพลอยถามอย่างสงสัย

“จวักคือเครื่องใช้จำพวกทัพพี ทำด้วยกะลา มีด้ามเป็นไม้
คนสมัยก่อนใช้จวักตักแกง เสน่ห์ปลายจวักก็หมายถึง มีฝีมือทำ
อาหารอร่อยไง” พ่ออธิบายแล้วพูดต่อไปว่า “พรุ่งนี้เราไปบ้าน
คุณยาย คำพลอยก็ขอคุณยายดูจวักชิลูก คุณยายมีจวักสะสมไว้
หลายอัน เพราะแต่ก่อนคุณยายชอบทำกับข้าว”

แม่ยิ้มและเล่าเพิ่มเติมว่า

“ตอนที่แม่เป็นเด็ก แม้ว่าบ้านของคุณยายจะมีคนช่วยทำงานบ้านหลายคน แต่คุณยายก็ให้ลูกๆ ช่วยงานต่างๆ ในบ้าน เพื่อฝึกให้ลูกๆ ทำงานเป็น เมื่อมีเหย้ามีเรือนจะได้ไม่ลำบาก แม่ทำกับข้าวได้เพราะแม่คอยเป็นลูกมือช่วยงานในครัว โดยพยายามสังเกตและจดจำ เช่น เวลาต้มน้ำพริกแกง สมัยก่อนต้องตำด้วยครกหินหรือครกดิน ไม่ได้ใช้เครื่องบดไฟฟ้าอย่างที่หลายคนนิยมใช้กันทุกวันนี้ คุณยายจะสอนเคล็ดลับว่าการต้มน้ำพริกแกงควรใส่อะไรก่อน ใส่อะไรหลัง ไม่ใช่ใส่เครื่องแกงทุกอย่างลงไปพร้อมๆ กัน”

“เคล็ดลับในการต้มน้ำพริกนี้แม่จะเปิดเผยได้ไหมคะ” คำพลอยถามอย่างสนใจ น้ำเสียงแสดงความกระตือรือร้น

“เดี๋ยวเราค่อยมาคุยกันต่อดีกว่า แม้ว่าตอนนี้ทุกคนก็กินอิ่มแล้ว ลูกช่วยแม่เก็บขามไปล้างก่อนนะ แล้วแม่จะเล่าให้ฟัง” แม่บอกพร้อมกับลูกขึ้นเก็บขามมาซ้อนกันไว้ จากนั้นคำพลอยก็ช่วยแม่ล้างขาม พ่อช่วยเช็ดโต๊ะ เมื่อเสร็จแล้วพ่อแม่ลูกก็กลับมานั่งคุยกันต่อ

“เออละ ทีนี้แม่จะบอกเคล็ดลับการต้มน้ำพริกแกงให้ แต่ก่อนที่แม่จะบอก แม่อยากให้คำพลอยลองคิดตามไปด้วย” แม่กล่าวขณะที่เดินไปหยิบข่า ตะไคร้ หัวหอม และกระเทียมจากตะกร้าบนหลังตู้มาให้คำพลอยดู

“เวลาทำเครื่องแกงเผ็ด เมื่อเราตำพริกละเอียดแล้วเราจะ

ต้องตำข้า ตะไคร้ก่อนใส่หอม กระเทียม คำพลอยรู้ใหม่เพราะอะไร” แม่ถามพลางนั่งลงข้างๆ คำพลอย

คำพลอยรับข้า ตะไคร้ หัวหอม และกระเทียมมาพิจารณาอยู่ครู่หนึ่ง พ่อกับแม่นั่งดูและยิ้มอย่างเอ็นดู

“อ้อ ลูกทราบแล้ว และก็คิดว่าต้องตอบถูกแน่ๆ ค่ะ” คำพลอยตอบด้วยน้ำเสียงแสดงความมั่นใจพลางมองหน้าพ่อกับแม่ “ข้ากับตะไคร้มันแข็ง ไม่ค่อยมีน้ำ จึงต้องตำให้ละเอียดก่อน ส่วนหอมและกระเทียมถ้าตำก่อนจะมีน้ำออกมาแฉะๆ อาจจะกระเด็นเข้าตา เพราะฉะนั้นหากตำตามลำดับ ก็จะไม่แฉะ ลูกสรุปอย่างนี้ถูกต้องไหมคะ” คำพลอยพูดและตั้งท่ารอคอยคำตอบ

“เก่งมากลูก” พ่อกับแม่พูดพร้อมกัน “ลูกช่างสังเกตดีนะ”
พ่อกล่าวเสริม

“ที่จริงก็ไม่ใช่เคล็ดลับอะไรหรอก เพียงแต่ว่าเมื่อเราจะทำอะไร ถ้าเราหัดสังเกตก็จะช่วยให้งานของเราดีขึ้น” แม่กล่าว

“คนสมัยก่อนเขาฉลาดคิดและมีเหตุผลดีนะคะ แม้จะไม่มีเครื่องทุ่นแรงมาใช้อย่างสมัยนี้ คำพลอยคิดว่าตำน้ำพริกได้ออกแรงเป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่งนะคะพ่อ” คำพลอยพูดพร้อมกับแกว่งแขนไปมา

“ใช่จ้ะ ถึงแม้คนสมัยก่อนจะไม่มีเครื่องทุ่นแรง แต่เขาก็พยายามคิดหากลวิธีต่างๆ มาใช้เพื่อประหยัดแรงงานและประหยัดเวลาได้ดี” พ่อพูด

“ลูกนี่ก็ออกแล้วคะ เมื่อวานนี้แม่ใช้กระทะทอดไข่เจียวเสร็จแล้วก็ผัดผักไข่ใหม่คะ” คำพลอยพูด

“ใช่ แม่ทำอย่างนั้นเพราะประหยัดเวลาและประหยัดแรงงาน บังเอิญเมื่อวานนี้อาหารไปด้วยกันได้ คือมีรสจืด เราก็เลยใช้กระทะทำอาหารต่อกันไปได้ แต่ถ้ามีอาหารเผ็ดหรือมีกลิ่นคาว เราก็ต้องล้างกระทะก่อนนำมาใช้ต่อ ไม่เช่นนั้นจะทำให้อาหารเสียรสและสื่อนิสัยมักง่าย” แม่อธิบาย คำพลอยนั่งฟังอย่างตั้งใจ

“เห็นไหมลูก แม่ของลูกมีกลวิธีต่างๆ ที่จะถ่ายทอดให้คุณพ่อว่าลูกต้องเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดี อย่างที่เรียกว่าลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น เพราะลูกเป็นเด็กช่างสังเกต เวลาจะทำอะไรก็ตั้งใจทำเมื่อไม่แน่ใจก็รู้จักซักถาม” พ่อกล่าวชม

“แม่อีกก็คิดเช่นเดียวกับพ่อ แม้ว่าเราจะไม่มีคนช่วยงานบ้าน ลูกก็รู้จักรับผิดชอบทุกอย่าง รู้หน้าที่ รู้จักแบ่งเวลาทำการบ้าน ทบทวนวิชาความรู้ และมีน้ำใจช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน แม่โชคดี และเบาใจที่มีลูกดี ขอให้ลูกทำตัวน่ารักอย่างนี้ตลอดไปนะจ๊ะ”

แม่พูด ดวงตาของแม่มีแววปลาบปลื้ม แม่เอื้อมมือไปโอบ คำพลอยไว้ด้วยความรัก

บทที่ ๕

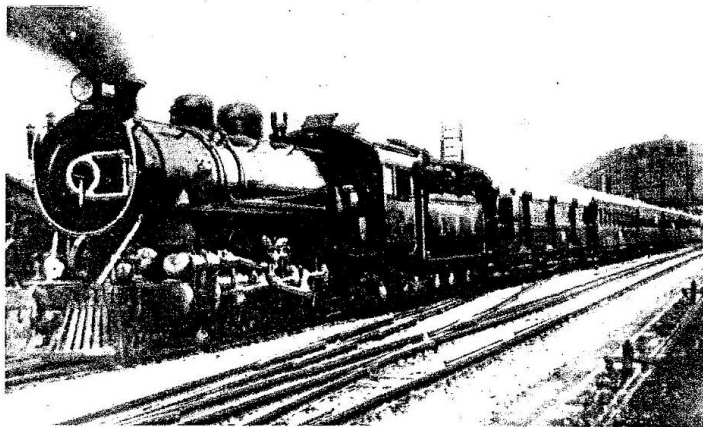
คนดีศรีรัตนโกสินทร์

มีคำกล่าวว่า “กรุงศรีอยุธยาไม่สิ้นคนดี” คำกล่าวนี้มีความหมายว่า เมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี มีคนดีที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติไม่ขาดระยะ แม้ว่ากรุงศรีอยุธยาเคยล่มสลายด้วยฝีมือข้าศึกศัตรู แต่ก็มีคนดีสามารถกู้ชาติบ้านเมืองได้ในเวลาไม่ช้านานนัก ดังนั้นเราจึงมีคำกล่าวว่า “กรุงศรีอยุธยาไม่สิ้นคนดี” มาจนถึงทุกวันนี้

ปัจจุบันกรุงรัตนโกสินทร์หรือกรุงเทพมหานครเป็นราชธานีก็มีคนดี คือ พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชร-อัครโยธิน ผู้ทรงบำเพ็ญคุณประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมืองไว้เป็นอเนกประการ โดยเฉพาะได้ทรงพัฒนากิจการรถไฟและกิจการสื่อสารให้เจริญก้าวหน้าเยี่ยงอารยประเทศ

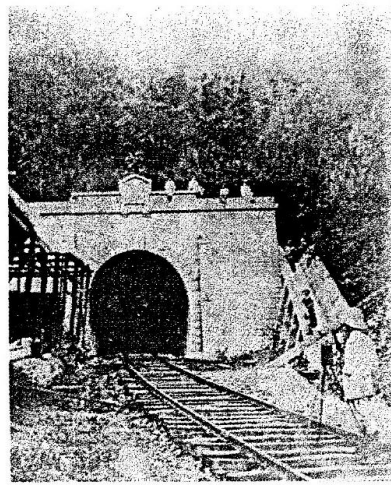
พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และเจ้าจอมมารดาวาด ประสูติเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๔๒๔ มีพระนามเดิมว่า พระเจ้าลูกยาเธอพระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร ทรงศึกษาหนังสือไทยจนแตกฉานที่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบในพระบรมมหาราชวัง เมื่อมีพระชนมายุได้ ๑๓ พรรษา ได้เสด็จไปศึกษาวิชาวิศวกรรมและทหารช่างที่ประเทศอังกฤษและประเทศฝรั่งเศสเป็นเวลานานถึง ๑๐ ปี -จึงได้เสด็จนิวัติพระนคร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗

เมื่อพระองค์เสด็จกลับจากการศึกษาในต่างประเทศแล้ว ได้ทรงเข้ารับราชการสนองพระคุณสมเด็จพระบรมชนกนาถเป็นทหารช่าง ทรงวางรากฐานการทหารช่างในกองทัพไทย โปรดให้มีการฝึกอบรมวิชาช่างต่างๆ แก่ทหารช่าง ให้มีความรู้ความชำนาญจนการทหารช่างเป็นปึกแผ่นมั่นคง

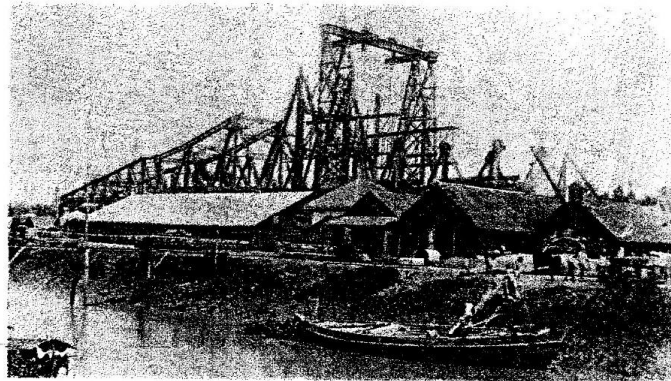
รถจักรไอน้ำที่สั่งซื้อมาจากประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๘

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพัฒนาประเทศไทยให้เจริญทัดเทียมนานาอารยประเทศ ทรงเห็นว่าประเทศไทยมีการคมนาคมระหว่างกรุงเทพฯกับหัวเมืองต่างๆ ยังไม่สะดวกและรวดเร็ว พระองค์จึงทรงสร้างทางรถไฟ ดำเนินกิจการรถไฟให้กว้างขวางเป็นกรมรถไฟหลวง และทรงจ้างนายช่างชาวเยอรมันมาดำเนินกิจการรถไฟ เพราะยังขาดคนไทยที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิศวกรรมรถไฟ ต่อมาในสมัย

พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินเสด็จตรวจการเจาะถ้ำขุนตาน

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๑ ขึ้นในทวีปยุโรป เป็นเหตุให้ชาวเยอรมันต้องเดินทางกลับประเทศ ขณะนั้นนายช่างชาวเยอรมันกำลังเจาะเทือกเขา ระหว่างจังหวัดลำปางและจังหวัดลำพูนเพื่อเป็นอุโมงค์ให้รถไฟลอดผ่านไปจังหวัดเชียงใหม่ค้างอยู่ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ

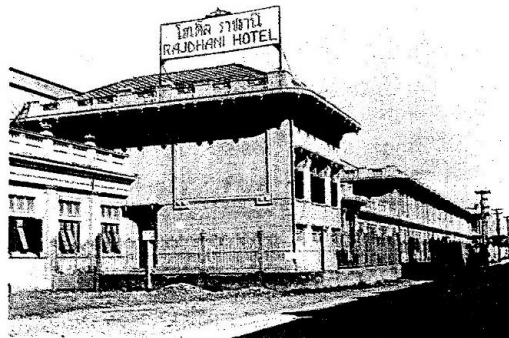

การก่อสร้างสะพานพระรามหก เริ่มก่อสร้างเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินเป็นเจ้ากรมรถไฟหลวง และทรงควบคุมดูแลการเจาะอุโมงค์ขุนตานหรือชาวบ้านเรียกว่า ถ้ำขุนตาน จนเป็นผลสำเร็จ และวางรางรถไฟไปจนถึงจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงเป็นเจ้ากรมรถไฟหลวง พระองค์ทรงพัฒนากิจการรถไฟให้เจริญก้าวหน้า เป็นต้นว่า ทรงให้เชื่อมทางรถไฟสายเหนือกับสายใต้ให้แล่นถึงกันได้ ทรงสร้างสะพานพระรามหกให้รถไฟแล่นข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ทรงนำหัวรถจักรดีเซลมาใช้จุดลากขบวนรถไฟแทนหัวรถจักรไอน้ำเป็นประเทศแรกในทวีปเอเชีย ทรง

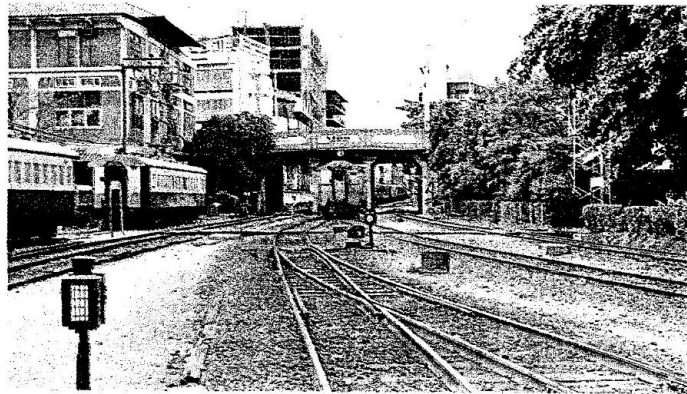

รถจักรดีเซลที่ส่งเข้ามาใช้งานเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๗๑

โรงแรมราชธานีบริเวณสถานีรถไฟกรุงเทพ

ริเริ่มจัดสร้างโรงแรมรถไฟเพื่อเป็นที่พักของผู้โดยสาร ทรงสร้างสะพานกษัตริย์ศึกเป็นสะพานลอยแห่งแรกในประเทศไทยให้รถไฟแล่นลอดใต้สะพานเพื่อมิให้รถยนต์ต้องเสียเวลาหยุดรอรถไฟขณะแล่นผ่านทางรถไฟที่ทอดข้ามถนน เป็นการแก้ปัญหาการจราจรมิให้ติดขัด พระองค์ทรงพัฒนากิจการรถไฟให้เจริญรุ่งเรืองทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ ทรงได้รับยกย่องว่าเป็น “พระบิดาแห่งการรถไฟ” การรถไฟแห่งประเทศไทยสำนึกในพระกรุณา-

สะพานลอยแห่งแรก สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๑

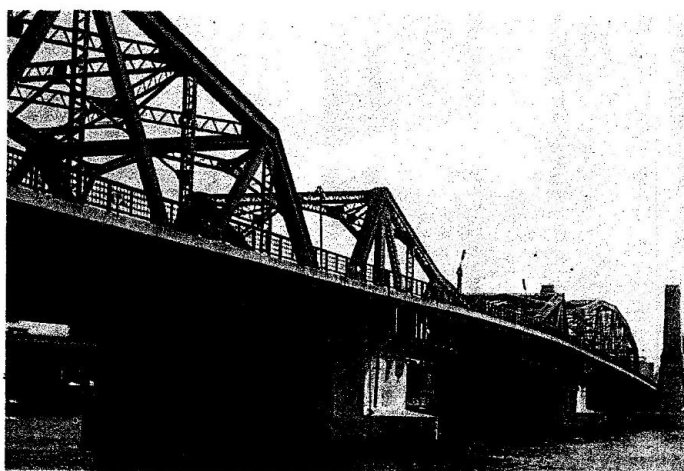

อนุสาวรีย์พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน

ดิคุณที่ทรงประกอบคุณงามความดีแก่กิจการรถไฟ จึงได้สร้างพระอนุสาวรีย์ครั้งพระองค์ ประดิษฐานเป็นสง่าอยู่หน้าอาคารที่ทำการรถไฟในบริเวณสถานีรถไฟกรุงเทพ

เมื่อพระองค์ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีว่าการกระทรวงพาณิชย์และคมนาคมนั้น ทรงเห็นว่าประเทศไทยมีผลผลิตทางการเกษตรจำนวนมาก จึงทรงส่งเสริมผลิตผลทางการเกษตรให้เป็นสินค้าออกของประเทศไทย เช่น ข้าว ยางพารา มะพร้าวแห้ง ครั้ง เป็นต้น และยังทรงส่งเสริมให้ชาวนาใช้รถแทรกเตอร์ช่วยในการทำงาน เป็นการช่วยเพิ่มผลผลิตให้ชาวนามีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ทรงทราบว่าชาวนามีหนี้สินล้นพ้นตัว จึงทรงสนับสนุนกิจการสหกรณ์เพื่อให้ชาวนากู้ยืมเงินมาปลดหนี้สิน และซื้อที่นาไว้ทำกินเป็นสมบัติสืบทอดไปชั่วลูกหลาน

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินทรงพัฒนางานด้านการคมนาคมและการสื่อสารของประเทศไทยให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงยิ่งขึ้น ได้แก่ ทรงเป็นประธานการจัดสร้าง

สะพานพระพุทยอดฟ้า

สะพานปฐมบรมราชานุสรณ์หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า สะพานพระพุทยอดฟ้า ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาเชื่อมฝั่งพระนครกับธนบุรี ในการฉลองพระนครครบ ๑๕๐ ปี สมองพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และเสร็จก่อนกำหนดถึง ๕ เดือน ทรงพัฒนาการสื่อสาร ได้แก่ กิจการไปรษณีย์โทรเลขให้ทันสมัย สามารถส่งข่าวสารได้ทั่วประเทศและไปยังประเทศต่างๆ ได้ นอกจากนั้นยังทรงริเริ่มการใช้โทรศัพท์ทางไกล รวมทั้งการส่งข่าวหนังสือพิมพ์ ทรงเริ่มกิจการวิทยุกระจายเสียงขึ้นเป็นครั้งแรกโดยจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียง เรียกว่า สถานีวิทยุกรุงเทพ ตั้งอยู่ที่พระราชวังพญาไท มีการถ่ายทอดกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นครั้งแรกในคราวเปิดสถานีวิทยุ

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวครั้งนั้นโปรดเกล้าฯ ให้

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินช่วยดูแลกิจการไฟฟ้ามิให้ขาดทุน ด้วยความสามารถในการบริหารงาน และทรงควบคุมดูแลการใช้จ่ายอย่างใกล้ชิด จึงทรงสามารถปลดหนี้สินและทำให้กิจการไฟฟ้ามีกำไรได้ภายในเวลาหนึ่งปี

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินทรงรู้จักใช้คนในการปฏิบัติงาน ทรงได้รับมอบหมายให้ดูแลกิจการด้านออมสิน โปรดให้ส่งข้าราชการไปฝึกอบรมที่ประเทศออสเตรเลีย และดูงานที่ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อข้าราชการเหล่านั้นกลับมาก็ได้พัฒนางานออมสินให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

นอกจากงานดังกล่าวแล้ว พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินยังทรงบำเพ็ญประโยชน์อีกหลายด้านหลายประการ ล้วนแต่เป็นงานที่สร้างความผาสุกให้แก่ชนในชาติ ยังความเจริญทางด้านต่างๆ ให้แก่บ้านเมือง เช่น การประปา การเดินรถราง การขุดเจาะน้ำมัน การประกันภัย และงานทะเบียนรถยนต์ เป็นต้น

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินทรงปฏิบัติหน้าที่ด้วยพระวิริยะอุตสาหะ ด้วยพระทัยซื่อสัตย์สุจริต ทรงเมตตาต่อผู้ร่วมงานทุกระดับ จึงมีแต่ผู้จงรักภักดีต่อพระองค์ ทรงพระปรีชาสามารถในการตัดสินใจพระทัยฉับไว ทรงใช้ระบบจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ที่ทำงานกับพระองค์พร้อมที่จะสละแรงกาย แรงใจ และสติปัญญาในการทำงานเพื่อชาติบ้านเมือง งานที่พระองค์ทรงปฏิบัติจึงสำเร็จลุล่วงด้วยความเรียบร้อยและ

รวดเร็ว นำความเจริญมาสู่หน่วยงานนั้น สมตามพระบรม-
 ราโชบายจนเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยของพระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัวถึง ๓ รัชกาล คือ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
 เจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาท
 สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินสิ้น
 พระชนม์เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๙ พระชันษา ๕๔ ปี
 พระองค์ทรงได้รับคำสรรเสริญทั่วไปว่าทรงเป็นเจ้านายในพระราช
 วงศ์ผู้มีได้ทรงถือพระองค์ ทรงงานกับบุคคลทุกหมู่เหล่าด้วยพระ
 เมตตา ทรงสร้างสรรค์ความเจริญหลายด้านให้แก่ประเทศชาติ
 จึงกล่าวได้ว่าพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน
 ทรงเป็นคนดีศรีรัตนโกสินทร์ ดังบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระ-
 มหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสว่า

พฤษภกาส	อิกกุญชรอันปลดปลง*
โททนต์เส่นงค	สำคัญหมายในกายมี
นรชาติวางวาย	มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
สถิตทั่วแต่ชั่วดี	ประดับไว้ในโลกา

* บทอาขยาน

พฤษภ	=	จิว	กาส	=	ควาย	กุญชร	=	ช้าง
ทนต์	=	ฟัน ในที่นี้หมายถึง งา	เส่นง	=	เขาสัตว์	นรชาติ	=	คนดี
มลาย	=	ตาย	อินทรีย์	=	ร่างกาย	สถิต	=	อยู่

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายทศพร ศรีแสง เกิดเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2529 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาประถมศึกษา จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2551 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2557 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ที่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

